

A FELSŐOKTATÁS NEMZETKÖZIESÍTÉSE

Kézikönyv a nemzetközi hallgatóborzáshoz
és az intézményi kapcsolatépítéshez
a felsőoktatásban

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

IMPRESSZUM

FELELŐS SZERKESZTŐ: Jánosik Orsolya
SZERZŐK ÉS SZERKESZTŐK: Durmics-Szabó Krisztina, Jánosik Orsolya, Dr. Kasza Georgina,
Keresztes Annamária, Kirkósa Ádám, Dr. Kovács Laura, Lakatos
Lilla, Mester-Takács Tímea, Simon Ágnes, Tweneboah Georgina,
Vörös Andrea
FELELŐS KIADÓ: dr. Varga-Bajusz Veronika főigazgató, Tempus Közalapítvány

Kiadja a Tempus Közalapítvány, Study in Hungary Igazgatóság, 2022.

ISBN 978-615-5319-90-7

Minden jog fenntartva.

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY

1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1.
Postacím: 1438, Budapest 70., Pf. 508.
Infó: (06 1) 237 1320
E-mail: info@tpf.hu
Internet: www.tka.hu

A Tempus Közalapítvány minden pályázataival kapcsolatos információt, pályázati űrlapot, egyéb dokumentumot térítésmentesen bocsát az érdeklődők rendelkezésére, azok kereskedelmi forgalomba nem hozhatók.

A „Campus Mundi – felsőoktatási mobilitási és nemzetköziesítési program” című EFOP-3.4.2-VEKOP-15-2015-00001 azonosító számú projekt a Széchenyi 2020 program keretében, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg, a Tempus Közalapítvány kezelésében.

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY

STUDY IN
HUNGARY

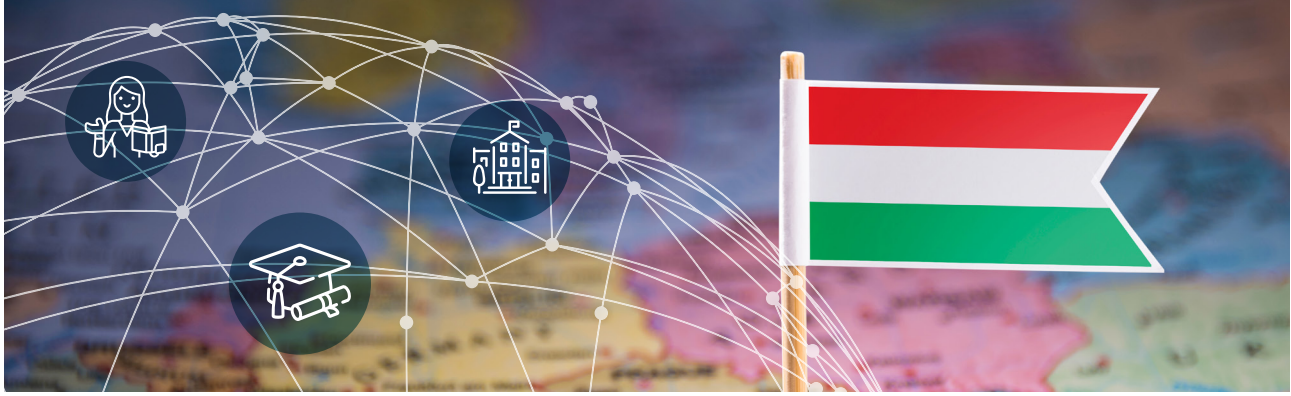

CAMPUS
MUNDI

TARTALOM

BEVEZETÉS	5
A kézikönyv indokoltsága	5
A kézikönyv fókusza, célja és célközönsége	6
A kézikönyv szerkezeti felépítése	7
1. NEMZETKÖZIESÍTÉSI STRATÉGIAI GONDOLKODÁS	8
1.1. A nemzetköziesítési stratégiai gondolkodás jelentősége	8
1.2. Nemzetközi és hazai trendek	9
1.2.1. Alkalmazkodás a változó trendekhez és igényekhez	9
1.2.2. Kitekintés az európai trendekre	10
Adataalapú döntéshozatal	13
Felsőoktatási rangsorok	14
1.3. Tervezés és időzítés	15
1.4. Stratégiai célok implementációját támogató eszközök	18
1.4.1. TKA által koordinált projektek és programok	18
1.4.1.1. Projektek, programok és hatásuk a nemzetköziesítésre	18
1.4.1.2. Nemzetköziesítési tanácsadó-értékelő eljárás (IQA; Internationalization Quality Assessment)	20
1.4.1.3. Stipendium Hungaricum Licenc (SH Licenc)	22
1.4.1.4. Az oktatók szerepe a nemzetköziesítés folyamatában (PROFFORMANCE)	24
További projektek és programok	24
1.4.2. Intézmények szakmai fejlesztése – képzésektől a kiadványokig	25
Intézményi belső képzések és tudáscsere	27
1.4.3. Kutatások, elemzések	28
2. TÁMPONTOK AZ INTÉZMÉNY NEMZETKÖZI LÁTHATÓSÁGÁNAK NÖVELÉSÉHEZ	29
2.1. Nemzetközi megjelenés mint a nemzetköziesítést támogató eszköz	29
Intézményi szervezésű részvétel a nemzetközi megjelenéseken	30
Ügynökségek	32
2.2. TKA kommunikációs eszköztára nemzetközi marketinghez	33
2.2.1. Első lépések	33
2.2.2. Kommunikációs eszközök	34
Intézményi online marketing tevékenység	37
2.3. Alumni Network Hungary	39
Hallgatók bevonása az intézmény kommunikációs tevékenységébe	40
2.4. Intézményi partnerkapcsolat-építés és nemzetközi hálózatosodás	41
2.4.1. A nemzetközi partnerségek indokoltsága és támogatása	41
2.4.2. Nemzetközi szakmai szervezetek és hálózatok	43
2.4.3. Az intézményi partnerkapcsolatok építésének alapjai	45
2.5. TKA mint híd az információáramlásban	47

2.6. Külképviselőkkel való együttműködés	50
2.6.1. A külképviselési hálózat	50
2.6.2. Külképviselők szerepe a nemzetközi megjelenések terén	52
3. HALLGATÓTORZÓ ÉS INTÉZMÉNYI PARTNERKAPCSOLAT-ÉPÍTŐ NEMZETKÖZI MEGJELENÉSEK A TKA SZERVEZÉSÉBEN	54
3.1. A TKA megjelenések típusai	54
3.1.1. Nemzetközi intézményi fókuszú kiállítások	54
3.1.2. Nemzetközi hallgatótorzói vásárok	56
3.1.3. Nemzetközi megjelenéseket kiegészítő rendezvények	57
3.1.4. Virtuális megjelenések	58
3.2. Felkészülés a nemzetközi megjelenésekre	59
3.2.1. A felkészülés általános területei nemzetközi kiállítások előtt	59
3.2.2. Felkészítő nap a nemzetközi megjelenések előtt	61
3.2.3. Hatékony nemzetközi megjelenések szakmai műhely	62
3.2.4. Felkészülés az intézményi partnerkapcsolat-építésre	62
3.2.5. Előadás az intézményi fókuszú kiállításhoz kapcsolódó konferencián	63
3.2.6. Felkészülés a hallgatótorzóra	64
3.2.7. Felkészülés virtuális hallgatói és intézményi fókuszú megjelenésekre	65
3.3. Megjelenés és standolás	66
3.3.1. Általános tudnivalók a standon	66
3.3.2. Megjelenés az intézményi fókuszú kiállításokon	69
3.3.3. Megjelenés a hallgatótorzói vásárokon	70
3.3.4. Standdekoráció	71
3.4. Etikai alapelvek	73
3.4.1. Általános alapelvek	73
3.4.2. Jelenlét a standon	73
3.4.3. Értékmegőrzés és rendtartás a standon	74
3.5. A megjelenés után	74
MELLÉKLET – Javasolt tájékoztató pontok listája	76

BEVEZETÉS

A kézikönyv indokoltsága

A nemzetközivé váló felsőoktatási környezet számos előnnyel jár: a diplomás pályakövető vizsgálatok szerint a kreditmobilitásban részt vevő hallgatók karrieresélyei jobbak, a mobilitás során elsajátított kompetenciák a munkaerőpiaci elhelyezkedés során jelentős előnyt biztosítanak. A bejövő külföldi hallgatók révén pedig a nem mobil hallgatók is értékes interkulturális tapasztalatokhoz juthatnak. A határokon átívelő mobilitás ugyanakkor a nemzetköziesítés összetett folyamatának csupán egyetlen – bár fontos – szelete.

Ennek megfelelően az intézmények nemzetköziesítést célzó tevékenységeit motiválhatják olyan tényezők, mint például a nemzetközi orientáció, a hallgatók nagyobb számban történő küldése-fogadása, láthatóság nemzetközi rangsorokban, versenyképesség mind diákok és oktatók megszerzésében, tudástranszfer és nem utolsósorban gazdasági-bevételi szempontok.

Ennek ellenére egyrészt a felsőoktatási intézmények meghatározó részében továbbra is nehézségek tapasztalhatóak a kreditelismerés, a hallgatók mobilitással kapcsolatos motiválása és támogatása, valamint a nemzetköziesítéshez szükséges erőforrások biztosítása terén. Másrészt a külföldi hallgatók számának növekedése is kihívások elé állítja az intézményeket, ami sok esetben nem feltétlenül jár együtt az intézmény képzési, kutatási, valamint szolgáltatási tevékenységének fejlesztésével.

A Tempus Közalapítvány (a továbbiakban: TKA) által koordinált programok ezeknek az intézményi kihívásoknak a kezelésében nyújtanak segítséget és eszközöket a felsőoktatási intézmények számára azzal a céllal, hogy a különböző programok eszközeinek összehangolt működtetésével támogassák a felsőoktatási intézmények nemzetköziesítését a gyakorlatban, és ösztönözzék az egyes tevékenységek megvalósulását és nemzetközi folyamatokba ágyazódását. A szinkronban futó különböző projektek és programok egymást kiegészítve egy teljes hálózat kialakításával kísérik a tevékenységeket, ezzel is elősegítve az intézmények sikerét.

A TKA kiemelt hangsúlyt fektet a magyar felsőoktatás nemzetköziesítését támogató, valamint a kifelé és befelé irányuló mobilitást segítő szakmai tevékenységekre. A magyar felsőoktatás nemzetközi (el)ismertségének, hallgatóvonzó képességének és ezzel együtt a hazánkban tanuló külföldi hallgatók számának növelése, a stratégiai fontosságú partnerországokkal intézményi szintű kapcsolatok kialakítása elengedhetetlen ahhoz, hogy az európai elvek mentén stabil, fejlődő és versenyképes felsőoktatással rendelkezzen Magyarország.

A magyar felsőoktatási intézmények nemzetközi partnerkapcsolat-építő kiállításokon és hallgatótoborzó eseményeken (a továbbiakban együtt: nemzetközi megjelenések) való együttes megjelenésének támogatása régóta meglévő igényként jelentkezett. Ezért is bír nagy jelentőséggel, hogy a hazai felsőoktatási intézmények 2013 óta a világ legnagyobb és legnagyobb oktatási vásárain képviselhetik magukat a TKA szervezésében; 2013–2015 között a Campus Hungary program, majd 2016-tól a Campus Mundi és a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogram, illetve 2021-től már a Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogram célzott támogatásával. A távoli országokban való bemutatkozást az is indokolta, hogy 2015-től az Erasmus+ program is megnyitotta kapuit a nagyvilág felé.

A nemzetközi megjelenések fontos célja, hogy megismertesse más országokkal Magyarországot, a magyar kultúrát és felsőoktatást, a különböző régiókat és sajátosságait, egyfajta országpromóciós tevékenységet betöltve. A különböző típusú megjelenések során a TKA támogatja a magyar felsőoktatási intézmények munkáját a Magyarországon elérhető idegen nyelvű képzések szinergikus, egységes szakmai képviselőletében, népszerűsítésében, valamint a magyar felsőoktatási intézmények mint potenciális partnerintézmények nemzetközi bemutatkozásában azáltal, hogy tájékoztatást nyújt a magyar felsőoktatásról és ösztöndíj-lehetőségekről, a magyar felsőoktatási intézményi profilokról és a TKA által kezelt programokról, együttműködési lehetőségekről.

A kézikönyv fókuszja, célja és célközönsége

A kézikönyv a Tempus Közalapítvány „*Kézikönyv a felsőoktatás nemzetköziesítéséhez*” c. kiadvány sorozatának része, annak 2018-ban megjelent 6. részének, a „*Nemzetközi megjelenések a Tempus Közalapítvány szervezésében*” c. kézikönyvnek átdolgozott, bővített kiadása. A sorozat célja, hogy elősegítse a felsőoktatás nemzetköziesedését, nemzetköziesítését támogató szakmai háttér megerősödését, segítse a kapcsolódó intézményközi tudásmegosztást és fejlesztő munkát, ezen keresztül pedig a magyar felsőoktatás és intézményei vonzerejének növelését.

A sorozat részeként a kézikönyv a többi kiadvánnyal együtt, azok kiegészítéseként használandó, különös tekintettel a 2015-ben megjelent „*A felsőoktatás nemzetköziesítése – Kézikönyv a felsőoktatási intézmények nemzetközi vezetői és koordinátorai számára*” c. első kiadványra, valamint a szintén 2015-ben megjelent második részre, a „*Nemzetköziesítés a gyakorlatban*” c. módszertani kézikönyvre. A kiadványsorozat itt érhető el.

A 2018-ban megjelent „*Nemzetközi megjelenések a Tempus Közalapítvány szervezésében*” c. kézikönyv frissítésére az utóbbi években bekövetkezett alapvető változások miatt volt szükség, ilyen például a pandémia miatt a virtuális hallgatótoborzó vásárok és kapcsolatépítő rendezvények térnyerése. Míg a kézikönyvnek továbbra is legfőbb témája és célja a Tempus Közalapítvány koordinálásában megvalósuló, az intézményi képviselőkkel közös nemzetközi megjelenések bemutatása, számos új felvezető témakörrel bővült a kiadvány, mely igyekszik a közös megjelenéseken túl további támpontokat nyújtani. Ezek a kiegészítő témakörök segítenek a nemzetközi megjelenések kontextusba helyezésében és a nemzetköziesítésben betöltött komplex szerepének érzékeltetésében, valamint az intézmény nemzetközi láthatóságának növelése szempontjából releváns támogató eszközök megismerésében.

Így a kézikönyv a korábbi verziónál szélesebb látókörben mutatja be a nemzetközi megjelenések – valamint tágabb körben a hallgatótoborzás és nemzetközi partnerkapcsolat-építés témakörének egyéb területeit, miközben a kiadványsorozat korábbi kézikönyveinek sorába úgy illeszkedik, hogy a nemzetköziesítés fő aspektusait kifejezetten a hallgatótoborzó és partnerkapcsolat-építő munka, valamint azok előkészítése és keretbe helyezése szempontjából releváns tényezők szerint tárgyalja. A jelen kiadványnak terjedelmi okokból nem célja részleteiben kitérni a nemzetköziesítés olyan területeire, mint például a hallgatótoborzást követő hallgatói életciklusok (pl. nemzetközi hallgatói szolgáltatások szerepe, oktatás minősége) vagy a nemzetköziesítés otthon témaköre.

A sorozat részeként a kézikönyv minden olyan felsőoktatási szakembernek szeretne segítséget nyújtani, aki formális feladatkörénél vagy személyes ambíciójánál fogva cselekedni kíván intézménye nemzetköziesedése érdekében – így kiadványunkat éppúgy ajánljuk nemzetközi rektor- és dékánhelyettesek, mint a nemzetközi hallgatótoborzás és az intézmény nemzetközi partnerkapcsolatainak építése terén aktív nemzetközi igazgatók és koordinátor kollégák figyelmébe.

A kézikönyv szerkezeti felépítése

A kiadvány három fő szerkezeti egységből áll. A három szerkezeti egység három fejezetet alkot, amelyek alfejezetekre oszlanak. A fejezetek mellett a kézikönyvben helyet kaptak olyan kitekintő szövegrészek is, melyeket külön fejezetet nem alkotnak, azonban az adott témakör miatt fontos említést tenni róluk (a továbbiakban: kitekintő rész). E részek – az olvasást megkönnyítendő – színes háttérű keretbe illesztve olvashatóak.

A bevezetőt követően a gondolati ív első eleme a nemzetközi stratégiai gondolkodással kapcsolatos 1. fejezet, mely a stratégiai látásmód jelentőségének hangsúlyozása (1.1.) mellett külön fejezetben tárgyalja a nemzetközi és hazai trendek követésének és a trendekhez való flexibilis alkalmazkodásnak a fontosságát (1.2.), valamint a tervezés és időzítés jelentőségét (1.3.), melyek szintén a stratégiai gondolkodás kiemelt szempontjai. E szerkezeti egységben két kitekintő rész kapott helyet; egy az adatalapú gondolkodásról, egy pedig a felsőoktatási rangsorokról.

Az első fejezet utolsó alfejezete (1.4.) a stratégiai célok implementációját támogató eszközökről szól. A felsorolás természetesen nem teljeskörű, célunk a legfontosabb olyan eszközök kiemelése volt, melyeket a TKA nyújt az intézmények számára. Ilyenek a TKA által koordinált projektek és programok, mint olyan eszközök, amelyek hatással vannak a nemzetköziesedés folyamatára (1.4.1.), az intézmények szakmai fejlesztését célzó TKA képzések és szakmai segédanyagok (1.4.2.), valamint a TKA kutatásai és elemzései (1.4.3.), melyek szintén hozzájárulhatnak az intézményi stratégiai célok implementációjához. Ebben az alfejezetben (1.4.) is két kitekintő rész kapott helyet: a TKA programokat és projekteket követően említést teszünk olyan további programok lehetőségeiről, melyeket nem a TKA koordinál, az intézmények szakmai fejlesztéséről szóló alfejezet „párjaként” pedig az intézményi belső képzések és tudáscsere fontosságára hívja fel a figyelmet a kézikönyv.

A kézikönyv második szerkezeti egysége az intézmény nemzetközi láthatóságának növeléséhez nyújt támpontokat. Az előző fejezethez hasonlóan a második fejezetben is elsősorban a TKA tevékenységekből levezetve kerültek meghatározásra a kiemelni kívánt szempontok (alfejezetek). Így az Olvasónak fontos szem előtt tartani, hogy a kézikönyv első két fejezete segítő iránymutatás, amelyben a TKA által biztosított eszközök, valamint a TKA-s vagy TKA által ismert jó gyakorlatok fogalmazódnak meg a teljesség igénye nélkül, így az intézmények elé tárt eszköztár és módszertan kapcsán nincs és nem is lehet szó teljes felsorolásról.

A második fejezet felsorolásában így helyet kaptak az intézmény nemzetközi láthatóságának olyan eszközei, mint a TKA szervezésben megvalósuló nemzetközi megjelenések (2.1.), a TKA kommunikációs eszköztára a nemzetközi marketing tevékenységhez (2.2.), az Alumni Network Hungary (2.3.), az intézményi partnerkapcsolat-építés és a nemzetközi hálózatosodás jelentősége, előnyei és gyakorlati tanácsok (2.4.), a TKA híd szerepe az információáramlásban, hogy ez miként tudja segíteni az intézmények munkáját (2.5.), valamint a külképviseleti hálózat bemutatása és a külképviselet és intézmények közti lehetséges együttműködési területek kiemelése (2.6).

A harmadik fejezet azon intézményi kollégák számára nyújt gyakorlati segítséget és iránymutatást, akik valamely, a TKA szervezésében megvalósuló ún. közös nemzetközi megjelenésen (a továbbiakban: közös megjelenések) vesznek részt, azaz olyan nemzetközi hallgatótoborzó vásárokon vagy intézményközi kapcsolatok építését célzó kiállításokon, amelyeken a TKA magyar intézményi kollégákból álló delegációval jelenik meg. E fejezet részletezi a közös megjelenések típusait (3.1.), az intézményi képviselő kiutazását (vagy virtuális megjelenésnél részvételét) megelőző felkészülés területeit (3.2.), az adott rendezvényen való részvétel közben fontos tudnivalókat, mint például a standolás témaköre vagy standdekoráció (3.3.), a megjelenés során minden delegátnak szem előtt tartandó etikai alapelveket (3.4.), végezetül a megjelenést követő intézményi teendőket (3.5.).

1

NEMZETKÖZIESÍTÉSI STRATÉGIAI GONDOLKODÁS

1.1. A nemzetköziesítési stratégiai gondolkodás jelentősége

A felsőoktatási intézmények nemzetközi tevékenysége akkor lehet leginkább hatékony, eredményes, sikeres, ha azt a lehető legszélesebb körben ismert, elfogadott, és az intézmény, továbbá a karok vezetésének támogatását élvező nemzetközi stratégia és ahhoz szorosan kapcsolódó cselekvési terv alapján valósítják meg. A nemzetközi stratégia és cselekvési terv pedig illeszkedik az intézmény profiljához, intézményfejlesztési tervéhez. Tehát nincs jó vagy rossz stratégia, mert az a stratégia lesz hatékony, amelyik az adott felsőoktatási intézmény profiljának és intézményi szinten elfogadott fejlesztési szándékainak leginkább megfelel. A nemzetköziesítés az intézmények szervezetfejlesztési és kapacitásépítési folyamata.

A stratégia szempontjából kulcskérdés, hogy annak megtervezésébe bevonják mindazokat, akik a döntéshozatalban és szakmai, adminisztratív végrehajtásában érintettek, majd a cselekvési tervek megvalósításához és nyomon követéséhez is biztosítják a megfelelő erőforrásokat és döntéseket. Mind a tervezési, mind a végrehajtási, nyomon követési fórumok struktúráját az intézmény szokásos fórumaihoz ajánlott illeszteni. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy akár a rektori vagy kari tanács is lehet megfelelő erre, máshol pedig éppen célzottan létrehozott nemzetközi bizottság, munkacsoport kezeli ezeket az ügyeket eredményesen.

A nemzetközi megjelenések, illetve tágabb értelemben véve maga a hallgatótoborzási* és nemzetközi kapcsolatépítési tevékenységek is akkor a leginkább hatékonyak, ha azok a nemzetközi stratégia és cselekvési terv részét képezik: milyen országokkal, külföldi felsőoktatási intézményekkel, tudományterületekkel, és milyen tevékenységekre kíván az intézmény nemzetközi kapcsolatokat építeni, és ezeket a célokat milyen típusú és tartalmú megjelenések támogatják. Előfordulhat, hogy a felsőoktatási intézmény nagyon aktív a nemzetközi megjelenések területén, sok nemzetközi vásáron és kiállításon, konferencián, fórumon megjelenik, azonban kevésbé látható, hogy ezek a megjelenések hogyan járulnak hozzá a nemzetközi tevékenységek (mobilitás, kutatás stb.) minőségi és mennyiségi erősödéséhez, mert ezekre az intézmény nem konkrét tervekkel és az elérni kívánt célcsoportok számára kidolgozott programcsomagokkal, promóciós anyagokkal érkezik. Az sem szerencsés, ha egy intézmény a nemzetközi megjelenések lehetőségével egyáltalán nem kalkulál nemzetközi tevékenysége tervezése és bővítése kapcsán.

A marketingszemléletű hallgatótoborzás stratégiai tervezésével kapcsolatban (pl. környezetelemzési módszerek, stratégiai kutatási területek) hasznos javaslatokat nyújt a TKA [„Nemzetköziesítés a gyakorlatban” c. módszertani kézikönyvének](#) „Nemzetközi felsőoktatási marketing” c. fejezete.

A nemzetközi megjelenéseken való intézményi részvétel tervezése során kiemelten fontos, hogy az intézmény szem előtt tartsa azokat a nemzetköziesítési stratégiai célkitűzéseit, amelyekhez egy-egy nemzetközi megjelenés hozzá tud járulni. Elengedhetetlen tehát, hogy a megjelenésekhez kapcsolódó célok az intézmény nemzetközi stratégiájába illeszkedjenek. Ilyen célok lehetnek:

- Az oktatás minőségének fejlesztése – nemzetközi dimenzió erősítése,
- rankingekben való megjelenés, előrelépés,
- új régió felé nyitás vagy meglévő régiókban való jelenlét erősítése,
- bevétel-generálás,
- nemzetközi hallgatók toborzása,

- nemzetközi környezet biztosítása a hallgatók számára,
- hazai hallgatók számára mobilitási lehetőségek biztosítása,
- nemzetközi hálózatosodás,
- nemzetközi projekt együttműködések,
- nemzetközi partnerkapcsolatok bővítése,
- kutatási kapcsolatok erősítése,
- tananyagfejlesztés, közös képzések kidolgozása,
- idegen nyelvű képzések népszerűsítése,
- nemzetközi oktatók fogadása és hazai oktatók küldése,
- intézményi szolgáltatások fejlesztése,
- nemzetközi trendek megismerése, szakmai tudásbővítés, szakmai fórumokba való bekapcsolódás,
- nemzetközi intézményi és képzés-akkreditációk.

1.2. Nemzetközi és hazai trendek

1.2.1. Alkalmazkodás a változó trendekhez és igényekhez

A stratégia megvalósításának szempontjából elengedhetetlen a reagálás a külső környezet változásaira, így különösen fontos a nemzetközi trendek, folyamatok, változások folyamatos monitorozása.

A pandémiás időszak különösen nehéz helyzet elé állította a felsőoktatási intézményeket is, próbára téve többek között az alkalmazkodási, gyorsreagálási és a kialakult új helyzethez való adaptálódási képességüket. A járványhelyzetet követő globális gazdasági recesszió szintén meghatározó az intézmények életében, valamint más geopolitikai folyamatok is alakítják a járvány hatására vagy attól függetlenül a nemzetközi felsőoktatási színteret (pl. Brexit, kontinensek közti mobilitással szemben az ezeken belüli mobilitás erősödése, pl. Ázsiában).

A vírushelyzet a felsőoktatási intézmények nemzetköziesítési stratégiájának alakulására, megvalósítására különösen rányomta a bélyegét. Ám ebben a váratlan, az egész világot megrázó helyzetben is fontos maradt, hogy az intézmények kövessék a nemzetközi trendeket a fejlődés érdekében, valamint a társadalmi szerepvállalás jegyében reagáljanak azokra. Jó példa erre, hogy a pandémiás időszakban központi helyre került a tudomány, így az egyetemek szerepe is. A felsőoktatási intézmény, mint ún. "tudásnégszög" (oktatás, kutatás, innováció és a társadalom szolgálat) a Covid19 utáni helyreállításban is kulcsszereplő. Az egyetemek mai globális világunkban nem lehetnek elszigetelt elefántcsonttoronyok; meghatározó szerepük van az olyan nemzetközi folyamatokra való reagálásban is, mint például a klímaválság, és az olyan nemzetközi irányok saját intézményi működésükbe való beépítésében, mint az ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljai.^[1]

Az európai felsőoktatási intézmények életében mindig is jelen volt a nemzetközi kapcsolódás, mégis az elmúlt 30 évben – a különböző európai programok megjelenésével – ennek fontossága felerősödött, és egy szervezettebb tevékenységi körre alakult. A felsőoktatás környezete, benne a hazai, európai és világviszonyok folyamatosan változnak, amelyhez az intézményeknek is alkalmazkodnia kell. Például a nemzetközi hallgatótoborzási munka esetében, ahogy változik az egyetem társadalmi és gazdasági szerepe, úgy kell az intézményi marketingkonceptiót adaptálni a megváltozott piaci igényekhez, környezeti kihívásokhoz.^[2]

1. www.eaie.org/blog/post-corona-university-beyond.html
www.eaie.org/blog/sdgs-north-star.html

2. Ld. Nemzetköziesítés a gyakorlatban – Módszertani kézikönyv a felsőoktatási intézmények nemzetközi vezetői és koordinátorai számára, 14-15. old. Letölthető: tka.hu/kiadvany/3489/nemzetkoziesites-a-gyakorlatban

A merev ötéves akadémiai küldetések helyett a felsőoktatási intézményeknek olyan stratégiára van szüksége, amely agilis, és elősegíti a gyors reagálást. Ehhez elengedhetetlen az alkalmazkodóképesség a szervezeti működésben, és egyensúlyt kell teremteni a kihívásokat leghamarabb megoldó, valamint a hosszútávú célokat támogató döntések között. A rugalmas stratégia ráadásul intézményen belüli is hatékonyabban tud igazodni az egyes karok, tanszékek különbözőségeihez, hiszen lehetővé teszi, hogy a központilag meghatározott célokat és alapelveket alsóbb szinteken a sajátos igényeknek, prioritásoknak és lehetőségeknek megfelelően implementálják.

Az alkalmazkodás fontos eleme a meghozott döntések eredményének mérése. A felülvizsgálat legkésőbb a stratégiai ciklus váltásánál szükséges, de a felgyorsult környezeti változásokat követve, érdemes a megvalósítás mellett az értékelést is minden esetben fókuszba helyezni, szükséges változtatásokat eszközölni, és a következő tevékenységnél azokat már figyelembe is venni.

Ezek dokumentálása, a sikerek és a hiányosságok vagy a vártnál kevésbé hatásos elemek vázolója elengedhetetlen a következő intézkedés megtervezésénél. Azok a technikák vagy folyamatok, amelyek különösen jól vagy különösen rosszul működtek, a tevékenységek kulcsfontosságú tanulságai közé tartoznak.

A kitűzött célok elérését javasolt az összes szereplő oldaláról megvizsgálni, mind a külsős érintettek mind az intézményen belüli érintettek visszajelzése mérvadó. Hasznos már a tevékenység megtervezése során átgondolni a célokat és az elérésüket támogató eszközöket, valamint ezek hatásosságának mérési lehetőségeit.

Az egyes intézmények sajátosságainak figyelembevétele mellett elérhetőek olyan eszközrendszerek, amelyek minden intézmény számára meghatározott ajánlásokat és irányelveket fogalmaznak meg a minőség javítása érdekében. Ilyen például a nemzetköziesítési tanácsadó-értékelő eljárás *(részletesen: 1.4.1.2. c. kitekintő rész)*, amely visszacsatolást ad egy önértékelésen és intézménylátogatáson alapuló, külső szakértők bevonásával létrejövő ajánlás keretében az intézmény nemzetközi működéséről. Mindez hosszútávon segítheti az intézmény nemzetköziesítési stratégiáját. Azonban ebben az esetben is a javaslatcsomag akkor fejt ki fejlesztő hatását, ha az minden érintettel széleskörben megosztásra kerül, és az intézmény a szereplők bevonásával alakítja ki az új irányt.

1.2.2. Kitekintés az európai trendekre

Az Európai Unió egyik fő célkitűzése az oktatás területén az Európai Oktatási Térség (European Education Area, EEA) létrehozása 2025-re. Bár sok átfedéssel működnek, mégis fontos megkülönböztetni az Európai Oktatási Térséget az azzal párhuzamosan működő Európai Felsőoktatási Térségtől (European Higher Education Area, EHEA). Az EHEA-t a bolognai folyamat hozta létre a hallgatók, oktatók és munkatársak mobilitásának megkönnyítése, a felsőoktatás inkluzívabbá és hozzáférhetőbbé tétele, valamint az európai felsőoktatás vonzóbbá és versenyképesebbé tétele érdekében (mint például a háromciklusos felsőoktatási rendszer bevezetése). Erről további információ: eha.info

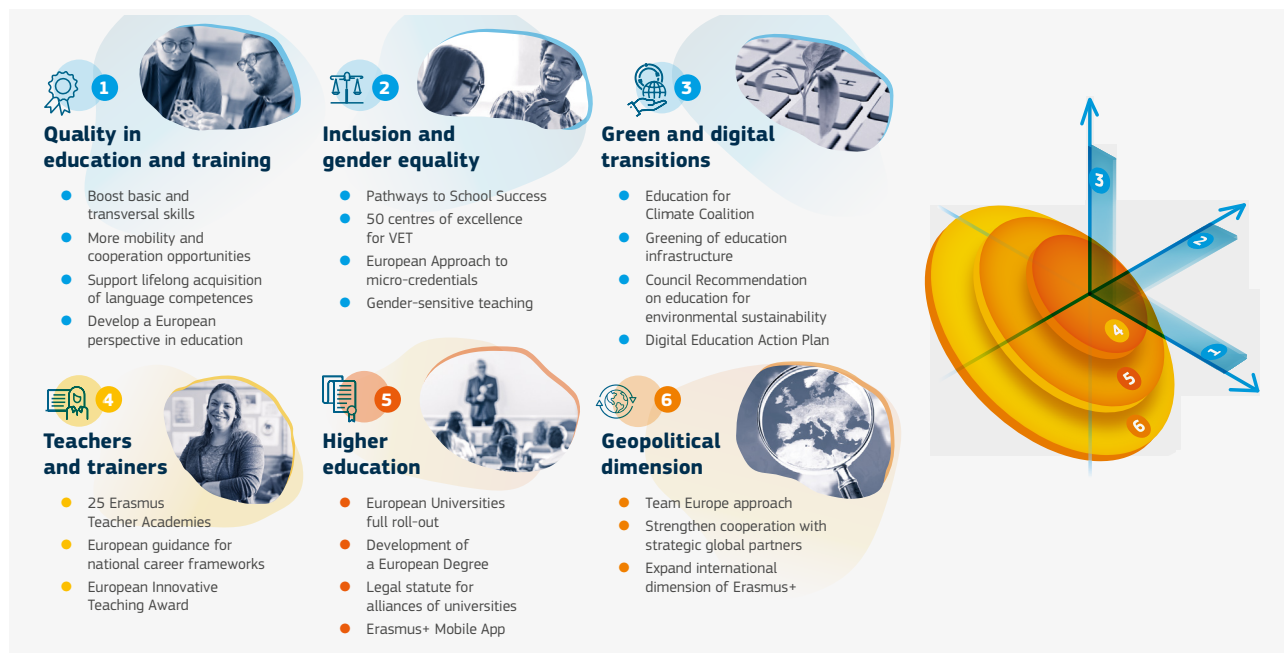
Az Európai Oktatási Térség jövőképe az, hogy szerte az Unióban megszokott legyen külföldön tanulmányokat folytatni, a középiskolai és felsőoktatási képzéseket EU-szerte kölcsönösen elismerjék, az anyanyelven kívül két idegen nyelv ismerete még elterjedtebb legyen, társadalmi-gazdasági háttérétől függetlenül mindenki színvonalas oktatásban részesüljön. További cél az európai identitástudat és annak erősítése, hogy az európai polgárok Európa kulturális örökségét és sokszínűségét magukénak érezzék. Az Európai Bizottság által előterjesztett intézkedéscsomagok többek közt az alábbi területekre is kiterjednek:

- az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák,
- digitális készségek,
- a közös értékek és az inkluzív oktatás,
- kora gyermekkori nevelés és gondozás,
- a diplomák és a külföldi tanulmányi időszakok automatikus kölcsönös elismerése,
- a nyelvtanulás és -tanulás javítása.

Az Európai Bizottság 2020. szeptemberi közleménye alapján az Európai Oktatási Térség célkitűzései hat dimenzió mentén történő fejlesztésre irányulnak:

1. Az oktatás minőségének javítása,
2. Befogadóbb és a nemek közötti egyenlőséget jobban figyelembe vevő oktatás és képzés,
3. A zöld és digitális átállás támogatása az oktatásban és képzésben, illetve azon keresztül,
4. A hozzáértés és a motiváció erősítése a pedagógusszakmában,
5. Az európai felsőoktatási intézmények megerősítése,
6. Geopolitikai dimenzió: az oktatás Európa globális szerepének erősítéséhez való hozzájárulása.

Ld. bővebben a közleményben ("Achieving the European Education Area by 2025 – Communication" címmel): education.ec.europa.eu/resources-and-tools/documents

Forrás: Európai Unió, Factsheet – Achieving the European Education Area by 2025
(letölthető: ec.europa.eu/education/sites/default/files/document-library-docs/eea-factsheet-sept2020_en.pdf)

Látható, hogy ezekre a célokra reflektálnak az oktatást, képzést, ifjúságügyet és sportot támogató Erasmus+ program új törekvései is, legyen szó a zöld és digitális átállásról, az Erasmus+ tanárképző akadémiákról vagy az Európai Egyetemi Szövetségekről. Az Erasmus+ program 2021–2027 közötti programszakaszának költségvetése több, mint 26 milliárd euró, mely a hozzáférhetőség növelésével és rugalmasabb mobilitási formákkal az eddiginél is szélesebb és sokszínűbb csoport számára biztosít részvételi lehetőséget. A program kulcsfontosságú eszköz az oktatás és képzés területén folytatott európai stratégiai együttműködés fejlesztése szempontjából, emellett továbbra is támogatja az innovatív módszerek kialakítását, és kiemelten népszerűsíti mind a zöld, mind a digitális megoldásokat. További információ az Erasmus+ új hazai honlapján érhető el: erasmusplusz.hu

Az Európai Tanács 2021 februárjában jóváhagyta az Európai Oktatási Térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről (2021–2030) szóló állásfoglalást, amely [letölthető innen](#).

Az Európai Bizottság 2020. szeptemberi közleménye az alábbiakat emeli ki a jelen kézikönyv fő témája, az intézményközi kapcsolatok és együttműködések, valamint az ezek keretében megvalósuló mobilitás, így a hallgatótoborzás tekintetében:

- Európán és az Unión belül
  - › A felsőoktatási intézmények közötti együttműködések megerősítése és támogatása kiemelt célkitűzés, különös tekintettel a nemzetközi felsőoktatási szövetségre. A szorosabb intézményközi együttműködés elősegíti a közös tantervfejlesztést, a közösen felkínált kurzusok számának növelése pedig megkönnyíti a hallgatói mobilitást.

- › Kiemelt cél az „Európai Egyetemek” kezdeményezés megvalósítása és az európai diákigazolvány teljes körű bevezetése, valamint az ún. mikrotanúsítványokra (micro-credentials) vonatkozó európai megközelítés kidolgozása. Az inkluzív és rugalmas tanulási lehetőséget jelentő mikrotanúsítványok olyan közös európai definíciónak és szabványoknak megfelelő, országok közt összehasonlítható okmányok, amelyeket a rövid ciklusú képzéseken, tanfolyamokon, modulokon résztvevők kaphatnak a tanulási eredmények igazolására. Ez elősegíti a tanulási lehetőségek bővítését, így hozzájárul az egész életen át tartó tanuláshoz.
- › A dokumentumban megjelenik a közös, európai diploma létrehozásának víziója, mely keretet biztosítana az egyetemi szövetségek számára a közös diploma kiadásához. Emellett az Európai Bizottság továbbra is támogatja a tagállamokat abban, hogy 2025-ig megteremtsék az automatikus kölcsönös elismerés feltételeit, valamint, hogy európai szinten megvalósuljon a hallgatói pályakövetés.
- Az Európán kívüli dimenzió tekintetében
  - › Az Európai Unió felsőoktatási prioritásai közé tartozik az EU, mint oktatási és képzési kiválósági központ népszerűsítése. Az Európai Bizottság közleménye lefekteti, hogy az oktatási együttműködések szakpolitikai eszközként az uniós külpolitika egyre fontosabb eszközévé válnak, amelyek elengedhetetlenek például a globális kihívások kezelésében, a 2030-as ENSZ fenntartható fejlődési célok elérésében, Európa jó hírének terjesztésében, valamint az EU külső kapcsolatrendszerében vagy a világrendben bekövetkezett változások tekintetében is (például Kína felemelkedése, az Egyesült Államok eltávolodása a multilateralizmustól).
  - › További célkitűzés az európai oktatás nemzetközivé válásának előmozdítása (beleértve a felsőoktatás mellett az alap- és középszintet, a szakképzést és az ifjúsági munka területét is). Kiemelt cél a (felső)oktatási intézmények közötti nemzetközi együttműködés támogatása annak érdekében, hogy Európa magához vonzza a világ legkiválóbb tehetségeit, erősítse az egymástól való tanulás folyamatát, és hozzájáruljon közös nemzetközi kutatási és innovációs projektekhez.
  - › További törekvés a nyugat-balkáni és az európai szomszédságpolitikában részt vevő országok (különösen Afrika) oktatási, képzési és kutatási rendszereire irányuló reformok ösztönzése, valamint a nem uniós országok Európai Oktatási Térséghez való társulásának szélesebb körben való lehetővé tétele, különösen a nyugat-balkáni országokra való kiterjesztése 2025-ig.
  - › A dokumentum fontos eszközként nevesíti az Erasmus+ programot abban, hogy még célzottabban segítse elő a tehetségek uniós felsőoktatási intézményekbe áramlását (pl. Erasmus Mundus közös mesterképzések révén). Emellett kiemeli az alumni-hálózatokat, amelyek a partnerországok fiatal és jövőbeli vezetőivel való stratégiai együttműködésben tölthetnek be kulcsszerepet.

Ezzel összhangban, az európai felsőoktatás versenyképességének erősítésével, valamint az Európán kívülről érkező hallgatók és kutatók Európába vonzásával kapcsolatban több cselekvési irányt is célzottan ösztönöz a Bizottság. Egyrészt támogatja a Study in Europe projekt keretében megvalósuló hallgatóborzásti tevékenységeket, mint például információs platform, Study in Europe hallgatóborzító vásárok, közösségi média tevékenységek keretében [\(további részletek a projektről a 2.1. Nemzetközi megjelenés mint a nemzetköziesítést támogató eszköz c. fejezetben\)](#). Másrészt az alumni hallgatókra fókuszál, akik az európai felsőoktatás jó hírét nagykövetekeként terjesztik a nagyvilágban, és személyes tapasztalataikkal információforrásként szolgálnak az érdeklődő hallgatóknak, kutatóknak. A Bizottság ez irányban támogatja az Erasmus+ Student and Alumni Alliance (ESAA) szövetséget.

Az EU célkitűzésein alapulva a hazai szakmai irányok közt olyan fókuszok szerepelnek, mint például a felsőoktatásban oktatók módszertani támogatása, teljesítményének mérése és ösztönzése, a kiváló oktatási gyakorlatok elismerése és megosztása, és az EHEA felsőoktatási intézményei közötti együttműködés ösztönzése (ld. PROFFORMANCE nemzetközi projekt: profformance.eu), az oktatói munka nemzetközi aspektusai, digitális átállás, inklúzió, a poszt-COVID kihívások, a helyreállítás és a virtuális mobilitás (pl. 'blended' mobilitási lehetőségek), a mobilitás akadályainak feltárása és elhárítása, a regionális együttműködések.

Kiemelt terület továbbá a minőségbiztosítás nemzetközi vonatkozásai, az akkreditáció és az ezzel kapcsolatos jogszabályi változások. A TKA a [Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottsággal \(MAB\)](#), az [Oktatási Hivatallal](#) és a [Magyar Rektori Konferenciával](#) együtt azon dolgozik, hogy a nemzetközi együttműködések adminisztratív és jogszabályi háttere kedvezőbb legyen. Az utóbbi időben számos jogszabályi változás történt, többek között a közös képzések, közös diplomák gördülékenyebb biztosítása érdekében, amiben az Európai Egyetemeknek is nagy szerepük van. A szövetségeknél elvárás, hogy közös diplomákat tudjanak nyújtani.

További információért kérjük, keresse a TKA Felsőoktatási Igazgatóságának felsőoktatási szakmai fejlesztések csoportját. A TKA továbbra is törekszik az európai és hazai irányok mentén az oktatói és kutatói oldalról érkező kezdeményezések és ötletek felkarolására, és a releváns kezdeményezések felsőbb szintekre való eljuttatására.

Forrás és további információ az európai trendek kapcsán a [mellékletben érhetőek el](#).

Adatalapú döntéshozatal

A felsőoktatás versenyképessége szempontjából egyre nagyobb hangsúlyt kap az erőforrások hatékonyságának folyamatos nyomon követése (humán erőforrások, oktatási programok, infrastruktúra stb.). A felsőoktatási intézmények irányítása felé elvárás az is, hogy ne csak megbízható módon számoljanak be eredményeikről, hanem aktívan irányítsák a folyamatokat, és azonosítsák azokat a gyakorlatokat, amelyek hozzájárulnak az oktatás eredményességéhez.

Az adatalapú döntéshozatal^[1] (megfelelő minőségű adatgyűjtés és az adatok körültekintő elemzése) hatékonyan segíti a színvonalasabb oktatási és kutatási tevékenységeket, illetve az intézmény korszerű működését.

Bár a felsőoktatás működtetése szempontjából tagadhatatlanul nagy szerepe van a területen szerzett tapasztalatoknak, az intézményvezetés és az oktatók rutinjának, az adatalapú döntéshozatal a folyamatok, a hallgatók, az oktatók, a külső partnerek igényeinek mélyebb megismerését biztosíthatja, ami mindenképpen előny a felsőoktatási intézmények közötti nemzetközi versenyben. Tehát amennyiben az adatok gyűjtése, elemzése és az erre adott stratégiai válaszok megfelelőek, úgy jelentősen erősödhet az intézményi és hallgatói eredményesség.

Miközben az adatalapú döntéshozatal előnyei mára egyértelműek és alátámasztottak, több hagyományos működési rutint kell felülvizsgálni. A stratégiai döntéseket – hagyományosan – a döntéshozó testületek hozzák meg, rendszerint kevésbé adatok, mint inkább a felsővezetés szakmai törekvései szerint. ***Az adatalapú döntéshozatal tehát egy plusz szintet vezet be ebbe a döntési rendszerbe, és ahhoz kíván segítséget nyújtani, hogy a döntéshozók a lehetőségek közül azt választhassák, ahol adatokkal alátámasztható az egyes stratégiai döntések várható eredményessége.*** Az adatalapú döntéshozatal hasznos megközelítés lehet az intézmények hatékony irányításához.

Az adatalapú döntéshozatal bevezetésének, alkalmazásának egyik akadálya, hogy az intézmények nehezen tudnak megbízható, összehasonlítható és naprakész adatokat szerezni. **Biztosítani kell az adatokhoz való szabályozott hozzáférést** (ld. adatkezelési jogszabályok), **az adatok megfelelő minőségét** (pl. adatbevitel, adatfeldolgozás standardizálása a teljes intézményben), az **adatbiztonságot** (adatok megjelenítése, megosztása). Az adatok feldolgozására, elemzésére is ki kell dolgozni a megfelelő rendszereket, majd a változásmenedzsment folyamatot is meg kell tervezni, hogy az adatalapú döntések megvalósítása lehetővé váljon.

Az erre a modellre áttérő intézmények visszajelzései szerint több olyan területen is előrelépés észlelhető, ahol egyébként nem számítottak az adatalapú döntések előnyeire. Például az adatok alapján sok esetben nyilvánvaló, hogy a különböző tudomány- vagy menedzsmentterületen működő intézményegységek szerepkörében azonosságok láthatók, így hasonló megoldások kipróbálása, tesztelése, az eredmények összevetése még jobb eredményeket hozhat az intézmény teljesítményében.

Az adatalapú döntéshozatalt is segíti a PROFFORMANCE projekt, amely amellett, hogy az egyén és a különböző érdekeltek számára ad visszajelzést, intézményi és szakpolitikai szinten is szolgáltat adatokat az oktatói teljesítmény helyzetéről, ami elősegíti az adat- és tényalapú oktatási stratégiák és intézményfejlesztési tervek vagy szakpolitikai irányelvek megalkotását, források allokációját. Mivel a PROFFORMANCE értékelő eszköz 3 dimenziós, lehetőség nyílik az intézmények számára, specifikusan az oktatás nemzetközi, digitális vagy éppen inklúziós és fenntarthatósági aspektusait is vizsgálni, elemezni és ennek alapján specifikus cselekvési terveket megalkotni.

[1] Részletesen itt: www.ellucian.com/blog/data-driven-decision-making-higher-education

Felsőoktatási rangsorok

Az elmúlt évtizedben a hazai felsőoktatási intézmények stratégiai céljai között egyre hangsúlyosabban jelent meg a nemzetközi felsőoktatási rangsorokba való bekerülés, illetve a jobb helyezések elérése. E célokhoz kapcsolódóan az intézmények nemzetközi tevékenységeinek fejlesztése kiemelt feladat. Ennek oka, hogy szinte valamennyi rangsor alkalmaz olyan mutatószámokat, amelyek a felsőoktatás nemzetköziesítéséhez kapcsolódnak. Ilyen mutatószámok például a külföldi hallgatók és oktatók aránya, a nemzetközi publikációk száma, illetve az idézettségi mutatók.

A kétezres évektől a felsőoktatási rankingek egyre ismertebbek lettek a felsőoktatási szereplők és a szélesebb közvélemény körében is. Az egyes rangsorok megjelenéséhez kapcsolódó médiafigyelem meghatározta a felsőoktatásról folyó szakmai párbeszéd intenzitását, témáit. Ezzel párhuzamosan ugyanakkor egyre több kritika éri a rangsorokat elsősorban a felsőoktatás teljesítményének leegyszerűsített értékelése, a rangsorok által alkalmazott indikátorok, azok súlyozási, illetve számítási módszertana miatt.

A kétezres években a rangsorok értékelési szempontjai, módszertana sokat változott. A kezdeti intézményi sorrendek mellett megjelentek a regionális, tudományterületi, egyéb szempontú rangsorok, valamint a különböző mapping módszertannal készült elemzések (pl. U-map). A 2010-es években a legnagyobb figyelmet az ún. QS, a Times Higher Education, valamint az ARWU rangsora kapják. Mindegyik rangsorban – bár évről-évre más-más, de meghatározó hangsúllyal – fontos szerepet kapnak a külföldi hallgatók, oktatók arányai, a nemzetközi együttműködések, valamint a publikációs idézettségi arányok, ezek mindegyike szorosan kapcsolódik a nemzetköziesítési folyamatok kiemelt pilléreihez (pl. a hallgatói és oktatói mobilitás, együttműködések erősítése). A Times Higher Education 2020. évi rangsorában a nemzetközi kitekintés 7,5 százaléksúllyal szerepelt, az idézettségi tényezők pedig 30 százaléksúllyal. Ez utóbbi szempontnak a nemzetköziesítési folyamatok miatt kiemelt szerepe van, hiszen az adatok olyan publikációs bázisok alapján készültek, amelyek kizárólag angol nyelvű tudományos közleményeket tartalmaznak. Talán ezért sem meglepő az angolszáz egyetemek lépéselőnye ezekben a rangsorokban.

A rangsorok szerepe, hatása különböző területeken érzékelhető. Az egyik terület a szakmai elszámoltathatóság kérdésköre, amely szerint a rangsorok fontos minőségbiztosítási szerepet játszanak azzal, hogy átlátható, érthető módon információkat szolgáltatnak a nyilvánosság számára. Emellett a rangsorok olyan menedzsment, illetve policy eszközök is lehetnek, amelyek képesek átalakítani, befolyásolni az egyetemek stratégiai prioritásait, és a felsőoktatási intézmények vagy a nemzeti rendszerek verseny iránti elköteleződését erősíteni. A rangsorok előretörése magyarázható a média szerepének megerősödésével, a felsőoktatásról kialakított társadalmi kép változásával is.

1.3. Tervezés és időzítés

Az adatok, rangsorok, nemzetközi trendek és az ezekhez való alkalmazkodás mellett a stratégiaalkotás szempontjából fontos az ezek figyelembevételével történő tervezés és időzítés.

Az időtényező kulcsfontosságú, így a tervezési folyamat során tekintettel kell lenni rá, kezdve az átfogó intézményi stratégiaalkotás és -implementálás folyamatától, az éves tervezési feladatokon át az egyes tevékenységek végrehajtásáig és az ezekhez kapcsolódó utókövetési, disszeminációs munkáig.

1. Az **átfogó nemzetköziesítési stratégiaalkotás** időigényességének kérdéseit részletesen tárgyalja a TKA „[A felsőoktatás nemzetköziesítése – Kézikönyv a felsőoktatási intézmények nemzetközi vezetői és koordinátorai számára](#)” c. kiadványának 2.7. fejezete. A kézikönyvben vázolt ütemezés alapján a központi stratégiaalkotási folyamat időigénye minimum 7 hónap, mely magában foglalja a stratégiaalkotási folyamat tervének elkészítését, az érintettek széles körű bevonása miatt javasolt tematikus munkacsoportok kialakítását, illetve „a vitát és a formálódó elköteleződést lehetővé tevő fórumok szervezését”, a stratégia egyeztetési, véleményezési, véglegesítési és döntéshozó fórumok általi jóváhagyási folyamatait is.
2. Az időtényező a **nemzetköziesítési stratégia megvalósítása** során is kulcskérdés. Ahogy a kézikönyv fogalmaz, a mélyreható, érdemi átalakítások és fejlesztések (pl. curriculum-reformok) időigénye legalább 3-5 éves tervezést igényel. Emellett egyéni szinten a változás folyamata olyan, csak lassan alakítható, gyakran kulturális vonatkozású kompetenciákat is érint, mint például az idegen nyelven való minőségi oktatás képessége, interkulturális nyitottság és kommunikációs készség.
A stratégiai tervezés során figyelembe kell venni, hogy mind a hallgatótoborzás, mind a nemzetközi kapcsolatépítés időigényes. A partnerségekre érdemes, mint befektetésekre gondolni, melyek rövidtávon is számos előnnyel járhatnak, de érdemben jellemzően inkább középtávon térülnek meg. A hallgatótoborzás kapcsán pedig fontos szem előtt tartani, hogy e tevékenység a nemzetközi beiskolázási marketingtevékenység csupán egyik eleme a hallgatói életút további szakaszai mellett ([ld. Bevezetés](#)).
3. Az idővel való hatékony gazdálkodás érdekében a közép- és rövidtávú célok megfogalmazása is kulcsfontosságú, így szükséges az **éves tervezés**, azaz a tanévek vagy naptári évek kezdete előtt éves szinten is lebontani a hosszú távú stratégiához kapcsolódó célokat és a konkrét feladatokat. Az elérni kívánt eredmények éves szinten történő meghatározása hozzájárul ahhoz az [1.2.1. Alkalmazkodás a változó trendekhez és igényekhez](#) c. fejezetben hangsúlyozott rugalmassághoz is, melyre egyre összekapcsoltabb világunkban szükség van.

A **hallgatótoborzás és intézményközi kapcsolatépítés éves tervezésénél** számos kérdést meg kell vizsgálni az intézménynek, ilyenek többek közt az alábbiak.

- **A tervezés tervezése**
  - › Milyen szervezeti egységeket, mely szinteken dolgozó kollégákat – esetleg milyen külső partnereket pl. hallgatói szervezetek – szeretnénk bevonni a tervezésbe és/vagy egyeztetési folyamatba?
  - › Milyen módszertan szerint, milyen időzítés szerint zajlik az éves tervezés?
  - › Hogy zajlik a tervek utókövetése, év közbeni ellenőrzése (pl. féléves felülvizsgálat)?
  - › Milyen csatornákon keresztül, milyen körhöz kell továbbítani a kész éves tervet?
  - › Az éves terveket kinek van hatásköre jóváhagyni?
- **Helyzetelemzés (Hol tartunk most?)**
  - › Mi a kiindulást pont, amihez képest a fejlődést mérni tudjuk? Ennek felméréséhez milyen konkrét számadatokat használunk? (evidence-based, azaz tényfeltáró munkán alapuló tervezés, [ld. Adataalapú döntéshozatal c. kitékintő rész](#))
  - › Az intézmény központi nemzetköziesítési stratégiájában (és az ezzel összhangban megfogalmazott kari stratégiákban)

megfogalmazott célokhoz és ütemtervhez képest hol tartunk most? A mennyiségi és minőségi célok teljesítése megfelelő ütemben működik-e?

- › Milyen anyagi és emberi erőforrások állnak jelenleg rendelkezésre?
- › A mennyiségi és minőségi mutatók alapján milyen aktuális trendek és irányok figyelhetők meg az intézményen belül és kívül? (pl. ázsiai hallgatók arányának növekedése a bölcsészettudományi karon, brit intézmények partnerkeresési kedvének növekedése)
- › Ezek alapján milyen erősségek, gyengeségek, kihívások, lehetőségek állnak rendelkezésre a következő tervezési év kapcsán?

• **Éves mennyiségi és minőségi célok (Hova akarunk eljutni?)**

- › Milyen stratégiai célkitűzésekre alapozzuk a terveket, azaz hogyan illeszkednek az éves szakmai tervek az intézmény központi nemzetköziesítési stratégiájához és az ezzel összhangban megfogalmazott kari célkitűzésekhez?
  - » Pl. Mi a prioritási sorrend hallgatótoborzás kapcsán: diplomát adó képzés, részképzés vagy nyári egyetem promócióján van a hangsúly, önköltséges vagy ösztöndíjas beérkező hallgatók, milyen földrajzi régiókból, képzési szintre, tudományágra stb.
  - » Pl. Mi a prioritási sorrend intézményi kapcsolatépítés szempontjából: hallgatói vagy oktatói mobilitás kapcsán való együttműködés, kimenő vagy bejövő mobilitás, mobilitás vagy közös képzés, oktatás vagy kutatás, projektalapú vagy egyéb partnerség, milyen földrajzi régiókból, képzési szinteken és tudományág kapcsán stb.
- › A stratégiai dokumentumokban megfogalmazott mennyiségi elvárások és mérföldkövek mit jelentenek az éves tervekre levetítve?
- › A helyzetelemzés és a stratégiai célok alapján milyen fő célkitűzéseink vannak a következő évre? Ezek sikerességének méréséhez milyen mennyiségi és minőségi mutatókat rendelünk (pl. x%-os emelkedés a nyári egyetemen részt vett külföldi hallgatók számában, x%-os emelkedés a partnerintézmények kollégáival közös publikációk számában, egy közös képzés elindítása egy partnerrel stb.)?

• **Erőforrások és szervezeti feltételek (Hogyan tudunk eljutni?)**

- › A célok eléréséhez – a jelenleg elérhetőhöz képest –
  - » milyen anyagi erőforrások bevonására van szükség?
  - » milyen emberi erőforrások bevonására van szükség (pl. új munkaerő felvétele, együttműködés kiterjesztése további szervezeti egységekkel, kollégákkal)?
  - » milyen szervezeti jellegű változásokra van szükség (pl. új egyeztető fórumok, kari hálózatosodás/kari koordinátori rendszer, adminisztratív változások)?
- › A szükséges erőforrások rendelkezésre fognak-e állni?

• **Éves tevékenységkörök és konkrét feladatok (Hogyan akarunk eljutni?)**

- › Az adott évre meghatározott célkitűzések mentén mely szakmai tevékenységkörökre helyezzük a hangsúlyt? Milyen számadatokra alapozzuk a választást és tervezést? Milyen konkrét feladatokra tudjuk lebontani a tevékenységköröket?
  - » Pl. hallgatótoborzásnál online jelenét javítása, ügynökökkel való együttműködés minőségének javítása adott régióban, beiratkozott hallgatók aktívabb bevonása a marketingtevékenységbe, szorosabb együttműködés a külképviseletekkel egy adott területen stb.
  - » Pl. partnerségek esetén nemzetközi hálózatokban való aktívabb szerepvállalás, partnerkereső rendezvények célzott felkutatása, szakmai konferenciákon házigazda szerep elvállalása, pályázat benyújtása konzorciumi formában (akár koordinátori szerepben is) stb.
- › A konkrét feladatok elvégzéséhez milyen eszközök szükségesek (pl. új típusú intézményi brosúra, új szoftver beszerzése stb.)?
- › A konkrét feladatok sikerességének méréséhez milyen mennyiségi és minőségi mutatókat rendelünk?
- › Ki lesz az egyes feladatok intézményen belüli felelőse?

Miután az éves tervben lefektettük az éves célokat és feladatokat (pl. személyes részvétel három hallgatótoborzó vásáron

az ázsiai régióban, vagy egy önálló vagy két önálló, az intézmény saját szervezésében megvalósuló részvétel virtuális hallgatótoborzó rendezvényen), **megkezdődhet az adott nemzetközi megjelenés tervezése. Hallgatótoborzó vásárok és partnerkapcsolat-építő kiállítások tervezésénél** fontos átgondolni, hogy miként lehet megtalálni a céloknak megfelelő rendezvényt, valamint hogy a céloknak megfelelő rendezvények közül melyiket választjuk ki?

- › Ki a rendezvény célközönsége? (pl. vannak kizárólag a felsővezetői kört megcélzó intézményi kiállítások)
- › A célközönség milyen országokat fed le? (pl. virtuális vásárra milyen országokból érkeznek a hallgatók, intézményi kiállításból milyen régiókból várhatóak delegáltak)
- › Melyik országban kerül megrendezésre a vásár/kiállítás? (pl. célközönség mellett fontos az esetleges kiegészítő programok pl. intézménylátogatások miatt is)
- › Vannak-e olyan együttműködő felek az adott régióban, akik támogatást tudnak nyújtani? (pl. helyi nagykövetséggel jó kapcsolat)
- › A kiutazás során van-e érdemi lehetőség egyéb kiegészítő tevékenységeket is időzíteni a vásár/kiállítás mellett? (pl. több helyi partnerintézmény meglátogatása, találkozó a helyi alumni hallgatókkal stb. – ld. [3.1.3. Nemzetközi megjelenéseket kiegészítő rendezvények](#) c. fejezet)
- › Mikor kerül megrendezésre a rendezvény?

Az **átgondolt időzítés** a partnerkapcsolat-építő rendezvények szempontjából is fontos, de a hallgatótoborzó vásárok esetén elengedhetetlen.

- A legfontosabb szempont a **jelentkezési, pályázati ciklusok és határidők** figyelembevétele. Ha egy adott ösztöndíj-programmal nagyszámú hallgatót fogad az intézmény és ezt a számot növelni szeretné, akkor fontos szem előtt tartani az adott ösztöndíjprogram pályázati határidejét. Önköltséges hallgatók toborzásánál ugyanígy fontos az intézményi jelentkezési határidő. Fontos a pályázati időszak elé vagy annak elejére időzíteni a megjelenéseket, hogy a pályázóknak legyen elég idejük összekészíteni és benyújtani a jelentkezési anyagukat. Ez a mobilitási együttműködést célzó partnerkapcsolat-építés során is lényeges elem.
- További szempont lehet a **kulturális szokások, ünnepek**. Például, ha az intézményi stratégia alapján a kínai hallgatók számát igyekszik növelni az intézmény, akkor nem célszerű olyan globális virtuális hallgatótoborzón részt venni, mely a kínai újév időszaka alatt kerül megrendezésre. Sőt, azzal is kalkulálni szükséges, hogy ezen időszakok alatt nem csak a rendezvények látogatásától maradhatnak távol a hallgatók és a partnerintézmények, hanem például a hallgatói pályázati anyagok összekészítése vagy az intézményi együttműködési megállapodások házon belüli egyeztetése sem a megszokott ütemben zajlik majd.
- A nemzetközi piacon a legtöbb hallgatótoborzó **eseményt tipikusan a tavaszi és őszi időszakban szervezik** és a legnagyobb intézményi fókuszú kiállítások is fix menetrend szerint zajlanak (pl. APAIE: március, NAFSA: május, EAIE: szeptember). Ahogy a TKA „*Nemzetköziesítés a gyakorlatban*” c. módszertani kézikönyve is fogalmaz (letölthető: tka.hu/kiadvany/3489/nemzetkoziesites-a-gyakorlatban), az intézménynek mérlegelni szükséges, hogy „szokatlan vagy hagyományos időpontok közül” választ. A hagyományos időpont nagyobb versengést is jelent az egyes rendezvények közt, azonban a szokatlan időpontban megrendezett esemény is számos kérdést felvet (pl. a hagyományos hallgatótoborzó időszakok alatt a már más intézmény/ország iránt elkötelezett hallgatók nem fognak részt venni az ezt követően megrendezett eseményeken).
- Érdemes továbbá figyelembe venni az **intézmény belső menetrendjét** is. Például a vizsgaidőszak értelemszerűen nem szerencsés sem a partnerkapcsolat-építésbe bevonni kívánt oktató kollégáknak, sem az intézmény hallgatótoborzó tevékenységeibe bevonni kívánt diákjainak. Értelemszerűen, ez fordítva is releváns lehet, például a külföldi partnerintézmény kollégáinak időszakos leterheltségét javasolt figyelembe venni.

1.4. Stratégiai célok implementációját támogató eszközök

1.4.1. TKA által koordinált projektek és programok

1.4.1.1. Projektek, programok és hatásuk a nemzetköziesítésre

A TKA célja, hogy programjaival támogassa a felsőoktatási intézmények nemzetköziesítését a gyakorlatban azáltal, hogy ösztönzi egyes tevékenységek megvalósulását és nemzetközi folyamatokba ágyazódását. **A felsőoktatás minőségi fejlesztését és nemzetköziesedését** célzó programok támogatási és ösztönző eszközei révén hatással vannak a nemzetköziesedés olyan lényegi, intézményi szintű pilléreire, mint például a tantervek átdolgozása, képzések fejlesztése, vezetői és oktatói szintű elkötelezettség növelése, a hallgatói szolgáltatások fejlesztése vagy a nemzetköziesítés itthon szemlélet megerősítése. Emellett számos tevékenység célozza a felsőoktatási intézmények innovatív potenciáljának és vállalkozókészségének fokozását (lásd HEInnovate ország riport: www.oecd.org/industry/supporting-entrepreneurship-and-innovation-in-higher-education-in-hungary-9789264273344-en.htm ; tka.hu/docs/palyazatok/1_andrearezolindhofer_shortened.pdf), az inkluzív oktatás előtérbe helyezését vagy az IKT eszközök és új oktatási módszerek elterjesztését.

A magyar felsőoktatási intézmények körében az utóbbi évek legismertebb, nemzetköziesítést és ehhez kapcsolódó intézményi szakmai fejlesztést célzó programja a Campus Mundi (a továbbiakban: CM) projekt, amely a jelen kézikönyvben szereplő tevékenységi körök több elemét is finanszírozta az IQA eljárástól ([ld. 1.4.1.2. fejezet](#)) számos kutatáson át a hallgatótoborzó tevékenységig. Fontos azonban megjegyezni, hogy a CM projekten kívül a felsőoktatás nemzetköziesítésének folyamatait megannyi egyéb TKA által koordinált program is támogatja, mint például a Stipendium Hungaricum, az Erasmus+, a Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogram vagy az Európai Felsőoktatási Térség reformja (PROFFORMANCE projekt). A programok szinergikus összehangolásával a TKA igyekszik hozzájárulni a magyar felsőoktatás nemzetköziesítésének elősegítéséhez. Bár a tevékenységeket **különböző programok keretében valósítja meg, az eredményeket nem a finanszírozó program, hanem tevékenység szerinti egységben kezeli**. Ennek oka, hogy egy horizontális, programokon átívelő, a felsőoktatás nemzetköziesítését összehangoltan, folyamatosan fejlesztő, hosszútávú tevékenységről van szó.

A különböző, egymás mellett futó projektek tekintetében is árnyalt a kép. Sokszor hajlamosak vagyunk teljesen különálló tevékenységi körként tekinteni az ösztöndíjazásra (mint pl. kimenő és bejövő irányú hallgatói részképzés és teljes képzés, oktatói mobilitás) és a nemzetköziesítés-fejlesztési folyamatot támogató szakmai tevékenységekre (pl. intézményi kapacitásfejlesztés, hallgatótoborzás stb.), holott ezek **egymásra kölcsönösen ható folyamatok, egyik része a másíknak, és mind a nemzetköziesítési folyamat nélkülözhetetlen elemei**.

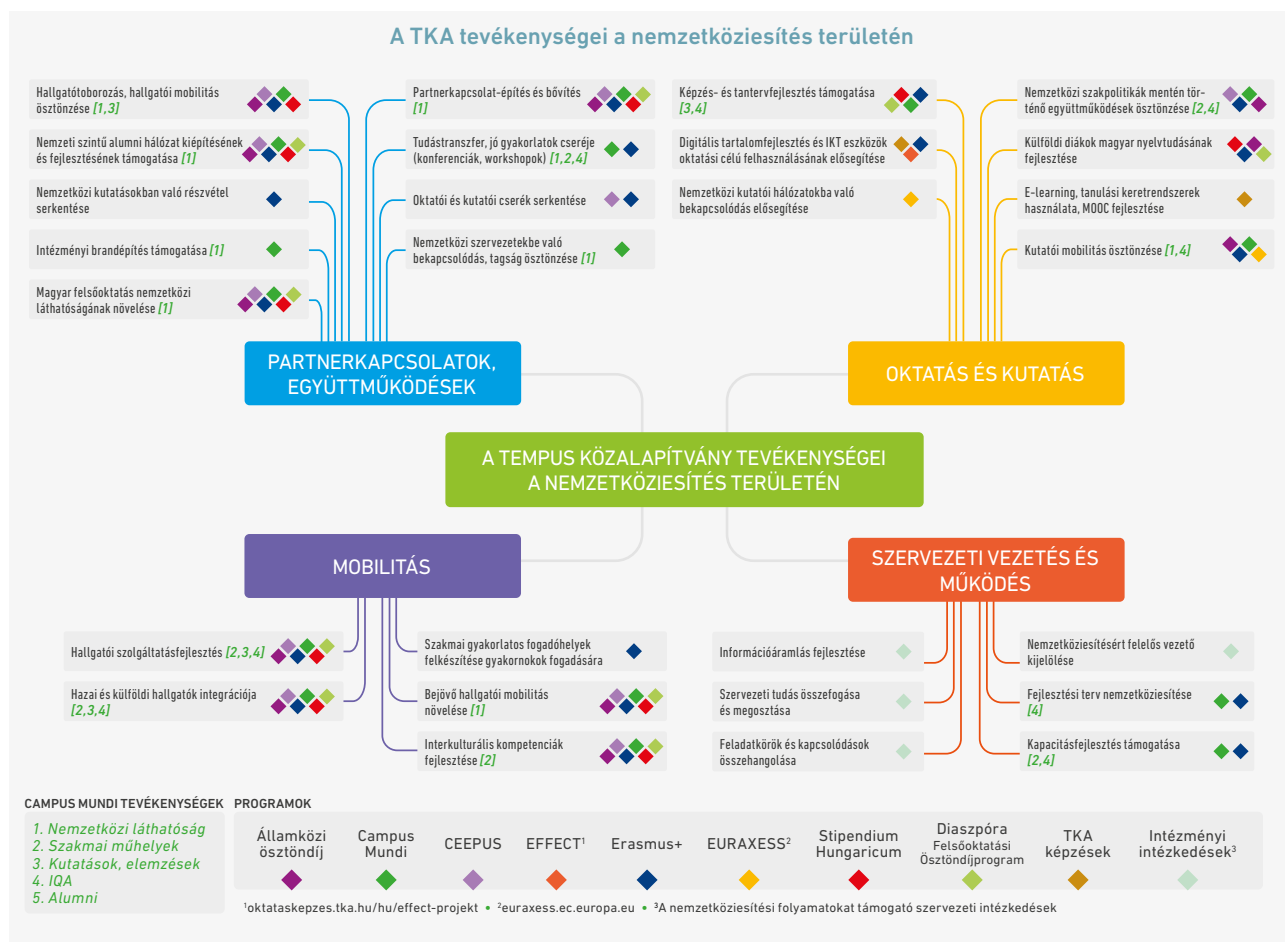
A mobilitást támogató ösztöndíjprogramok hozadékai egyértelműek az intézmények számára, főleg, ha a kimenő irányt is érintő hallgatói részképzésről vagy munkatársi mobilitást támogató csereprogramokról van szó. Ma már pár kivételtől eltekintve, gyakorlatilag nincs olyan államilag elismert felsőoktatási intézmény, amely ne lenne része az Európán belüli **Erasmus+** felsőoktatási mobilitás programnak. 2013-as indulása óta a bejövő hallgatóknak ösztöndíjat biztosító – azon belül is elsősorban a teljes, diplomát adó képzésekre érkezőket támogató – **Stipendium Hungaricum** programban is egyre több hazai intézmény (jelenleg 29) vesz részt. A Stipendium Hungaricum program oktatáspolitikai célja, hogy a nemzetközi és a hazai oktatási célokkal összhangban elősegítse a magyar felsőoktatás nemzetköziesítését, erősítse a felsőoktatási intézmények kulturális sokszínűségét, ezáltal támogatva a hazai felsőoktatás minőségének fejlesztését. A külföldön élő hallgatók fogadásával e célokhoz a **Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogram** is hozzájárul, amelynek keretében 2021 őszén iratkoztak be először magyarországi képzésekre ösztöndíjasok. Ebben a programban azon magyarországi felsőoktatási intézmények vehetnek részt, amelyek képzéseket kínálnak a Stipendium Hungaricum programban is.

A programok egymásba kapcsolódásából adódóan az intézmény részvétele a TKA által koordinált ösztöndíjprogramokban messze túlmutat a mobilitásban résztvevők személyes és szakmai fejlődésén, valamint az intézmény számára bevételi forrást is jelentő teljes idejű képzésű hallgatók oktatásán, hiszen az ösztöndíjprogramok a magyar felsőoktatás minőségi fej-

lesztését és nemzetköziesítését is célozzák. Kiemelhető, hogy a Stipendium Hungaricum program hatására a külföldi doktori hallgatók száma jelentősen emelkedett az elmúlt években: 2015-ben a külföldi doktori hallgatók száma 852 fő volt, 2020-ra pedig 2835-re emelkedett. A hallgatói létszám emelkedése az idegen nyelvű kurzusok, doktori programok fejlesztését is magával vonta. Az ösztöndíjprogramok hatással vannak a nemzetköziesedés olyan lényegi, intézményi szintű pilléreire, mint a tantervek átdolgozása, képzések fejlesztése, vezetői szintű elkötelezettség növelése, a hallgatói szolgáltatások fejlesztése, vagy a nemzetköziesítés itthon szemlélet megerősítése.

A jövőben egyre hangsúlyosabbá és tudatosabbá szükséges tenni az ösztöndíjprogramok nemzetköziesítési folyamatokra gyakorolt hatását és a magyar felsőoktatás további területeire történő kiterjesztését. Ezzel kapcsolatban elkezdődött egy fókusz- és hangsúlyváltás, mely a Stipendium Hungaricum és a Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogram új intézményi pályáztatásában érhető tetten.

A TKA a Külgazdasági és Külügyminisztériummal szoros együttműködésben dolgozta ki az új pályázat koncepcióját és felhívását a magyarországi felsőoktatási intézmények Stipendium Hungaricum programban és a Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogramban való részvételére a 2022/23, 2023/24 és 2024/25-ös tanévre vonatkozóan. Bevezetésre került a Stipendium Hungaricum licenc (továbbiakban: SH licenc, [ld. alább](#)), amelynek megszerzésével a felsőoktatási intézmény jogosulttá válik arra, hogy nemzetközi hallgatókat fogadjon az ösztöndíjprogramok keretében. A következő időszakban a cél az ösztöndíjprogramoknak mint a nemzetköziesítés-fejlesztési tevékenységeknek az optimálisabb kihasználása, a folyamatok fejlesztése, a bevont eszközrendszer bővítése, ezáltal a versenyképesség növelése. Az ösztöndíjprogramokban való intézményi részvétel teret ad az adatokon és azonosított intézményfejlesztési szükségleteken alapuló nemzetköziesítési eszközök tudatosítására, fejlesztési irányok meghatározására.

Forrás: Tempus Közalapítvány

Ahogy a fenti ábra is mutatja, számos TKA által koordinált program hozzájárul az intézmények nemzetköziesedési folyamataihoz, és a mobilitás ezeknek csak az egyik szelete. Így egy-egy ösztöndíjprogramhoz való intézményi csatlakozáskor fontos tudatosítani, hogy a részvétel túlmutat a mobilitási vonatkozásokon, azaz az olyan egyértelmű hozadékokon, mint a hallgatók és az oktatók, munkatársak egyéni szakmai és személyes fejlődése, valamint az olyan közvetettebb hozadékokon is, mint az intézmény nemzetközi kapcsolati hálójának bővülése és a meglévő intézményközi kapcsolatok elmélyülése. Fontos azt is szem előtt tartani, hogy a kimenő és a bejövő mobilitásra fókuszáló programok kiegészítik egymást: például az oktatói mobilitás képzési programként is kihasználható, hiszen a szakmai fejlődésen túl többek között a nyelvi és interkulturális készségek is fejlődnek, amiből az itthon oktatott hazai és külföldi hallgatók is profitálhatnak.

Az ösztöndíjprogramokat így fontos komplex rendszerben, a nemzetköziesítést elősegítő eszközként értelmezni, és tudatosítani ezek intézményfejlesztési aspektusait, amelyek hosszú távon hozzájárulnak ahhoz is, hogy az intézmény minél több önköltséges, tehát nem valamely ösztöndíjprogram keretében érkező hallgatót tudjon bevonni.

Az intézmény nemzetközi láthatóságához, vonzerejéhez és hallgatótoborzó képességének növeléséhez közvetlenül is hozzájárulnak a különböző ösztöndíj programok (mint a Stipendium Hungaricum, a Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogram, az Erasmus+ vagy a CEEPUS programok), az ezeket népszerűsítő hallgatótoborzó vásárok, valamint – mivel a teljes képzésen felül részképzésre is lehet pályázni – az intézményközi kapcsolatok erősítését célzó fórumok, kiállítások. Ezen felül számos nemzetközi rendezvényen a TKA megjelenési lehetőséget biztosít az intézmények számára, így az intézmények kapcsolati hálójának növelését és erősítését célzó marketplace programblokkon is [\(ld. 3.1.3-as Nemzetközi megjelenéseket kiegészítő rendezvények c. fejezet\).](#)

A külföldi hallgatókat és oktatókat fogadó intézményeknek érdemes kihasználni a „szóbeszéd marketing” erejét is. A használt módszereknek csak a kreativitás szab határt. Ilyen bevált gyakorlat lehet a hallgatók (vagy akár oktatók) intézményi nagykövetekké való kinevezése –, akár valamilyen intézményi ceremónia keretében – ahol megbízásuk az intézmény jó hírének továbbvitele.

1.4.1.2. Nemzetköziesítési tanácsadó-értékelő eljárás (IQA; Internationalization Quality Assessment)

Nemzetköziesítési tanácsadó-értékelő eljárás – IQA (Internationalization Quality Assessment)

Az előző évek sikeres nemzetköziesítési projektjeinek bázisán a TKA a Campus Hungary program, majd később az ezt követő Campus Mundi program keretében vállalta, hogy önként vállalkozó felsőoktatási intézményekben megvizsgálja és értékeli a nemzetköziesítés helyzetét. Magyarországon előzmények nélküli volt a felsőoktatás területén a nemzetközi folyamatokra irányuló tanúsítási eljárás, így 2013-ban hazai és külföldi szakértők (a fő partner az Academic Cooperation Association volt), a nemzetköziesítés területén dolgozó intézményi vezetők és dolgozók, valamint a fenntartói-irányítói szint képviselői bevonásával készültek el az alapvető dokumentumok, a módszertani kézikönyv. A folyamat olyan nemzetközi auditok tapasztalatait is felhasználja, mint az ACA (Academic Cooperation Association) és az OECD közreműködésével megvalósított IQRP (Internationalisation Quality Review Process).

Az eljárás fő célja, hogy az intézmény saját nemzetköziesítési folyamatainak belső és külső elemzése, értékelése révén képessé váljon ezeknek a folyamatoknak a még tudatosabb kezelésére, fejlesztésére.

Az eljárás módszertana a nemzetköziesítés dimenzióinak elkülönítésén és azok kvalitatív és kvantitatív adatokkal (indikátorok) történő bemutatásán alapult. Az önértékelés, majd ennek elemzése alapján egy helyszíni látogatás és végül az összefoglaló szakértői értékelés lépései alkották a tanácsadás egyes fázisait. A hangsúly az értékelésre, a fejlesztési javaslatokra és az intézmény intézkedési tervére került.

Alább a Tanácsadó-értékelő eljárás a magyar felsőoktatási intézmények nemzetköziesítésének minősítésére, Módszertani dokumentumok című kézikönyvből idézünk. A dokumentumokat Dr. Temesi József készítette.

A nemzetköziesítés külső értékelésének egyik célja, hogy a nemzetközi dimenziók bemutatását rendszeressé tegye az intézmények minőségbiztosítási munkájában és a főbb mutatók megadása révén segítséget nyújtson mind az intézményi önértékelési, mind a MAB értékelési munkájához.

Az intézmények egyre nagyobb része vesz részt nemzetközi intézményi vagy program akkreditációs eljárásokban. Ezeknek magától értetődő része a nemzetközi dimenziók bemutatása. Ha az intézmények belső adatgyűjtése ezekre is kiterjed, akkor megnő a sikeres nemzetközi akkreditáció esélye.

Az országok és intézmények nemzetközi felsőoktatási tevékenységének megítélésében és fejlesztésében fontos szerepet játszanak olyan rangsorok, klasszifikációk, feltérképezések, ahol a nemzetköziesítés kiemelt szempont. A magyar felsőoktatási gyakorlat nem eléggé felkészült arra a kiterjedt adatszolgáltatásra, amely a bekapcsolódás feltétele. A külső értékelésben megjelenő módszertan összhangban van az európai kezdeményezésekkel: mind a dimenziók, mind az indikátorok megfelelnek a kialakulóban lévő nemzetközi gyakorlatnak.

Mindezen szempontok figyelembevételével mellett a fő cél az, hogy az intézmény saját nemzetköziesítési folyamatainak belső és külső elemzése, értékelése révén képessé váljon ezeknek a folyamatoknak a még tudatosabb tervezésére, kezelésére, fejlesztésére. A külső értékelés folyamatában a szakértők részletes ajánlásokkal segítik az intézményt ebben a munkában. (...)

A nemzetköziesítés leírására szolgáló dimenziók és indikátorok magyarázata

A nemzetköziesítés intézményi leírásához és értékeléséhez szükséges adatok áttekinthetővé és elemezhetővé tétele érdekében számos javaslatot fogalmaztak meg a témával foglalkozó szakértők és kutatócsoportok. Ezek mindegyike hasonló abban a tekintetben, hogy a lehetséges területeket és a hozzájuk tartozó mutatószámokat logikailag összefüggő, ám egymástól elkülönülő kategóriákba osztja. E a kategóriákat tekintjük a továbbiakban a nemzetköziesítés dimenzióinak. Eljárásunkban a cél egyetlen intézmény nemzetköziesítésének vizsgálata, így a leírás és a mutatórendszer erősen kapcsolódhat a szóban forgó intézmény sajátosságaihoz.

Az intézményi leírásban a nemzetköziesítésnek lehetőleg minden területét érinteni kell. Melyek ezek a nagyobb területek?

• AZ EGYETEMI VEZETÉS NEMZETKÖZIESÍTÉSI TEVÉKENYSÉGE	(ezen belül: küldetésnyilatkozat, marketing és publicitás, költségvetés, vezetői pozíciók, előléptetés, hallgatói toborzás)
• NEMZETKÖZIESÍTÉSI STRATÉGIAI TERVEZÉS	(ezen belül: általános és közvetlen célok, inputok, tevékenységek, Whatáridők és célkitűzések)
• A NEMZETKÖZI OKTATÁS INTÉZMÉNYESÍTÉSE	(ezen belül: bizottságok, elszámoltathatósági eszközök)
• INFRASTRUKTÚRA	(ezen belül: nemzetközi diákok és oktatók számára, rész képzések segítésére, nemzetközi cserék, projektek, szerződések lebonyolítására szolgáló egységek és személyzet)
• A TANANYAG NEMZETKÖZIESÍTÉSE	(ezen belül: nemzetközi alap- és mester programok, nemzetközi kurzusok, nyelvek, ösztöndíjak, erőforrások)
• NEMZETKÖZI HALLGATÓK ÉS KUTATÓK	(ezen belül: nemzetközi diákok toborzása, nemzetközi diákok kiszolgálása, nemzetközi diákok bevonása az egyetemi életbe)
• KÜLFÖLDI RÉSZTANULMÁNYOK	(ezen belül: oktatási programok, külföldi szakmai gyakorlatok, specializált képzések, rész képzések, csere egyezmények, támogatás)
• AZ OKTATÓK BEVONÁSA A NEMZETKÖZI TEVÉKENYSÉGEKBE	(ezen belül: oktatók támogatása, csere egyezmények, nemzetközi ösztöndíjak)
• CAMPUS ÉLET / TANULÁS MELLETTI TEVÉKENYSÉGEK	(ezen belül: hivatalos ügyintézési segítség, hallgatói szervezetek, oktatáson kívüli programok)
• A FOLYAMAT MINŐSÉGBIZTOSÍTÁSA	(ezen belül a teljesítménymérés folyamata, teljesítménymutatók, teljesítmény értékelések)

Törekvésünk az, hogy a dimenziók (ezáltal a fejezetek) számát kezelhető mértékűre szorítsuk le, követve azonban a folyamatok logikáját és kerülve az átfedéseket. Az önértékelésben hat dimenzió mentén kell a nemzetköziesítés eredményeit bemutatni:

- I. Intézményi elkötelezettség a nemzetköziesítésben
- II. A nemzetköziesítés céljaira felhasznált erőforrások
- III. Az oktatás nemzetköziesítése
- IV. A kutatás területén elért nemzetköziesítési eredmények
- V. A nemzetköziesítést elősegítő és kiszolgáló infrastruktúra
- VI. A nemzetközi tevékenység minőségbiztosítása, visszacsatolások a főbb szereplőktől

A dimenziók leírását mutatók (indikátorok) segítik.

1.4.1.3. Stipendium Hungaricum Licenc (SH Licenc)

Az SH Licenc az intézményi pályázat alapja, amelynek megszerzésével a felsőoktatási intézmény jogosulttá válik arra, hogy nemzetközi hallgatókat fogadjon a Stipendium Hungaricum és a Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogram keretében.

A licenc célja az ösztöndíjprogramok mint a nemzetköziesítés-fejlesztési tevékenységek optimálisabb kihasználása, a folyamatok fejlesztése, a bevont eszközrendszer bővítése, ezáltal a versenyképesség növelése. Az ösztöndíjprogramokban való intézményi részvétel teret ad az adatokon és azonosított intézményfejlesztési szükségleteken alapuló nemzetköziesítési eszközök tudatosítására, fejlesztési irányok meghatározására.

SH MŰKÖDÉSI KÓDEX

Az SH Licenc alapja az **SH működési kódex**. Feladata, hogy alapelveket határozzon meg a felsőoktatási intézmények nemzetköziesítési tevékenységének minőségi végrehajtásához, valamint az ösztöndíjprogramok keretén belül érkező nemzetközi hallgatók fogadásához. **Fontos látni, hogy a működési kódex túlmutat az egyes ösztöndíjprogramokon.** A cél, hogy a felsőoktatási intézményeket támogassa, irányt mutasson számukra a programok megvalósítását elősegítő nemzetköziesítési tevékenységek minőségi végrehajtásához, valamint az ösztöndíjprogramok keretén belül érkező nemzetközi hallgatók fogadásához kapcsolódóan. Valamennyi felsőoktatási intézmény folytat valamilyen nemzetköziesítési tevékenységet, a program következő szakaszába történő belépéskor eltérő mértékben valósítják meg az SH működési kódexben rögzített alapelveket. Azért, hogy a nemzetköziesítési folyamatok magas színvonalon valósuljanak meg, a felsőoktatási intézményeknek a támogatott ösztöndíjprogramokhoz kapcsolódó tevékenységek megvalósítása során az SH működési kódexben felsorolt alapelvekhez kell igazodniuk. A nemzetköziesítési tevékenységek leghangsúlyosabb része a nemzetközi hallgatók oktatása a felsőoktatási intézményben. A működési kódex meghatározza a magyar felsőoktatási intézményekben tanuló, a Stipendium Hungaricum vagy a Diaszpóra Felsőoktatási ösztöndíjprogramban részt vevő nemzetközi hallgatók fogadását, bevonását és oktatását érintő alapelveket.

Ezen túl az intézmény a **cselekvési tervében** kifejti jelenlegi gyakorlatát az ösztöndíjprogramok megvalósításához kapcsolódóan, valamint meghatározza, hogy melyek azok a nemzetköziesítési célterületek, amelyek fejlesztésére sor kerül a hároméves támogatási ciklus alatt.

A **működési kódexben** meghatározott alapelvek, amelyekhez a támogatott intézményeknek igazodniuk kell, a következő területekre terjednek ki:

- I. **Alapelvek a felsőoktatási intézmény nemzetköziesítési tevékenységeihez kapcsolódóan az ösztöndíjprogramok megvalósításával összefüggésben**
  1. A nemzetköziesítési tevékenységek stratégiai helye a felsőoktatási intézmény működésében, az ösztöndíjprogramok mint a nemzetköziesítési tevékenységek eszközei
  2. Az ösztöndíjprogramok stratégiai célkitűzéseinek megvalósítása az ösztöndíjprogramok működtetése során
  3. A nemzetköziesítési tevékenységekben részt vevő intézményi munkatársak
  4. Az ösztöndíjprogramok működtetése és disszeminációja

II. Alapelvek a nemzetközi hallgatók fogadásához kapcsolódóan

5. Információnyújtás a hallgatótoborzáshoz és a felsőoktatási intézmény külföldi megjelenéséhez kapcsolódóan
6. A nemzetközi jelentkezőket érintő jelentkezési-felvételi eljárás
7. Részvétel a képzési programokon
8. A nemzetközi hallgatókat érintő szolgáltatások

Az alapelvek részletesen itt: tka.hu/docs/palyazatok/stipendium_hungaricum_mukodesi_kodex.pdf

A CSELEKVÉSI TERV

Az SH és DFP programokban résztvevő intézmények kötelezik magukat a működési kódexben lefektetett alapelvek követésére, de ezen túlmenően az intézményi cselekvési tervben az intézmény maga jelölheti ki azokat a fejlesztési célokat és vállalásokat, amelyek az intézmény helyzetének és céljainak megfelelőek. A cselekvési tervben a felsőoktatási intézmény bemutatja, hogy jelenleg hogyan használja az ösztöndíjprogramok nyújtotta támogatást azok működtetésére, nemzetköziesítési tevékenységeinek fejlesztésére, továbbá fejlesztési, elmozdulási irányokat határoz meg adott területekre vonatkozóan. Az ösztöndíjprogramok működtetése, valamint a fejlesztési tevékenységek tervezése és megvalósítása az SH működési kódexben megfogalmazott alapelvek mentén kell, hogy történjen.

A cselekvési tervben a felsőoktatási intézmény:

- › Bemutatja, hogy jelenleg hol áll a nemzetköziesítési folyamatok terén a megadott (kötelezően meghatározott és szabadon választott) területekhez kapcsolódóan.
- › Az egyes tématerületek kapcsán megfogalmazza szükségleteit a nemzetköziesítési törekvések terén.
- › A megadott, kötelezően kifejtendő tématerületekhez kapcsolódóan fejlesztendő célokat fogalmaz meg, és ezek elérésére irányuló tevékenységeket tervez.
- › A felsorolt, szabadon választható tématerületek közül legalább három olyat kiválaszt, melyre vonatkozóan fejlesztendő célokat és tevékenységeket kíván megfogalmazni. A felsőoktatási intézmény több tématerületen belül is meghatározhat fejlesztési célokat és tevékenységeket, ha az intézmény fejlesztési céljai ezt kívánják meg.
- › A kötelező és a választott területek kapcsán felvázolja a három tanéves periódus végére elérendő céljait. A tervben kitér arra, hogy a három tanéves ciklusra tervezett tevékenységek hogyan épülnek a korábbi években tett erőfeszítésekre (fejlődési ív bemutatása).
- › Olyan tevékenységsorozatot mutat be, amely tudatos, az elmozdulási, fejlesztési irányokat az intézményi szükségletek és az ezeken alapuló célok határozzák meg, és a cselekvési irányok meghatározása adatokon alapul.
- › A tervezett és bemutatott tevékenységek a kari (releváns szervezeti egységi) szempontokat és célokat intézményi szinten integrálják.
- › A leírtakat mennyiségi és minőségi indikátorokkal támasztja alá, amennyiben azok rendelkezésre állnak.
- › A tervezett fejlesztő tevékenységekhez kapcsolódóan meghatározza a feladatok megvalósítási ütemtervét és az ahhoz rendelt/rendelendő erőforrásokat.

Kötelezően kifejtendő tématerületek:

- › Az ösztöndíjprogramok működtetése, a megvalósítás intézményi nyomon követése, minőségbiztosítás
- › Az ösztöndíjprogramokban meghirdetett képzési programok kínálatának összeállítása, fejlesztése, minőségbiztosítás

Szabadon választható tématerületek:

- › A nemzetköziesítési tevékenységek stratégiai helye a felsőoktatási intézmény működésében, az ösztöndíjprogramok mint a nemzetköziesítési tevékenységek eszközei
- › Hallgatótoborzás, a felsőoktatási intézmény külföldi megjelenése
- › Az ösztöndíjas hallgatókat érintő szolgáltatások bemutatása

- › Az ösztöndíjas hallgatók szakmai integrációjának és kapcsolódásának elősegítése
- › Intézményi kapcsolatok kialakítása és bővítése az ösztöndíjprogramokban részt vevő partnerországok intézményeivel
- › Az ösztöndíjprogramok disszeminációja
- › Az ösztöndíjprogramok hatása, szinergiák
- › Egyéb, a felsőoktatási intézmény által meghatározott terület

További információ, példák a fejlesztési irányok, eszközök, tevékenységek meghatározására, lehetséges indikátorok az egyes fejlesztési területekhez itt: tka.hu/docs/palyazatok/sh_utmutato_22-25-6.pdf

1.4.1.4. Az oktatók szerepe a nemzetköziesedés folyamatában (PROFFORMANCE)

A nemzetköziesítési tanácsadó eljárás is hangsúlyozza az oktatók kiemelt szerepét az intézmény nemzetköziesedésében. A tananyag fejlesztés nemzetköziesítése (nemzetközi kutatások, trendek tananyagba építése, nemzetközi együttműködések keretében kidolgozott kurzusok, stb.), nemzetközileg is versenyképes oktatási módszerek, változatos és sokoldalú értékelési eszközök, amelyek az online világban is megállják a helyüket, folyamatos szakmai továbbképzés, nemzetközi konferenciákon, tréningeken való részvétel, nemzetközi projektek, együttműködések mind az oktatás, mind a kutatás területén, nemzetközi szintű társadalmi és környezeti célokért való együttműködés, kettős és közös diplomát adó képzések kidolgozása és megvalósítása, Európai Egyetemi Hálózatokban való részvétel mind az oktatók felkészültségét és hozzájárulását igénylik.

Mindehhez széleskörű kompetenciákra van szükség, kezdve az idegennyelvtudástól, a prezentációs, együttműködési képességekig, a mobilitásszervezéstől a nemzetközi projektmenedzsment készségeken át, a komplex nemzetközi tananyagfejlesztésekig és a nemzetközi, online oktatási módszerekig.

A PROFFORMANCE projekt ebben kívánja segíteni az oktatókat és az intézményeket. A PROFFORMANCE értékelő eszköz amellett, hogy az oktatói tevékenységek és szerepek széles skáláját értékeli, kiemelt figyelmet fordít az oktatók nemzetköziesítéshez szükséges kompetenciáinak mérésére.

A PROFFORMANCE felsőoktatási díj keretében gyűjtött jó példákkal pedig, támogatni kívánja az oktatók kompetenciafejlesztését. A jó gyakorlatokat tartalmazó adatbázis 2022 nyarán lesz elérhető a profformance.eu honlapon.

További projektek és programok

Az előző, [1.4.1. alfejezetben](#) érintett, TKA által koordinált programok mellett az intézményeknek fontos tájékozódni és az intézmény nemzetköziesítési stratégiai irányait és kapacitásait figyelembe véve érdemes mérlegelni más, a nemzetköziesítési folyamathoz hozzájáruló – pl. partnerségeket vagy mobilitást támogató – programokban való részvételi lehetőséget. Ezek a nem TKA által koordinált pályázati típusok például az Európai Unió ún. centralizált pályázata az Erasmus+ programban, külföldi oktatási és más minisztériumok saját mobilitás programjai vagy akár egyes külföldi egyetemek ösztöndíj felajánlásai.

A pályázati lehetőségek felkutatásában a TKA is támogatást nyújt az intézmények, valamint hallgatóik és oktatóik számára (*részletesebben: 2.5. TKA mint híd az információáramlásban c. fejezet*). Azonban specifikus esetekben és konkrét célszágok esetén javasolt közvetlenül is érdeklődni például a Magyarországra akkreditált követségeknél és kulturális intézeteknél, a külföldre akkreditált magyar követségeknél és kulturális intézeteknél, valamint – a partnrintézmények mellett – célzottan tájékozódni a külföldi oktatási minisztériumok és szakmai szervezetek, hálózatok (*ld. 2.4.2. Nemzetközi szakmai szervezetek és hálózatok c. fejezet*) honlapján.

A TKA nemzeti irodaként az Erasmus+ centralizált (azaz nem a TKA-hoz, hanem közvetlenül az Európai Bizottság Oktatási, Kulturális és Audiovizuális Végrehajtó Ügynökségéhez benyújtandó) pályázattípusok esetén is tájékoztató funkciót tölt be. Ahogy az európai trendekről szóló [1.2.2. fejezetben](#) is olvasható, a program kulcsfontosságú eszköz az oktatás és képzés területén folytatott európai stratégiai együttműködés fejlesztése szempontjából.

A program keretében a 2021–2027-es programszakaszban az intézmények pályázhatnak többek közt olyan centralizált pályázati típusokra a felsőoktatás területén, mint az ún. **kiválósági partnerségek**, melynek keretében új pályázati lehetőséget jelentenek az ún. Erasmus+ tanárképző akadémiák, továbbá megújulva tér vissza az Erasmus Mundus akció, hiszen az Erasmus Mundus közös mesterképzések mellett már Erasmus Mundus tervezési intézkedésekre is lehet pályázni. További pályázati lehetőséget jelentenek az ún. **innovációs szövetségek**, valamint a 2021–2027-es programszakaszban továbbra is elérhetőek az ún. **Jean Monnet kutatói tevékenységek**.

Az Erasmus+ centralizált programok közül fontos kiemelni a felsőoktatási intézmények alulról szerveződő hálózatainak létrejöttét támogató **európai egyetemek kezdeményezést**, amely a magas minőségű oktatást, kutatást és innovációt célzó, azonos elképzeléseken és értékeken alapuló, közös, hosszú távú stratégiák kidolgozása révén hoz létre határokon átnyúló együttműködést. Az ún. **Európai Egyetemi Szövetségek** pályázattípus az Európai Unió által 2017-ben kezdeményezett európai egyetemi intézményrendszer kialakításának első, kísérleti fázisban lévő szakasza, mely mára az EU egyik kiemelt kezdeményezésévé vált. Célja olyan európai felsőoktatási egyetemközi „campusok” létrehozása, amelyek új, lehetőleg forradalmi irányokat mutatnak fel az oktatás szervezésében és megvalósításában, az intézmények közötti lehető legszorosabb együttműködésben. Az első, 2019-es pályázati kiírás nyomán 17 szövetség pályázatát választotta ki az Európai Bizottság, amelyek közül ötnek tagja magyar egyetem. A 2020-as pályázati évben 24 szövetség nyert, köztük 6 magyar egyetemi résztvevővel.

További információ a centralizált programokról: erasmusplusz.hu/erasmus/sector/felsooktatas és ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/programme-guide_en

1.4.2. Intézmények szakmai fejlesztése – képzésektől a kiadványokig

A hazai felsőoktatási intézmények szakmai fejlesztése kiemelt fontossággal bír az intézményekben zajló nemzetköziesítési folyamatok, az intézményi kapacitásfejlesztés és tudásbővítés támogatása szempontjából. A változó globális és hazai trendek miatt folyamatos fejlődésre, tudatos önfejlesztésre és alkalmazkodásra van szükség (*ld. 1.2.1 fejezet*) mind intézményi, mind egyéni szakmai szinten. A TKA egyrészt saját műhelyek, képzések és konferenciák szervezésével, másrészt a más szervezetek szakmai rendezvényein való részvétel támogatásával járul hozzá a fentiekhez. A rendezvények mellett tudásközpontként egyéb eszközökkel, úgy, mint online és a papír alapú kiadványokkal is elősegíti a szakmai fejlesztést.

SAKMAI KÉPZÉSEK ÉS KONFERENCIÁK

A TKA saját szervezésű szakmai műhelyeinek, képzéseinek, PLA (Peer Learning Activity) jellegű együttműködéseinek és konferenciáinak célja elsősorban az intézmények nemzetközi ügyeivel, partnereivel és a nemzetközi hallgatókkal kapcsolatba kerülő munkatársak, valamint oktatók képzési támogatása. A rendezvények témái a szakpolitikai fejlemények függvényében, valamint a felsőoktatási programok megvalósítása során és az intézményektől kapott visszajelzések mentén azonosított kulcsfontosságú területek köré szerveződnek.

Kiemelt/fontosabb szakmai műhelyek az évben:

- Az **éves konferencia a felsőoktatás nemzetköziesítéséről** a felsőoktatás nemzetköziesítése területén érintett szereplők tapasztalatainak, tudásának és jó gyakorlatainak megosztásán keresztül fórumot biztosít a felsőoktatás nemzetköziesítését érintő aktuális kérdések megvitatására. A konferencia minden évben más-más téma köré szerveződik. 2019-ben az oktatók szerepe és lehetőségei, 2020-ban pedig a járványhelyzet nemzetköziesítésre gyakorolt hatásai voltak a fókuszban. A konferenciákon elhangzott előadások anyagai elérhetőek a [javasolt tájékoztató pontok c. mellékletben](#) lévő linkeken.

- Az éves Országos Nemzetközi Koordinátori Találkozó célja a felsőoktatási programokkal, nemzetközi tevékenységekkel, együttműködésekkel kapcsolatos tapasztalatok, tervek, elképzelések, irányok széles körű megvitatása. A többnapos rendezvény során a magyar előadók mellett külföldi meghívott vendégek is emelik a szakmai színvonalat. Az egyes (ösztöndíj)programok aktualitásain túl a felsőoktatás időszerű témáival foglalkoznak a szekciók. Az utóbbi évek kiemelt témakörei többek között az alábbiak voltak: a külföldi diákok szakmai gyakorlata itthon, a magyar nyelv oktatása külföldi hallgatóknak vagy a kreditelismerés dilemmái. Külön szekciók foglalkoznak a nemzetközi hallgatótoborzás és kapcsolatépítés területével olyan témákat is érintve, mint a nemzetközi alumni szerepe a hallgatótoborzásban, illetve a nemzetközi rankingek, de megvalósult már absztraktíró műhely is.
- Éves szakmai műhelyt szervezünk a nemzetközi megjelenéseken részt vevő intézményi munkatársak számára annak érdekében, hogy minél hatékonyabban képviseljük intézményüket, valamint a Study in Hungary brand név alatt a magyar felsőoktatást a nemzetközi oktatási vásárokon. Továbbá, az éves szakmai műhelyt egészítik ki az egyes megjelenések előtt, a TKA által szervezett felkészítő napok az aktuálisan kiutazó magyar delegáció részvételével. Az éves szakmai műhelyről, valamint a nemzetközi megjelenéseket megelőző felkészítő napról a [3.2.3](#) és [3.2.2 fejezetben](#) olvashatnak.
- A nemzetközi alumni tevékenységek kapcsán minden évben konzultációt szervezünk az alumnnal foglalkozó intézményi munkatársak számára, amelyeken hazai és külföldi előadók segítségével a jó gyakorlatok megosztását, az egymástól tanulást helyezzük a középpontba.
- Az éves műhelyeken túl alkalmi képzéseket is szervez a TKA. Angol nyelvű, kétnapos ún. „in-house” tréningek valósultak meg a TKA székhelyén neves külföldi trénerekkel (pl. ACA és EAIE trénerai) olyan témákban, mint a „nemzetköziesítés itthon” lehetőségei a hazai felsőoktatásban, nemzetközi hallgatói tanácsadás, valamint nemzetközi kapcsolatépítés.
- Magyar nyelvű képzések tekintetében például számos szakmai műhelyt szervezett a TKA a nemzetközi hallgatókat támogató mentorprogramok munkatársai részére. Továbbá, a 8 modulból álló Koordinátori Akadémia c. képzés havi 2-4 napos alkalmon keresztül támogatta a kiválasztott intézményi nemzetközi/mobilitási koordinátorok szakmai fejlődését. A témakörök az európai uniós angol felsőoktatási szaknyelvi képzéstől a felsőoktatási és jogi alapismeretek modulon át az interkulturális ismeretek képzésig terjedtek.

A saját rendezvényeken túl más szakmai szervezetek képzésein, konferenciáin való intézményi részvételt is támogatja a TKA.

- Ilyenek tipikusan a szakmai konferenciával egybekötött oktatási kiállítások (pl. APAIE, NAFSA, EAIE), amelyeken a TKA szervezésében közös magyar delegációval jelenik meg a magyar felsőoktatás (intézményi fókuszú nemzetközi megjelenések). A konferenciaszervezők a szakmai előadásokon, tudáscserén kívül nagy figyelmet fordítanak a networkingre is. [Ld. 3.1.1. Nemzetközi intézményi fókuszú kiállítások c. fejezet.](#)
- Ezen kívül alkalmi módon lehetőség nyílik egyéb, más nemzetközi szervezetek által megrendezett képzéseken való részvételre. Ilyen volt a közelmúltban az EAIE Akadémia, amelynek 2019 őszén Budapest adott otthont. A European Association for International Education (EAIE) nonprofit szervezet évente kétszer, más-más európai nagyvárosban (illetve 2021-ben online) szakmai tréningssorozatot szervez a nemzetköziesítésben részt vevő felsőoktatási szakértőknek. A nemzetközi szakértők, tréner bevonásával szervezett, angol nyelvű kurzusokra a világ minden tájáról érkeznek résztvevők.

KIADVÁNYOK, SEGÉDANYAGOK, GYŰJTEMÉNYEK

A TKA tudásközpontként a felhalmozódott, a pályázattal és képző tevékenységen túlmutató szakmai tudást és tapasztalatot visszaforgatja, és megosztja az érintett célcsoportokkal, legyen szó akár az intézményekben, akár a TKA-n belül összegyűjtött tudásanyagról. **Kiadványok, gyűjtemények és szakmai segédanyagok** formájában mindez szintén hozzájárul a nemzetköziesítési célokhoz.

A TKA weboldal ["Nemzetköziesítés a felsőoktatásban" aloldalán](#) összegyűjtött szakmai anyagok közül kiemelendő:

- a [Nemzetköziesítünk c. disszeminációs kiadvány sorozat](#)

- a felsőoktatási szakembereknek, elsősorban a nemzetközi kapcsolatokért felelős koordinátoroknak, nemzetközi igazgatóknak, nemzetközi dékán- és rektorhelyettesnek szóló több részes kézikönyv sorozat, amelynek jelen kézikönyvünk is része: www.tka.hu/nemzetkozi/67/kezikonyv-a-felsooktatas-nemzetkozisitesehoz-felsooktatasi-szakembereknek
- a felsőoktatás-módszertani adatbázis
- a PROFFORMANCE projekt [Nemzetközi Felsőoktatási Oktatói Díj legkiválóbb nemzetközi gyakorlatainak adatbázisa 2022-től elérhető a projekt weboldalán](#)

HOGYAN TUD RÉSZT VENNI AZ INTÉZMÉNY?

A TKA által szervezett rendezvények és meghirdetett képzések esetén eltérő lehet a célcsoport, és a részvételi lehetőség is lehet nyitott vagy zárt.

- A nagy éves rendezvények (az éves nemzetköziesítési konferencia és Országos Nemzetközi Koordinátori találkozó) regisztrációhoz kötöttek, de – kisebb eltéréssel a célcsoport tekintetében – nyitottak a nemzetközi programok és nemzetköziesítés terén dolgozó összes intézményi kolléga számára.
- A speciális képzések, kurzusok (angol és magyar tréningek, EAIE Akadémia) esetén, amennyiben limitált helyek állnak rendelkezésre, a TKA jelentkezési felhívás keretében segíti az egyenlő mértékű, minél szélesebb körű intézményi részvételt.
- A közös, magyar delegációs nemzetközi megjelenésekhez kötődő rendezvények, beleértve a külföldi konferenciákat is, lehetnek nyílt vagy zárt meghirdetésűek is. Zárt meghirdetés esetén csak a jelentkezési felhívásban feltüntetett, adott intézményi kör jelentkezhet, mely tipikusan valamely korábbi, átfogó, több évre vonatkozó intézményi pályázat eredményéhez kötött (például csak a Stipendium Hungaricum programban részt vevő intézmények pályázhatnak, illetve az CM projekt kifizetéséig e program keretében is voltak ilyen pályázati lehetőségek). A kiutazás/online részvétel előtti felkészítő napok értelemszerűen zártak, hiszen egy adott megjelenéshez kötődnek. Ezzel szemben a nemzetközi megjelenéseken részt vevő intézményi munkatársaknak szóló éves szakmai műhely ma már tipikusan nyitott minden egyetem ezen a területen dolgozó kollégája számára.

Mindegyik esetben a TKA tájékoztató emailt küld a célcsoport szempontjából releváns intézményi levelezőlistáira, illetve a nyílt rendezvényekről a honlapján is hírt ad a regisztrációval vagy jelentkezéssel kapcsolatos tudnivalókkal. Annak érdekében, hogy ne maradjon le a fontos információkról, érdemes meggyőződni, hogy Ön is rajta van-e a releváns levelezőlistákon. Erről további részletek a [2.5. TKA mint híd az információáramlásban c. fejezetben](#).

Intézményi belső képzések és tudáscsere

A képzések mellett elengedhetetlen a belső tudásmegosztás és tapasztalatcsere is. Ahogy a TKA [„A felsőoktatás nemzetköziesítése – Kézikönyv a felsőoktatási intézmények nemzetközi vezetői és koordinátorai számára”](#) c. kiadványa is kiemeli, „a szakmai fejlődés nem képzészerű formáit is érdemes számba venni. Ilyen lehet a munkacsoporti reflexió, tematikus beszélgetések, közös tudástár építése. Egymás munkájának megfigyelése, és az erre irányuló közös reflexió inspiráló és tanulságos lehet”.

A kézikönyv továbbá hangsúlyozza a másutt bevált gyakorlatok megismerésének szerepét a nemzetköziesítés feltételrendszerének javítása szempontjából. Ebben intézményre, szervezeti egységre és személyre szabott lehetőséget nyújtanak a tapasztalatszerzés olyan formái, mint például az Erasmus+ programban a „staff mobility” ösztöndíjak, valamint más job shadowing típusú látogatások. A jó gyakorlatok megismerése szempontjából érdemes meghatározott időközönként külső előadókat is meghívni az intézménybe (pl. külföldi vállalati szakértők), akik szintén támogathatják a belső szakmai fejlesztő munkát. Rendkívül hasznos tanulási lehetőséget jelentenek az intézmény saját rendezvényeire meghívott szakmabeliek is, például az intézményi Nemzetközi Hét rendezvény során külföldi (és hazai) előadók, nemzetközi koordinátor kollégák meghívása.

1.4.3. Kutatások, elemzések

A hallgatótoborzási tevékenységek információ-, illetve tényalapú megvalósításának fontos háttérét adják azok a kutatások, elemzések, amelyek a **jelentkezők továbbtanulási döntéseit, motivációját és preferenciáit** tárják fel. A TKA 2017-ben és 2020-ban végzett felmérést azon jelentkezők körében, akik az SH program keretében szerettek volna hazánkban tanulni. A kutatás eredményei jól mutatják a továbbtanulási döntést befolyásoló tényezők szerepét, fontosságát, a jelentkezők információs és tájékoztatási igényét. Ezek az eredmények hozzájárulhatnak a felsőoktatási intézmények kommunikációs és marketingtevékenységének kialakításához, vagyis ahhoz, hogy az intézmények aktívan tudják kommunikálni céljaikat a külföldi jelentkezők számára. Emellett jól használhatók azok a kutatások is, amelyek a már Magyarországon tanuló külföldi hallgatók körében készültek. A TKA a hallgatók körében végzett kutatásában a **hallgatói szolgáltatásokkal, az oktatási, képzési tényezőkkel való elégedettségre, valamint az SH-hoz kapcsolódóan annak programspecifikus elemeire fókuszál**. E kutatás eredményei lehetőséget adnak olyan ország-, illetve intézményspecifikus üzenetek megfogalmazásához, amelyek célzottan, megfelelő információtartalommal jutnak el az adott célcsoporthoz. A TKA kapcsolódó kutatásainak összefoglalói, gyorsjelentései a Közalapítvány honlapján érhetők el: tka.hu/kiadvanyok és tka.hu/nemzetkozi/5174/tanulmanyok-kutatasok

Az intézményi kapcsolatépítés fejlesztéséhez az **oktatói mobilitás** témakörében készült kutatás eredményei jól használhatók. A TKA koordinációjában 2020. első felében e témakörben két kutatás kezdődött el. Az egyik a PhD hallgatókra, kutatókra, a másik elemzés pedig az oktatókra fókuszált. Az oktatói és kutatási célú mobilitás előnyeit, motiváló és hátráltató tényezőit vizsgáló kutatás segítheti az oktatói kapcsolatépítés különböző céljainak, fázisainak, valamint eszközeinek megismerését. Ez kulcsfontosságú, hiszen az intézményi kapcsolatépítés egyik legfontosabb eszköze az oktatók oktatási és kutatási célú mobilitása.

A NEMZETKÖZI MEGJELENÉSEK HATÁSELEMZÉSE

A TKA koordinálásában megvalósuló nemzetközi megjelenések hatáselemzése a megvalósítás fontos eleme. Célja a hallgatótoborzó vásárok, valamint az intézményi fókuszú kiállítások eredményességének vizsgálata, a következtetések alapján ezen tevékenységek folyamatos fejlesztése, a TKA támogató szerepének erősítése.

2018 tavaszán indult a nemzetközi megjelenések hatásmérése, amelynek fontos eszköze az egyes megjelenések előtti és azt követő kérdőívek felvétele a delegáció tagjai körében. A kérdőívek a kapcsolódó intézményi célokról adnak képet, továbbá a TKA-val való elégedettséget (felkészítés, szervezés, segítségnyújtás) is mérik. A nemzetközi megjelenések hatásméréséről, a tevékenység eddigi eredményeiről, tapasztalatairól – a felvett adatok alapján már nemcsak az egyes vásárokhoz kapcsolódó elvárásokról, de tágabb kontextusban is tanulságokat tudunk levonni. Az adatok összegzése, elemzése folyamatos.

Az intézményi munkatársak visszajelzései alapján a hallgatótoborzó vásárok a beiskolázás fontos marketingeszközei, amelyekkel a felsőoktatási intézmények elsődleges célja a mesterképzéses hallgatók toborzása, valamint a felsőoktatási intézmények láthatóságának növelése. Az intézményi fókuszú megjelenések kiemelt célja a felsőoktatási intézmény nemzetközi láthatóságának növelése, új partnerkapcsolatok építése, valamint a nemzetközi felsőoktatási helyzetkép feltérképezése. Az intézményi megjelenések elsődleges célcsoportjai a nemzetközi ügyekért felelős munkatársak és felsőoktatási szakértők. Az intézményi munkatársak véleménye szerint ezen megjelenések az előzetes intézményi elvárásoknak megfelelnek, a kísérő rendezvények szerepét nagyon fontosnak tartják a munkatársak.

A kérdőívek elemzése mellett a TKA munkatársai rendszeresen áttekintik az intézményi munkatársak beszámolóit, illetve egyéb kapcsolódó statisztikákat. Ilyenek például a jelentkezési-felvételi statisztikák, vagy a TKA honlaplátogatottsága. Ezek rendszeres áttekintése segíti a nemzetközi megjelenések éves tervezését. A felsőoktatási intézmények munkatársai számára a kérdőívek kitöltése, illetve a beszámolók elkészítése a reflexiós, értékelési folyamat fontos része, ugyanakkor a megjelenések folyamatos, intézményi szintű, adatalapú nyomon követése a megvalósítás elhagyhatatlan részét képezi.

2

TÁMPONTOK AZ INTÉZMÉNY NEMZETKÖZI LÁTHATÓSÁGÁNAK NÖVELÉSÉHEZ

2.1. Nemzetközi megjelenés mint a nemzetköziesítést támogató eszköz

A következőkben két fontos nemzetközi megjelenés típusról szólnunk bővebben: a partnerkapcsolatok építését támogató **intézményi fókuszú kiállításokról** és az adott régió hallgatóinak elérését segítő **hallgatótoborzó vásárokról**. Mindkét fajta megjelenéshez társulhatnak kiegészítő rendezvények: **forum, fogadás, intézménylátogatás, hallgatói tájékoztató, alumni találkozó**. Emellett az intézményi fókuszú kiállítások jellemzően szakmai konferenciával egybekötöttek.

A magyar felsőoktatási intézmények a nemzetközi kiállításokon és vásárokon történő közös megjelenését a TKA egységes arculattal és kommunikációval kívánja erősíteni, utat engedve az intézmények egyéni kommunikációjára és sajátosságainak bemutatására.

A TKA nemzetközi megjelenéseit ábrázoló 2020-as térképe

A TKA egyik kiemelt célja, hogy támogassa a magyar felsőoktatási intézmények

- nemzetközi oktatási együttműködéseinek élénkítését, hatékonyságának növelését, ezzel többek közt elősegítve a hallgatói és oktatói cserék, valamint a kutatási együttműködések volumenének növekedését,
- hallgatótoborzó tevékenységét annak érdekében, hogy hosszú távon minél több nemzetközi hallgató szerezzen diplomát magyarországi felsőoktatási intézményben.

A TKA szakmai szerepvállalása:

- célregió vagy célrendezvény meghatározása a kijelölt stratégiák mentén,
- központi koordináció,
- a megjelenés szakmai kereteinek kijelölése,
- saját szervezésű szakmai rendezvények megtervezése és lebonyolítása,

- a delegáció szakmai útjának szervezési támogatása,
- partnerekkel való kapcsolattartás és helyszíni tárgyalások,
- szakmai konferencia programjába való bekapcsolódás,
- diplomáciai kapcsolatépítés.

Emellett előfordulhat, hogy az egységes és folyamatos megjelenések biztosítása érdekében a TKA bizonyos költségeket átvállal a felsőoktatási intézményektől, ilyenek lehetnek többek között:

- a standbérlés és a standdal kapcsolatos egyéb tételek,
- intézményenként egy delegált fő kiutazásához szükséges bizonyos költségek.

A TKA célja, hogy a felsőoktatási intézmények ezen a téren tett eddigi erőfeszítéseit és eredményeit támogassa olyan formában, hogy nem korlátozza az intézményi autonómiát, valamint lehetőséget biztosít a szakmai szerepvállalásra és a költségek megosztására.

A TKA arra biztatja az intézményeket, hogy a központilag szervezett megjelenéseken túl is vállaljanak saját koordinációjú utazásokat vagy virtuális megjelenéseket, amelyek tapasztalatai nagyban segíthetik a nemzetköziesítés eredményességét és a hosszú távú partneri kapcsolatok kialakítását. Ehhez a TKA a [3.2.3. fejezetben](#) részletezett nemzetközi megjelenésekre való felkészítő képzések mellett a [2.2. fejezetben](#) ismertetett marketing és promóciós eszközökkel kívánja támogatni a felsőoktatási intézmények munkáját. A kézikönyvben külön fejezetet szenteltünk a partnerkapcsolatok és hálózatosodás témakörének ([ld. 2.4. fejezet](#)), az intézményközi partnerkapcsolatok építéséről pedig tippeket gyűjtöttünk össze a [2.4.3. Az intézményi partnerkapcsolatok építésének alapjai](#) c. fejezetben. A TKA közreműködik abban, hogy a felsőoktatási intézmények és a külügyi képviseltek között harmonikus, egymás munkáját kiegészítő kapcsolat alakuljon ki. Erről bővebben a [2.6. Külképviseltekkel való együttműködés](#) c. fejezetben olvashatnak.

A hagyományos, „fizikai” megjelenések mellett 2020-tól a magyar felsőoktatási delegációk virtuális kiállításokon, vásárokon, konferenciákon való részvételét is támogatja a TKA a Study in Hungary kezdeményezés égisze alatt, különös tekintettel a Stipendium Hungaricum és a Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogram népszerűsítésére.

A TKA által meghirdetett és támogatott megjelenéseket megkülönböztetjük aszerint is, hogy zártkörű vagy nyílt jelentkezési felhívásról van szó. Zárt meghirdetés esetén csak a jelentkezési felhívásban feltüntetett, adott intézményi kör jelentkezhet, mely tipikusan valamely korábbi, átfogó, több évre vonatkozó intézményi pályázat eredményéhez kötött (például csak a Stipendium Hungaricum programban részt vevő intézmények pályázhatnak, illetve az CM projekt kifizetéséig e program keretében is voltak ilyen pályázati lehetőségek). Nyílt körben meghirdetett felhívás esetén ilyen kitétel nincsen.

Intézményi szervezésű részvétel a nemzetközi megjelenéseken

A TKA által biztosított megjelenési lehetőségek egyik kiemelt célja, hogy elősegítsék az intézmények önálló részvételét nemzetközi oktatási kiállításokon. A TKA által nyújtott nemzetközi megjelenési lehetőségek, és az ezekhez kapcsolódó felkészítő tevékenységek, promóciós és marketing (online-offline) eszközök ([ld. 3-as fejezet](#)), szintén ezt a célt szolgálják.

- Nemzetközi megjelenési lehetőségekről szóló rendszeres intézményi tájékoztató levelek ([lásd 2.5. TKA mint híd az információáramlásban](#))
- Online és offline is elérhető kommunikációs eszköztár: tka.hu/nemzetkozi/5815/kulugyi-munkatarsaknak
- Konzultációs lehetőség a TKA munkatársaival
- A TKA egy összekötő pont az intézményi képviselők és a külügyi munkatársak között / Külügyi munkatársakkal való kapcsolatépítés segítése

A TKA támogatja az intézmények önálló megjelenését azzal is, hogy segíti az információáramlást, konzultációs lehetőséget biztosít a nemzetközi megjelenésekkel foglalkozó TKA-munkatársakkal, valamint segíti összekötő pontként a külügyi munkatársakkal való kapcsolatépítést.

A TKA munkatársai a Study in Hungary felületen is folyamatosan közzé teszik a felsőoktatási intézmények nemzetközi megjelenésekkel és nemzetközi hallgatókkal kapcsolatos híreit: studyinhungary.hu/blog/page/1 (részletesebben ld.: 2.5. TKA mint híd az információáramlásban c. fejezet).

Az elmúlt években a TKA is együttműködött különböző vásárszervező cégekkel, akikkel az együttműködést az intézményeknek is ajánljuk:

- › **Begin Group**   begingroup.com/en/   Főleg Kelet-Európa, Közel-Kelet és Ázsiai régiók kapcsán
Study in Europe által szervezett virtuális hallgatótoborzás:
www.studyineurope.eu/
  - › **BMI**   bmiglobaled.com   Dél-Amerika és Délkelet-Ázsia
  - › **FPP Edumedia**   www.fppedu.media/   Minden régió
- Valamint érdemes utánanézni a Study in Europe konzorcium által kínált lehetőségeknek is. A Study in Europe konzorcium Enhancing the Attractiveness of European Higher Education című projektje egy EU által finanszírozott tevékenység, amelynek harmadik, három éves támogatási szakasza 2020 decemberben kezdődött. A projektet egy, a Campus France vezetésével együttműködő konzorcium valósítja meg. Tagjai: Campus France (FR) Academic Cooperation Association (BE), DAAD (DE), Nuffic (NL), Archimedes Foundation (EE). A projekt tanácsadó bizottságában más európai promóciós ügynökségek mellett a TKA is részt vesz. Célja Európa láthatóbbá tétele és népszerűsítése nemzetközi diákok számára.

Tevékenységek:

- » Felsőoktatási hallgatótoborzó vásárok szervezése (virtuális és személyes rendezvények)
- » A Study in Europe portál fenntartása
- » Egységes Study in Europe kommunikációs és marketingeszközök fejlesztése (közösségi média), közös kommunikációs kampány megvalósítása
- » Webináriumok és networking tevékenységek szervezése, jó gyakorlatok megosztása az európai promóciós ügynökségek között

Az intézményi szervezésű nemzetközi megjelenések estén is – legyen az intézményi kapcsolatépítő, vagy hallgatótoborzó rendezvény – az egyik legfontosabb tevékenység az **utókövetés** megtervezése, kivitelezése. Nemzetközi megjelenések után számos olyan feladat vár a kiküldöttre, amely segíti a tapasztalatok beépítését, a partnerekkel kapcsolatos további kapcsolatfelvételt és közös területek, célok megfogalmazását, valamint szerepe lehet az intézmény nemzetközi irányvonalainak pontosításában, kijelölésében a régiót illetően.

A hazaérkező intézményi képviselőnek érdemes szakmai beszámolót készíteni, amely segíti a megszerzett tudás, ismeretek, kapcsolatok, tárgyalási eredmények és megismert jó gyakorlatok összegyűjtését és átadását az érdekelt kollégáknak.

A visszatérést követően a kiküldött szerepe kiemelten fontos az intézményen belüli **információ- és tapasztalat megosztásban**. Néhány példa és lehetőség a disszeminációra:

- tapasztalatok, észrevételek, javaslatok táblázatba rendezése,
- hallgatói kérdések összegyűjtése,
- kari koordinátorok számára partneri kapcsolatok megosztása adott tudományterületek mentén,
- prezentáció tartása – e-mail-ben karokon is megosztható,
- más szervezeti egységeken belüli tapasztalatmegosztás – pl. marketing osztály számára szóróanyagok, főbb üzenetek, jó példák,
- oktatási, képzési célú tevékenységek, kapcsolatok továbbítása,
- az eredmények vezetők felé történő továbbítása, szükség esetén javaslatok megfogalmazása a stratégia kialakításában adott régióra vonatkozóan.

A kiállításon regisztrált **hallgatóknak** érdemes több körben **utókövető levelet** kiküldeni.

Az első levelet, amely tartalmazza az intézményről szóló alapvető információkat, valamint az állami és intézményi ösztöndíj-lehetőségeket, rögtön a kiállítás után egy-két nappal célszerű megküldeni. Ezt követően a potenciális hallgató érdeklődési irányai (képzési szak és szint, valamint ösztöndíjpályázattal kapcsolatos hírek) szerint érdemes kiküldeni a legfrissebb tudnivalókat.

Szintén fontos, hogy a partnerek számára a hazaérkezést követő egy héten belül follow-up e-mailt küldjünk, emlékeztetve őket az egyeztetések témájára, eredményeire, a folytatás lehetőségét kínálva:

- follow-up email a tárgyalópartnereknek (egy héten belül),
- karok, illetékes szervezeti egységek tájékoztatása a számukra potenciálisan érdekes partnerekről, tárgyalásokról, valamint a konferencián elhangzott szakmai tartalmakról,
- beszámoló elkészítése (pl. TKA felé), hasznosítható tapasztalatok megosztása intézményen belül (pl. marketing osztály),
- utókommunikációs feladatok (pl. hír az intézményi honlapra).

Ügynökségek

MIÉRT ÉRDEMES ÜGYNÖKKEL DOLGOZNI?

- Rendelkeznek a régióra jellemző ismeretekkel, beszélnek az adott nyelvet, és ismerik a célrégió vagy célország kultúráját.
- Egy megbízható ügynök nagyban hozzájárulhat az intézményi munkatársak terheltségének enyhítéséhez.
- Akkor is képesek helyben segítséget nyújtani az érdeklődő hallgatóknak és szülőknek, amikor nincs a helyszínen jelen egy intézményi kolléga sem.
- Bármilyen helyi rendezvénybe, eseménybe gyorsan és kevesebb szervezéssel be tud kapcsolódni, hiszen már eleve a helyszínen van.
- Hozzájárulnak a potenciális hallgatók előszűréséhez.
- A pályázó küldő országban maradt családjának a későbbiekben is tud támogatást nyújtani, azután is, hogy a pályázó felvételt nyert valamelyik intézménybe.

ÜGYNÖK ALKALMAZÁSÁNAK LÉNYEGES LÉPÉSEI

1. Miért?

A kollégákkal történő egyeztetés alapján felmerül az ügynök vagy ügynökség alkalmazásának szükségszerűsége (lehetséges indokok ld. Fent).

2. Hogyan találjuk meg a megfelelő ügynököt vagy ügynökséget?

Az alábbi szempontokat vegyük figyelembe:

- » kis vagy nagy ügynökségre van szükségünk
- » mely régiókat szeretnénk, hogy lefedjen az ügynökünk
- » tapasztalat: évben, oktatási típusban, célrégióban
- » nyelvtudás szintjének ellenőrzése

3. Rostálás és szűrés

Az ügynökkel folytatott személyes vagy online interjú segít nekünk, hogy meggyőződjünk az ügynök alkalmasságáról. Meggyőződhetünk szak- és nyelvtudásáról.

4. Szerződéskötés

Fontos, hogy a szerződés egyértelműen rögzítse mindkét fél kötelezettségeit, a szerződésben vállaltak megszegésének pontosan kifejtett következményeit, a fizetési feltételeket, valamint az arculati elemek használatát.

4. Támogatásnyújtás a fenntartható munkakapcsolat érdekében

Nagyon fontos, hogy a szerződött ügynökünket folyamatosan ellássuk információkkal. Tájékoztassuk a hirdető képzés kínálatáról, ösztöndíj-lehetőségekről, lássuk el kézzelfogható és interneten keresztül elérhető kiadványokkal, promóciós anyagokkal. Amellett, hogy felkészítjük az ügynököt a hallgatókkal való egyeztetésekre, elengedhetetlen időnként a személyes találkozás. Erre jó alkalmak a szervezett ügynök találkozó.

Hol érdemes ügynököket keresni?

HOL ÉRDEMES ÜGYNÖKÖKET KERESNI?

Különböző felületek léteznek, vagy az email címünkre beérkezett marketing megkeresésekből érdemes válogatni:

- **LinkedIn** (www.linkedin.com): javasoljuk, hogy az intézményük számára hozzanak létre külön profilt.
- **BMI Agent Workshop** (www.bmiagentsworkshop.com/)
- **ICEF** (www.icef.com)
- **WEBA WORLD** (www.webaworld.com)
- **UNIAGENTS** (www.uniagents.com/)

2.2. TKA kommunikációs eszköztára nemzetközi marketinghez

2.2.1. Első lépések

KOMMUNIKÁCIÓ MINT FOLYAMAT

Legyen szó bármilyen rendezvényről, kommunikációs stratégia szempontjából érdemes háromfelé bontani a tervezést: elő-, közbeni és utókommunikációra. Az előkommunikáció mellett fontos szerepet kap a közbeni és az utókommunikáció is, melyek elengedhetetlen részét képezik a teljes promóciónak. Az egyes szakaszok időzítése rendkívül fontos, sok múlik azon, hogy jól ütemezzük-e a promóciót, vagy sem.

1. Előkommunikáció

Az előkommunikáció célja, hogy felhívjuk a figyelmet az adott eseményre, és hogy minél több érdeklődő regisztráljon, vegyen részt rajta. Az előkommunikáció során javasolt az esemény technikai részleteit (helyszín, dátum, időpont, előadó) elkülöníteni és figyelemfelhívóbb betűtípussal, vagy egyéb módon kiemelni vizuálisan is. (Példaként ld.: studyinhungary.hu/event/bmi-connect-live-mexico-caribbean-central-south-america-virtual-fair). Mérőszámként az adott poszt, esemény vagy honlaptartalom elérése szolgálhat, és az, hogy az elért emberek számából hányan regisztráltak ténylegesen az eseményre. Ezáltal egy nagyobb képet kaphatunk a kampány kritikusabb pontjairól (pl.: honlapbetöltés gyorsasága, landing page szövegezése) és a lemorzsolódás okairól.

2. Kommunikáció az esemény közben

Ha tehetjük, az esemény közben is érdemes kommunikálnunk a célközönségünk felé. Példák a közösségi média felület használatára:

- előkészületek az eseménnyel kapcsolatban, fénykép készítése rövid poszttal,
- rendezvény hangulata, hangulatképek megosztása,
- rövid részlet megosztása a rendezvény első 3-5 percéről,
- facebook live bejelentkezés, élő videó indítása

3. Utókommunikáció és utókövetés

Az esemény zárásával természetesen nem áll meg a kommunikációs folyamat, hiszen az utókommunikáció során megoszthatjuk az adott rendezvényen elhangzottakat, rövid összefoglalót készíthetünk hírként, képgalériát állíthatunk össze az eseményen készített képekből, vagy webinárium esetében limitált ideig megoszthatjuk a felvételt. (Példaként ld.: studyinhungary.hu/blog/study-in-hungary-exhibited-at-the-ehf-indonesia-fair) Az utókövetés során érdemes felvenni a kapcsolatot a regisztráltakkal és hírlevél, vagy egyéb más formátumban számukra is megküldeni az adott eseményről készült összefoglalót.

EGYSÉGES ÜZENETEK

A nemzetközi hallgatótoborzásra irányuló kommunikációs és marketing tevékenységek során célszerű meghatározni azokat a főbb üzeneteket, amellyel Magyarországot és a magyar felsőoktatást vonzóbbá tehetjük a potenciális nemzetközi hallgatók számára. Az általános hívószavak mellett fontos intézményspecifikus üzeneteket is megfogalmazni és azokat konzekvensen használni a kommunikációs, promóciós tevékenység során.

A TKA a nemzetközi kommunikációs tevékenységei keretében az alábbi 5 (+1) üzenetre fekteti a hangsúlyt:

1. Magas színvonalú felsőoktatás kedvező áron
  2. Nemzetközileg elismert európai diploma
  3. Kiváló ösztöndíj-lehetőségek
  4. Kiváló elhelyezkedés Európa szívében
  5. Gazdag kulturális örökség
- +1: Hagyomány és innováció

[Nemzetközi promócióban használható leírások, információk, szövegek](#) címmel készült a külügyi munkatársak számára egy összefoglaló a TKA által használt hívószavakról, információkról, amely támpontot nyújthat az intézmények számára is.

2.2.2. Kommunikációs eszközök

Az elsődleges kommunikációs eszközök közül a Study in Hungary honlapot, Study in Hungary Facebook oldalt és a Study in Hungary YouTube-csatornát és a Stipendium Hungaricum applikációt részletezzük.

STUDY IN HUNGARY HONLAP

A Study in Hungary honlap a magyar felsőoktatás iránt érdeklődő nemzetközi hallgatóknak szóló elsődleges kommunikációs csatorna. A honlap általános információkat tartalmaz Magyarországról, a magyar felsőoktatásról és felsőoktatási intézményekről, valamint a külföldi hallgatók számára elérhető ösztöndíj-lehetőségekről.

A honlapról közvetlenül elérhető a Study in Hungary Facebook oldal, a Study in Hungary YouTube-csatorna, valamint az egyes ösztöndíjak hivatalos honlapjai és pályázati felületei. A honlap emellett információt nyújt a Study in Hungary soron következő nemzetközi megjelenéseiről is (hallgatótoborzó vásárok).

A honlapon megjelenő tartalmak:

- A [Study in Hungary](#) felületen heti kétszer jelennek meg **promóciós tartalmak/anyagok**, amelyek célja Magyarország és a magyar felsőoktatás bemutatása és népszerűsítése. A tartalmak előre elkészített éves stratégia mentén, meghatározott tartalmi és formai ellenőrzések után (minőségbiztosítás) kerülnek publikálásra. A tartalmi elemek témaköre a célcsoport igényeihez, valamint a magyar felsőoktatást és Magyarországot érintő aktualitásokhoz igazodva rendszeresen bővül.
- **Saját tartalom:** Témáját tekintve a Study in Hungary honlapon megjelenő tartalmak az egységes 5 (+1) kommunikációs üzenet köré épülnek fel (ld. Egységes kommunikációs üzenetek). Felölelik többek között a magyar kulturális értékeket és tradíciókat, bemutatják a magyar innovatív találmányokat és kiemelkedő kutatási eredményeket, valamint folyamatos tájékoztatást adnak a magyar felsőoktatást érintő aktualitásokról és tevékenységekről (pl. népszerű felsőoktatási képzések,

NEPTUN rendszer használata, akadémiai félév legfontosabb dátumai, jó gyakorlatok és tippek a tanulmányok folytatásához). Promóciós cikksorozataink (pl. egyetemi portrészorozat, magyar Nobel díjasokról szóló sorozat) rendszeres megjelenésükkel átfogó képet adnak a nemzetközi hallgatókat érintő témakörökről.

- **Felsőoktatási intézmények hírei:** A TKA heti rendszerességgel szemlézi a magyar felsőoktatási intézmények angol nyelvű híreit, amelyeket az intézmények által adott engedélyek szerint rendszeresen publikálunk a Study in Hungary honlapon és Facebook oldalon.

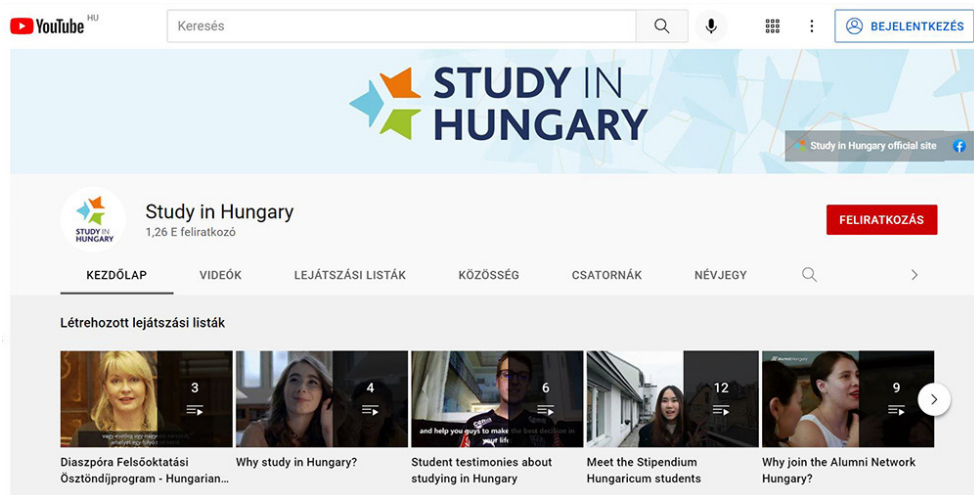
STUDY IN HUNGARY FACEBOOK OLDAL

A [Study in Hungary Facebook oldal](#) egyrészt támogató funkciót lát el a Study in Hungary honlap mellett. Elsődleges célja a honlapon megjelenő kommunikációs tartalmak disszeminálása. A Facebook oldal emellett önálló platformként is funkcionál a hirdetési kampányok esetében (ld. online marketing tevékenységek).

STUDY IN HUNGARY YOUTUBE-CSATORNA

A promóciós videók a nemzetközi hallgatótoborzás kiemelt kommunikációs eszközei. A TKA rendszeresen készít a magyar felsőoktatást és alumnit népszerűsítő promóciós videókat angol nyelven, amelyek a [Study in Hungary Youtube csatornán](#) találhatóak.

A YouTube-csatorna 2020 során felújításra került, aminek felépítését tematikus lejátszási listák (playlisteken) keresztül újrastrukturáltuk. Mind a YouTube-csatornához, mind az egyes videókhoz angol nyelvű leírások készültek, a keresőoptimalizálás érdekében minden egyes videóhoz kulcsszavakat rendeltünk.

Forrás: Tempus Közalapítvány

STIPENDIUM HUNGARICUM APPLIKÁCIÓ

A Stipendium Hungaricum programhoz készült mobil applikáció 2021 ősztől elérhető az AppStore és Google Play platformokon is. Az applikáció fő célja a program iránt érdeklődő potenciális pályázók, az aktuális pályázati folyamatban részt vevők, valamint az új ösztöndíjas hallgatók számára információ biztosítása és a pályázati ügyintézés támogatása (pl. emlékeztetőkkel). Az ösztöndíjprogramról, a pályázati folyamatról, az elérhető képzésekről, a programban részt vevő intézményekről, a magyarországi felsőoktatásról, valamint Magyarországról mint felsőoktatási tanulmányi célországról szóló információk mellett olyan funkciók segítik a (leendő) hallgatókat, mint például szótár vagy rendezvényre történő közvetlen regisztráció az alkalmazáson belül.

A másodlagos kommunikációs eszközök közül a kiadványokat és a hírleveleket részletezzük.

KIADVÁNYOK

A felsőoktatási intézmények számára bármikor elérhetőek kiadványaink mind offline, mind online formában, amelyeket az intézmények maguk is szabadon felhasználhatnak. A kiadványok frissítésével kapcsolatban évente közvetlenül megkeressük az intézményeket.

A kézikönyv írásakor az alábbi kiadványok állnak rendelkezésre:

- **Study in Hungary hallgatói és partneri brosúrák**
  - » A Campus Mundi program keretében készült angol nyelvű kiadványok a program által támogatott hallgatóborzó és intézményi kapcsolatépítő nemzetközi kiállításokon, vásárokon való megjelenések (például a standmunka) szakmai támogatására készültek. Így fő funkciója a megjelenéseken kiállító intézmények (ún. CM szakmai pool tagjai) képzési profiljának bemutatása. Tartalmazzák a magyar felsőoktatás legfontosabb jellemzőit, adatait, valamint a táblázatos formában az idegen nyelven elérhető képzéseket felsőoktatási intézményre és tudományterületre lebontva. Mivel a Campus Mundi projekt a kézikönyv írásakor már kifutó periódusban van, így a kiadvány várhatóan át fog alakulni a jövőben.
- **Study in Hungary leporelló**
  - » Magyarországról és a magyar felsőoktatásról rövid tájékoztató adó, többnyelvű kiadvány Az alábbi nyelveken érhető el: angol, arab, kínai, francia, spanyol, orosz. Mivel a Campus Mundi projekt a kézikönyv írásakor már kifutó periódusban van, így a kiadvány várhatóan át fog alakulni a jövőben.
- **Stipendium Hungaricum és Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogram leporellók**
  - » Rövid tájékoztató anyagok a Stipendium Hungaricum és a Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogramról, lehetőségeikről és az elérhetőségekről. A Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogram leporelló jelenleg angol nyelven, a Stipendium Hungaricum leporelló pedig az alábbi nyelveken érhető el: angol, arab, kínai, francia, spanyol, orosz.
- **User's Guide to Hungary kiadványok**
  - » Angol nyelvű információs booklet a Magyarországra érkező hallgatók számára. A kiadvány alapismereteket tartalmaz Magyarországról, a nagyobb városokról, a magyar felsőoktatásról, további információs elérhetőségekkel. 2021-ben a Stipendium Hungaricum ösztöndíjas hallgatók számára egy külön ösztöndíj-specifikus User's Guide to Hungary kiadvány készült.

HÍRLEVELEK

A potenciális és már itt tanuló nemzetközi hallgatókkal való kapcsolattartás egyik kiemelt kommunikációs eszköze a hírlevél. A hallgatóborzó megjelenések sikeressége érdekében célszerű már a rendezvényt követően hírlevélen keresztül felvenni a kapcsolatot a regisztráltakkal, tájékoztatva őket az eseményen elhangzott tudnivalókról, kapcsolatfelvételi lehetőségekről (ld. Rendezvény utókommunikáció és utókövetés).

A TKA havi rendszerességgel küld hírleveleket az itt tanuló Stipendium Hungaricum ösztöndíjas hallgatóknak, valamint minden második hónapban az Alumni Network Hungary regisztrált tagjainak is. A hírlevelek a célcsoportnak releváns legfrissebb tudnivalókat gyűjti össze, tartalmazzák az ösztöndíjjal kapcsolatos híreket, a magyar felsőoktatásról és alumniról szóló legfontosabb információkat, aktualitásokat.

INTÉZMÉNYI BEKAPCSOLÓDÁSI LEHETŐSÉG A TKA NEMZETKÖZI KOMMUNIKÁCIÓS TEVÉKENYSÉGEIBE:

Study in Hungary honlap és Facebook hírfolyam

A Study in Hungary honlap (studyinhungary.hu) és Facebook hírfolyam (www.facebook.com/studyinhungaryofficial) azon csatornáink közé tartoznak, amelyeken meg tudjuk osztani a magyar felsőoktatási intézményeket népszerűsítő tartalmakat, híreket. Amellett, hogy egyetemi portrészorozatunk keretein belül minden felsőoktatási intézményt bemutatunk, a TKA rendszeresen végez szemlét a felsőoktatási intézmények angol nyelvű felületein is, az itt kiválasztott tartalmakat pedig megosztjuk saját csatornáinkon. Közös nemzetközi kommunikációnk hatékonyságát növeli, ha a felsőoktatási intézmények

maguk is megkeresnek minket azokkal az intézményi hírekkel, amelyeket a Study in Hungary csatornáin keresztül is szeretnének disszeminálni. További információ: [ld. 2.5. TKA mint hid az információáramlásban](#) c. fejezet

A Study in Hungary honlap tartalmi elemeinek folyamatos ellenőrzése és naprakészen tartása elengedhetetlen a hatékony kommunikáció érdekében. Intézményi aloldalát a felsőoktatási intézmények kérései alapján frissítjük, ezért célszerű az intézmények nemzetköziesítéssel foglalkozó munkatársainak időről-időre felülvizsgálnia, hogy a honlapon megjelenő információkat szükséges-e módosítani. Amennyiben erre szükség van, kérjük a Study in Hungary Igazgatóság nemzetközi kommunikációs munkatársaival vegyék fel a kapcsolatot (komm_nemzetkozi@tpf.hu).

A kooperáció természetesen kétirányú, így az intézményi kiadványok és honlapok kapcsán is tud támogatást nyújtani a TKA Nemzetközi kommunikációért és Alumniért felelős csoportja (komm_nemzetkozi@tpf.hu), elsősorban az egyes ösztöndíj-programhoz kapcsolódó arculati elemek kapcsán (pl. kérjük, hogy az SH logót használják az intézmények a programról szóló aloldalaikon, valamint igény esetén logózott arculati képeket is tudunk biztosítani). Ezzel kapcsolatban tervben van egy arculati kézikönyv is az intézményi kollégák számára.

Intézményi online marketing tevékenység

Új online marketing stratégia kialakításakor érdemes már a tervezés kezdetén átgondolni néhány egységesen működő alapelveket, amelyek segítségével és meghatározásával hatékony és sikeres kampányokat tudunk kidolgozni. Ilyen lehet például a cél meghatározása, a célcsoport szegmentálása és igényeinek felmérése, a megfelelő csatornák és felületek kiválasztása, valamint a hirdetések és kampányok részletes kidolgozása.

KREATÍV ÉS/VAGY ADATALAPÚ MARKETING

A kampánytervezés során legalább két típusú marketing stratégiában érdemes gondolkodni: kreatív- és adatalapú marketingben. A kreatív marketing célja, hogy olyan megoldásokat alkalmazzunk, amelyektől azt reméljük, hogy elég eredetiek és izgalmasak ahhoz, megfogják a hallgatói célközönséget mind grafikai, mind szövegezés tekintetében (például egy promóciós videó vagy egy nyereményjáték). Az adatalapú marketing viszont a már meglévő adatokra vagy a korábbi kampányok tapasztalataira épül. Jó példa lehet erre, ahogy egy-egy vásári megjelenést a releváns ország(ok) ban hirdetünk. Az adatok elemzése tehát fontos részét képezi nem csak a kampányoknak, hanem általában véve az online tevékenységeknek, azon belül is a hatékonyság ellenőrzésének, az új stratégia tervezésének és a trendek felmérésének. Igazán hatékony és sikeres stratégiát a kreatív kampánytervezés és az adatalapú marketing kombinációjával hozhatunk létre.

A CÉLCSOPORTOK MEGHATÁROZÁSA ÉS IGÉNYEINEK MEGISMERÉSE

A célcsoport(ok) meghatározása és a megfelelő szegmentáció az egyik legfontosabb lépés a promóciós stratégia megalkotásában. Minél pontosabban meghatározzuk a célcsoportot, annál eredményesebb lesz az online tevékenység. Kampányindítás előtt tehát a következőket kell átgondolni:

- A célcsoportok alábontása
  - » A klasszikus demográfiai mutatókon túl (pl.: nem, életkor, lakóhely) érdemes meghatározni más szegmenseket is a célközönségünkre vonatkozóan és országok szerinti vagy szakok szerinti alábontást készíteni, valamint megállapítani a különböző érdeklődési köröket is. Például: Egy mérnökinformatikus (BSc) szakot szeretnének népszerűsíteni külföldi diákok körében, melyhez meghatározzuk a potenciális hallgató lehetséges konkrét érdeklődési köreit, és ezekhez hívószavakat rendelünk (továbbtanulás külföldön, felsőoktatás, BSc képzések, informatika, mérnökinformatika).
- Adatgyűjtés és elemzés
  - » Fontos lehet, hogy a már meglévő tapasztalatokat és adatokat, amelyeket egy-egy kérdőív kitöltésekor vagy vásári részvétel folyamán szerzünk, szisztematikusan gyűjtjük, és beépítsük az új kampányok indulásakor. Ilyen lehet például, ha egy korábbi vásáron regisztrált érdeklődőt meghívunk egy következő (számára releváns) hallgatói vásárra vagy akár intézményi információs napra, ahol további kérésekre kaphat választ.

CSATORNÁK ÉS FELÜLETEK

A kiindulópont ebben az esetben az online jelenlét átgondolása. Nem kell és nem elvárás minden platformon megjeleníteni, de ahol jelenlétet alakítunk ki, ott minőségi, friss (a célcsoport számára releváns és a platformhoz illeszkedő) tartalmakat kell biztosítani, lehetőleg folyamatosan. Érdemes naprakésznek lenni, nem csak a magyar, hanem az angol nyelven elérhető felületeken is.

- Platformhoz illeszkedő stratégia
  - » Az egyes felületek sajátosságait érdemes figyelembe venni. Példaként ez azt is jelenheti, hogy az a videó, ami jól működik YouTube-on, nem feltétlenül működik Facebook-on, vagy más közösségi média oldalon. A platformok eltérő szabályok szerint működnek, figyeljünk tehát, hogy a tartalmak integrálhatók legyenek, vagy alakítsuk át az adott tartalmat a platform sajátosságai szerint.
- TKA jó gyakorlatok
  - » A Study in Hungary brandhez kapcsolódóan több felületen is rendszeresen jelennek meg tartalmak: [studyinhungary.hu weboldal](#), a [Study in Hungary Facebook oldal](#), valamint a [Study in Hungary YouTube-csatorna](#). A weboldalon és a közösségi médiában kiemelkedően fontos szerepet töltenek be a folyamatosan frissülő tartalmak, valamint az ún. content marketing.
- Tartalomtípusok
  - » A közösségi média felületeken és egyéb platformokon egyre nehezebb megragadni a célközönség figyelmét és kiemelkedni a tömegből. Tartalomstratégia szempontjából emiatt érdemes többféle és változatos típusú szöveges, képes és videós tartalomban gondolkodni. Ne csak szöveges tartalmakban gondolkodjunk tehát, hanem képekből és videókból minél többel tervezzünk, hiszen a vizualitás egyre nagyobb szerepet kap a mindennapokban, és sokkal jobban rímél a célcsoportok sajátosságaira.

HIRDETÉSEK ÉS KAMPÁNYOK

Stratégiaalkotás szempontjából már az elején érdemes eldönteni, hogy direkt vagy indirekt promóciót használunk.

- Direkt promóció
  - » **Facebook hirdetések:** A Study in Hungary kampányok tekintetében éves tervezésre van szükség, amely során kiemelt fontossággal bírnak az év folyamán megrendezésre kerülő vásárok, események, valamint a weboldalon megjelenő saját cikkek és tartalmak.
  - » **További hirdetési eszközök:** Érdemes megfontolni további hirdetési eszközök használatát is, mint például a Google Ads, mely elsősorban forgalomterelésre szolgál. Ez a hirdetési eszköz viszont csak akkor tud hatékony lenni, ha jól navigálható, gyakran frissülő honlapra, honlap aloldalra (landing page-re) vezet. A Google Ads-en belül kiemelt fontosságúak lehetnek a videós tartalmak, ezen belül is a YouTube videók abban az esetben, ha erős az intézményi YouTube-jelenlét.
- Indirekt promóció
  - » Indirekt promóció alatt elsősorban az aktivitásnövelő kampányokat értjük, amelyek célja a közönség megmozgatása. Jó példák erre a különböző nyereményjátékok, kvízek, szavazás indítása vagy egy egyszerű kérdésfeltevés a posztban, amivel sikerül aktivizálni a célcsoportot.

NEMZETKÖZI HALLGATÓTORBORZÓ PLATFORMOK

Kampány építése során érdemes átgondolni, hogy van-e olyan meglévő kapcsolatrendszerünk online hallgatótorborzó platformokkal, amelyek segítségünkre lehetnek a promóció során. Ilyen lehet például az [educations.com](#), a [topuniversities.com](#) vagy a [studyportals.com](#), amelyek segítségével (promócióba beépítve) hatékonyabb eredményeket érhetünk el közösen. Egyes marketing cégek általános hallgatótorborzással foglalkoznak, míg mások adott országok diákjaira specializálódnak. Ilyen például a [Sinorbis](#), mely kifejezetten kínai hallgatók toborzásával foglalkozik, illetve az [Education Abroad](#), mely az ukrán hallgatók vonatkozásában nyújt digitális marketing szolgáltatásokat. További szolgáltatásokat [ld. még a mellékletben](#).

2.3. Alumni Network Hungary

AZ ALUMNI NETWORK HUNGARY BEMUTATÁSA

- Az Alumni Network Hungary hálózat elsődleges célja a magyarországi felsőoktatásban tanult, illetve jelenleg is tanulmányokat folytató külföldi hallgatók hálózatba szervezése annak érdekében, hogy mind Magyarországgal, mind egymással kapcsolatban maradjanak a tanulmányaik befejezését követően, és helyi szintű alumni hálózatok is létrejöjjenek. A hálózatosság hosszú távú célja, hogy a volt külföldi hallgatók közvetve vagy közvetlenül népszerűsítsék Magyarországot és a magyar felsőoktatást, továbbá tanulmányaik befejezését követően is kapcsolatban maradjanak hazánkkal, beleértve az üzleti-gazdasági, tudományos, kulturális és diplomáciai kapcsolatokat.
- A hálózat célcsoportjába egyaránt beletartoznak a különböző ösztöndíjprogramok (Stipendium Hungaricum, Erasmus+, CEEPUS), illetve egyéb bilaterális megállapodások keretében, továbbá az önköltséges formában hazánkban végzett vagy hazánkban tanuló hallgatók. A nemzetközi jó gyakorlatok nyomán a hálózathoz való csatlakozás a célcsoport tagjai számára már tanulmányaik kezdetétől lehetséges (pre-alumni státusz). A csatlakozás nem automatikus, hanem egyéni regisztrációhoz kötött.
- A hálózat másodlagos célja az érintett szakmai partnerek bevonása, tevékenységeik támogatása úgy, mint a magyar felsőoktatási intézményekben zajló alumni tevékenységek fejlesztéséhez való szakmai hozzájárulás, többek között képzések, illetve együttműködési lehetőségek biztosításával; továbbá a magyar külképviseletek kapcsolódó tevékenységeinek támogatása.

AZ ALUMNI NETWORK HUNGARY TEVÉKENYSÉGEI

A hálózathoz kapcsolódó tevékenységek két fő célt szolgálnak: a tagtoborzást, illetve a már regisztrált tagok tájékoztatását, különböző funkciók, szolgáltatások biztosítását.

Általános tagtoborzást egész évben folytatunk, azonban az eszközökben megkülönböztetünk aktív és passzív toborzási technikákat:

- **Aktív tagtoborzást** végzünk minden tanév végén, amelynek során a leendő alumnikat még mint végzős hallgatókat igyekszünk megcélózni az alumni tagság előnyeiről szóló körlevelekkel.
- **Passzív tagtoborzást** az év folyamán különböző online vagy offline eseményeink, illetve további exkluzív szolgáltatásaink mentén igyekszünk végezni, melynek értelmében a részvételt regisztrációhoz kötjük, ezzel is elősegítve a belépési hajlandóságot.

A hálózat működésének elsődleges platformja az alumninetworkhungary.hu weboldal, amely egyaránt funkcionál adatbázisként, illetve egyes tevékenységek platformjaként. A hálózathoz csatlakozó hallgatók egyéni regisztrációt követően többek között

- megkereshetik egymást (kapcsolattartásra a platformon kívül van lehetőség, az adatbázisban kontaktadatok találhatóak, illetve különböző szempontok szerinti szűrések végezhetőek);
- fejleszthetik karrier- és a kapcsolatépítési készségeiket;
- csatlakozhatnak csoportokhoz (a képző intézmény, a végzés éve, szakterület stb. szerint);
- rendszeresen megjelenő, előre meghatározott tartalomstratégia mentén létrehozott híreket, tájékoztatókat, interjúkat, egyedi tartalmakat olvashatnak (a témák Magyarországra, a magyar felsőoktatásra, illetve a magyarországi tanulmányokhoz kapcsolódó egyéb tartalmakra bonthatók, az utóbbi kategóriában innovációs, kulturális és más aktualitások, hallgatói élménybeszámolók ("testimonials") stb. jelennek meg);
- alumni szolgáltatásokat vehetnek igénybe (pl. virtuális coaching videósorozat, webináriumokon, képzéseken való részvétel);
- feliratkozhatnak a kéthavi alumni hírlevélre, hogy rendszeresen, e-mailben is tájékozódhassanak a hálózat legfontosabb híreiről;
- online és offline rendezvényekre regisztrálhatnak.

Az alumnik mellett az alumninetworkhungary.hu weboldalon a hazai felsőoktatási (alumni) koordinátorok is közvetlenül regisztrálhatnak, amelyet követően jelenleg két funkció érhető el.

- Az intézményi koordinátor közvetlenül szerkesztheti az intézmény profiloldalát: leírását, adatait, képzéseit, elérhetőségeit stb.
- valamint elérheti az intézmény alumnijait: kereshet közöttük, egyedi szűrési funkciókat alkalmazhat.

A fenti két funkción túl 2021 nyaratól harmadik elemként elérhető a felületen a belső üzenetküldés is, amellyel a felsőoktatási koordinátor és az intézményi szempontból releváns alumnik közötti közvetlen kommunikáció válik lehetővé: a funkció élesítését követően a regisztrált koordinátor egyedi körlevelet tud küldeni az intézmény alumnijai részére.

Az alumninetworkhungary.hu felülethez kapcsolódik Facebook oldal is ([Alumni Hungary](#)).

Hallgatók bevonása az intézmény kommunikációs tevékenységébe

A felsőoktatási intézmény különböző tevékenységtípusainak megvalósítása során ajánlott kiemelt hangsúlyt helyezni az intézmény jelenlegi és volt hallgatóinak bevonására, elősegítve az adott tevékenység hitelességének és relevanciájának hatékony kommunikációját.

Jelenlegi hallgatók bevonása

- A jelenlegi hallgatók bevonása az intézmény különböző rendezvényeinek megvalósításába elengedhetetlen a nemzetközi arculatának kialakításához.
- A jelenlegi hallgatók az új nemzetközi hallgatók helyi akklimatizációját is nagyban elősegíthetik: korábbi adminisztrációs, tanulmányi és személyes tapasztalataik megosztásával az új és jövőbeni nemzetközi hallgatók számára a felsőoktatási intézmény nemzetközi felkészültségét hangsúlyozzák.
- A jelenlegi hallgatókat tudósítóként, önkéntesként, gyakornokként érdemes aktivizálni annak érdekében, hogy személyes tapasztalataikról, élményeikről beszámolva olyan publikálható tartalmakat hozzanak létre, amelyekkel hatékonyan támogatják a potenciális, jövőbeni hallgatók elérését.

Alumnik bevonása

- Az alumnik bevonása a nemzetközi toborzó vásárok esetében különösen fontos, jelenlétükkel ugyanis a személyes intézményi promóción túl a volt hallgató a nyelvi és helyi kulturális jellegzetességekből fakadó kihívások feloldásában is jelentős segítséget tud nyújtani az intézménynek.
- Az alumnik saját élményeik révén hitelesen tudják népszerűsíteni a magyarországi felsőoktatást, valamint a tanulmányaik során itt szerzett személyes tapasztalatok megosztásával, blogok írásával támogatják az intézményi célok elérését
- Az alumni toborzó szerepe azonban nem csak a felsőoktatási vásárok standjai mellett nélkülözhetetlen, ugyanis az intézmény online promóciójában egész évben közreműködhetnek interjúk, videók, élménybeszámolók („testimonial”), valamint személyes közösségi média tevékenységükkel.
- A volt hallgatók peer promóciós szerepét az Alumni Network Hungary keretein belül is igyekszünk hasznosítani: rendszeresen készítünk interjúkat és videókat a magyarországi élményeikről, amelyek az alumninetworkhungary.hu oldalon érhetők el.

A jelenlegi és volt hallgatók mint az intézmény és az ország „nagykövetei” már a hallgatótoborzás folyamatába is bevonhatók, legyen szó online (közösségi médiakampányok, hírlevelek stb.) vagy offline tevékenységekről (nemzetközi vagy hazai felsőoktatási toborzó vásárok stb.)

2.4. Intézményi partnerkapcsolat-építés és nemzetközi hálózatosodás

2.4.1. A nemzetközi partnerségek indokoltsága és támogatása

MIÉRT FONTOS?

A TKA „A felsőoktatás nemzetköziesítése – Kézikönyv a felsőoktatási intézmények nemzetközi vezetői és koordinátorai számára” c. kiadványa (letölthető: tka.hu/kiadvany/2538/a-felsooktatás-nemzetkoziesítése) számos ponton érinti az intézményi partnerkapcsolat-építést, valamint a nemzetközi hálózatosodást, nemzetközi szervezetek témakörét, így mindenképp érdemes jelen kézikönyvvel együtt használni, amely a TKA-tevékenységek, szempontok felől világítja meg, foglalja össze a témákat.

A nemzetközi intézményi partnerkapcsolat-építés megkerülhetetlen minden olyan intézmény számára, amely a globális térben érvényesülni és a nemzetközi versenyben előre lépni szeretne. Ahogy a kézikönyv is fogalmaz, „A hálózatosodás elvének megfelelően a globális térben a felsőoktatási intézmények nagyszámú, eltérő háttérű és érdekű szereplővel, intézménnyel és transznacionális hálózattal tartanak kapcsolatot. [...] Mind a régió belüli, mind az azon átnyúló kapcsolatok fejlesztése minden felsőoktatási intézmény (és térsége) elemi érdeke.” Ma már a bilaterális alapokon nyugvó, elsősorban mobilitást célzó együttműködések mellett jelentős hangsúly került a többszereplős, komplexebb partnerségekre; a közös diplomát adó képzésektől a közös működési modellt kidolgozó egyetemi szövetségeken át a nemzetközi kutatási együttműködésekig.

A hálózatosodás szerepének elmélyülésével az intézményeknek érdemes stratégiai döntések mentén mérlegelni a preferált nemzetközi kapcsolati hálóba (pl. szakmai szervezetek) való aktív bekapcsolódást és szerepvállalást, hiszen ez számos területen támogatja az intézmény nemzetköziesítési folyamatát. Ilyen például a tapasztalatszerzés és tudástranszfer, mivel lehetőséget nyújt az élenjáró gyakorlatok megismerésére és megosztására a nemzetközi stratégiai kérdésektől a mobilitátszervezésen át olyan specifikus témákig, mint például az inklúzió a felsőoktatásban. Továbbá, a hálózatokba való bekapcsolódás megkönnyíti a **partnerkeresést**, a projektalapú és más együttműködések létrehozását hálózaton belül, valamint azon kívül is vonzó partnerré válhat az intézmény egy-egy tagságnak köszönhetően.

HOGYAN TÁMOGATJA A TKA?

A TKA hazai szinten maga is aktívan támogatja a magyar felsőoktatási intézmények hálózatosodását nemzetközi szinten. Az évek során rendkívül aktív és széles körű nemzetközi koordinatori hálózat épült ki. A hálózatosodás jegyében már az Erasmus program hazai indulása kezdetén is koordinatori találkozók szerveztek a TKA az intézményi kollégák számára, az éves találkozó témakörei pedig fokozatosan bővültek a nemzetköziesedés más-más területeivel, egyre szélesebb intézményi koordinatori kört elérve – 2015-től például a Stipendium Hungaricum program is stabil programpontja a találkozóknak. Így az egyes programok és tevékenységtípusok mentén is szakmai közösségek szerveződését támogatja a TKA az Erasmus+ és Stipendium Hungaricum intézményi koordinátoroktól a nemzetközi megjelenéseken résztvevő kollégák szakmai hálózatáig.

A TKA támogatásával a magyar felsőoktatás nemzetközi népszerűsítésében aktív szerepet vállaló szakdiplomata hálózata is egyre meghatározóbb. A TKA által szervezett tájékoztató rendezvények, tematikus konferenciák, képzések és műhelyek elősegítik a tudástranszfert, a tapasztalatok és élenjáró gyakorlatok megismerését mind az intézményi hálózaton, mind a külügyi hálózaton belül, valamint egyes témákban ezek között is.

A hazai hálózatosodáson túl a TKA számos tevékenységével igyekszik támogatni a magyar felsőoktatási intézmények partneri hálójának építését a **nemzetközi porondon** is – az intézményközi kapcsolatokon túl beleértve a nemzetközi szakmai szervezetek megismerését, szakmai rendezvényeiken való részvételt.

- Ennek legkézenfekvőbb példája az intézményi részvétel támogatása az intézményi fókuszú nemzetközi oktatási **kiállításokkal egybekötött szakmai konferenciákon** ([részletekről ld. 3.1.1. fejezet](#)). Ezek az alkalmak értékes továbbképzési és partnerkapcsolat-építési lehetőséget nyújtanak, valamint segítik a releváns nemzetközi szervezetek munkájának megismerését, teret adnak a kapcsolatfelvételre. 2013 óta olyan nemzetközi szervezetek által rendezett konferenciákon

vehetett részt TKA által szervezett magyar delegáció, mint az EAIE (European Association for International Education), a NAFSA (NAFSA: Association of International Educators) és az APAIE (Asia-Pacific Association for International Education). Ezek részletesebb bemutatását a [3.1.1. fejezet](#) tartalmazza.

- Az intézményközi partnerkapcsolatok építéséhez hozzájárulnak a külföldi megjelenések során szervezett olyan kiegészítő rendezvények ([ld. 3.1.3. fejezet](#)) is, mint a partner-kapcsolatépítő **fórumok, fogadások és intézménylátogatások**. A külképviseletek támogatásával a TKA pl. 2016-ban Kínában, 2018-ban és 2019-ben Dél-Koreában, 2018-ban Japánban szervezett ilyen fórumot. Ezen felül a nemzetközi kiutazások arra is lehetőséget nyújtanak, hogy a résztvevő intézményi delegáltak a kiállítás keretén kívül is szervezzenek önállóan **egyéni tárgyalásokat**, potenciális és meglévő partnereik meglátogatását.
- A nemzetközi szervezeteket és a magyar felsőoktatási intézményeket olyan **képzési és kapacitásépítési lehetőségek** is közelebb hozták az elmúlt időszakban, mint a [1.4.2. fejezetben](#) említett EAIE-képzések. Emellett a TKA nemzetköziesítési tanácsadó-értékelő eljárása ([ld. 1.4.1.2. fejezet](#)) során is lehetőség nyílik a tanácsadást végző, az Academic Cooperation Association tagszervezetei köréből kikerülő szakértői csoport külföldi tagjaival is szakmai kapcsolatot kialakítani.
- Az intézményi partnerkapcsolatokon alapuló mobilitási ösztöndíj-programok (pl. Erasmus+ felsőoktatási egyéni mobilitások, Campus Mundi program egyes hallgatói pályázattípusai) koordinálása mellett a TKA Erasmus+ **nemzeti irodaként tájékoztató, támogató funkciót** tölt be olyan Erasmus+ centralizált pályázattípusok ([ld. További projektek és programok c. kitékintő rész](#)) esetén is, mint például az Erasmus Mundus közös mesterképzések. Az intézmények partnerkeresését saját weboldallal is segíti: tka.hu/partnersearch

A **TKA tudásközpontként** maga is visszaforgatja a koordinátori és külügyi hálózatok felé azokban a nemzetközi hálózatokban, szervezetekben szerzett tudást és információt ([ld. 2.5. TKA mint híd az információáramlásban c. fejezet](#)), amelyekben maga is tagsággal rendelkezik.

- Kiemelkedő jelentőségű a brüsszeli székhelyű, **európai fókuszú ACA (Academic Cooperation Association)**, amelyhez a megnövekedett nemzetköziesítési feladatokkal összhangban 2013-ban csatlakozott a TKA (újból, hiszen korábban, 2008-ig is tag volt). Az ACA tagjai nemzeti szintű szervezetek lehetnek, felsőoktatási intézmények nem. A szervezet teret ad a közös tanulásnak, jó gyakorlatok cseréjének, a közös projekteknek, képzésekkel és konferenciákkal támogatja tagjait, foglalkozik tanácsadással, valamint kutatási tevékenységén keresztül agytröszt szerepet is betölt. Az ACA és a TKA közti együttműködés számos különböző tevékenységi körben valósul meg, mint például TKA nemzetköziesítési tanácsadó-értékelő eljárása. A legfrissebb együttműködési terület az ACA tematikus szakmai csoportjaiban való TKA részvétel: aca-secretariat.be/aca-members/thematic-peer-groups/
- 2021 nyarán a TKA csatlakozott a **COST Action (European Cooperation in Science and Technology)** egyik hálózatához, amely a felsőoktatási mobilitás témakörében (European Network on International Student Mobility: Connecting Research and Practice) aktív európai szervezetek együttműködését, tudásmegosztását támogatja. A hálózatról részletes információk az alábbi honlapon érhetők el: www.cost.eu/cost-action/european-network-on-international-student-mobility-connecting-research-and-practice/
- Az 1919-ben alapított, New York-i székhelyű **IIE (The Institute of International Education)** különböző, elsősorban nemzetközi oktatási programokat (pl. mobilitási ösztöndíjprogramok) koordinál, köztük az Egyesült Államok kormányának egyes programjait is. A TKA az IIE-vel való szorosabb szakmai együttműködés kialakításán dolgozik.
- A TKA 2021 nyara óta tagja az **ICC–WCIGC (World Council on Intercultural and Global Competence)** globális, USA-székhelyű, nonprofit, tudományágakon és szakterületeken átívelő hálózatnak, mely az interkulturális kompetenciák mentén köti össze a szakembereket, kutatókat: iccglobel.org

2.4.2. Nemzetközi szakmai szervezetek és hálózatok

KIKKEL ÉRDEMES EGYÜTTMŰKÖDNI?

A különböző, felsőoktatás nemzetköziesítésével foglalkozó nemzetközi szakmai szervezetek és hálózatok felépítése, mérete, tagjainak száma és tevékenységi köre nagyon eltérő képet mutat. Az intézményeknek a stratégiai prioritásaik alapján érdemes megfontolni a számukra releváns nemzetközi hálózatokba való bekapcsolódást és a tagság lehetőségét.

- A tagsági alapon működő szervezetekben a **tagság eltérő logika** mentén valósulhat meg, például lehet szó egyéni tagságról (ahol a tagok természetes személyek, pl. [APAIE](#) és [NAFSA](#) esetén), máshol szervezeti tagságról (ahol a tagok nem természetes személyek, pl. felsőoktatási intézmények, nemzeti irodák, mint pl. az ACA esetén, amelyet nemzeti szintű szervezetek alkotnak). Változó lehet az a tagsági célcsoport is, amelyet elérni szeretnének, pl. a tagok beosztása szerint (pl. az AIEA kifejezetten az intézményi vezetőket és szenior kollégákat célozza meg a nemzetközi felsőoktatás terén) vagy az érintett ágazatok és szektorok szerint (pl. az ICC–WCIGC tudományágakon és szakterületeken átívelő hálózat az interkulturális kompetencia területén). Vannak továbbá nemzetközi hallgatói szervezetek is, de ezeket az egyszerűség kedvéért nem értjük jelen fejezet tárgya alá.
- Ugyanígy **eltérőek a fókuszterületeik**, az általános, összefogó szervezetek mellett vannak tematikus hálózatok, mint például a CANIE, mely a klímavédelem köré tömöríti a nemzetközi oktatási szakembereket. Ugyanígy az egyes tevékenységi területek közt is eltérő lehet a hangsúly: egyes szervezetek elsődleges célja a kapcsolatépítés, másoké a képzés vagy akár a szakpolitikai, kutatási együttműködés.
- Ahogy a [javasolt tájékoztatói pontok c. mellékletben](#) felsorolt szervezeti lista csoportosítása is érzékelteti, a **földrajzi orientáció** szempontjából is megkülönböztethetjük a nemzetközi szervezeteket. Jellemzőek az egy-egy nagyobb földrajzi egységre fókuszáló szervezetek (pl. EAIE, EUA – Európa, NAFSA – Észak-Amerika, APAIE – Ázsia és csendes-óceáni térség), de ugyanígy vannak globális (pl. IUA), országcsoportokat tömörítő regionális, illetve nemzeti szintű szervezetek (pl. Koreában a KAFSA, Japánban a JAFSA, Brazíliában a FAUBAI) is.

A [javasolt tájékoztatói pontok c. mellékletben](#) – a teljesség igénye nélkül – sorolunk fel releváns nemzetközi szakmai szervezeteket és határokon átívelő hálózatokat a felsőoktatás nemzetköziesítés kapcsán.

- Az előző alfejezetben már említett szervezeteken (EAIE, NAFSA, APAIE, ACA) felül kiemelendő még a listából az európai központú **EUN, azaz a European University Association**, melynek 10 magyar felsőoktatási intézmény és a Magyar Rektori Konferencia teljes körű tagja és 1 intézmény társult tagja. Továbbá kiemelendő az **IAU, azaz az International Association of Universities**, melynek 7 magyar intézmény tagja, valamint a Magyar Rektori Konferencia rendelkezik szervezeti tagsággal.
- A listában a tagsági alapon működő nemzetközi szervezetek, hálózatokon felül felsoroltunk olyan nemzeti szintű szervezetekre is példákat, mint a minisztériumokhoz kötődő nemzeti ügynökségek/háttérszervezetek, hiszen e szervezetek is támogatják az intézmények nemzetköziesítési munkáját (pl. konferenciák), beleértve a hallgatótoborzás területét is (ld. alább, pl. az adott országgal kapcsolatos statisztikák, mobilitás és képzési trendek). Ezen szervek és szervezetek felkutatásában további tájékoztatói pontot jelenthetnek még például az Erasmus+ nemzeti irodák honlapjai: ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact/national-agencies_hu, valamint a Stipendium Hungaricum küldő partnereket listázó oldalunk: stipendiumhungaricum.hu/partners/

Ahogy az előző alfejezetben is jeleztük, jelen sorok kiegészítéseképp mindenképp javasoljuk elolvasni a Tempus Közalapítvány „*A felsőoktatás nemzetköziesítése – Kézikönyv a felsőoktatási intézmények nemzetközi vezetői és koordinátorai számára*” c. kiadványának (letölthető: tka.hu/kiadvany/2538/a-felsooktatás-nemzetkoziesítése) a nemzetközi szervezetekről és hálózatokról szóló részeit. Ahogy a kézikönyv is írja, a hálózatokhoz történő csatlakozásról megfontoltan kell dönteni.

- „*Először azt kell megvizsgálni, hogy a kiválasztott hálózat(ok) mennyiben képes(ek) hozzájárulni az adott intézmény stratégiai célkitűzéseinek megvalósulásához. Az egyetem nem alapozhat arra, hogy majd a hálózat tesz valamit az ő sikere ér-*

dekében; egyedül az intézmény aktivitásán múlik, mennyire képes kiaknázni a választott hálózatban rejlő lehetőségeket. Kockázatos lehet a túlvállalás, azaz amikor az adott intézmény (túl) sok hálózatban kötelezi el magát, mert így előfordulhat, hogy akár kapacitáskorlátai, akár pénzügyi eszközeinek korlátossága miatt – nem tudja teljesíteni vállalt kötelezettségeit (tagdíjak, utazások akkumuláltak)."

- Az intézményi célok és elvárások azonosítását követően indulhat meg az elérhető és releváns hálózatok feltérképezése, a szervezetek profiljának, szolgáltatásaik, tagsági kondícióinak megismerése és összevetése, majd az intézmény pénzügyi lehetőségeinek mérlegelése.
- Ezeket követően kezdődhet a kapcsolatfelvétel; például intézményi bemutatkozás megfogalmazásával. A hivatalos tagfelvétel a szervezet által megjelölt módon történik, melynek menetéről honlapjukon (is) érdemes tájékozódni.

MIÉRT ÉRI MEG (TAGSÁGGAL VAGY ANÉLKÜL)?

Az aktív részvétel természetesen pénzügyi ráfordítással jár az intézmény részéről, akár a tagsági díjról van szó, akár képzések, konferenciák részvételi díjának fizetéséről, utazásszervezési költségekről. Fontos azonban, hogy az intézményi kollégák **anyagi ráfordítás és tagság nélkül is profitálni tudnak** abból, ha figyelemmel kísérik egy-egy nemzetközi szervezet tevékenységét. Így **érdemes honlapjukat és közösségi média felületüket rendszeresen követni, feliratkozni hírleveleikre** (pl. EAIE^[3] és ACA hírlevelek^[4]), valamint új intézményi kapcsolatépítést célzó vagy hallgatóborzó kampányok előtt tájékozódni az adott célországról/régióról eltérhető adatok, trendek kapcsán.

Ezek a nemzetközi szakmai szervezetek számos szempontból támogatni tudják az intézmények nemzetköziesítéssel kapcsolatos munkáját. Ezek közül alább a legfontosabbakat emeljük ki, elsősorban az EAIE szervezet példáján keresztül, mely a felsőoktatás nemzetköziesítése terén az egyik legrelevánsabb nemzetközi szakmai szervezet Európában.

- **Tudástranszfer (szakmai anyagok, tudástárak, jó gyakorlatok, regionális trendek)**
  - › Egyes szervezetek honlapjáról számos szakmai anyag érhető el, mely segíti az élenjáró jó gyakorlatok és trendek megismerését. Ilyenek lehetnek egyrészt a különböző publikációk és azok gyűjteménye (pl. a szervezet saját kutatásának, felmérésének eredménye, havi magazinok, e-könyvek, tanulmányok, interjúk, hasznos anyagok gyűjteménye, toolkitek), valamint akár szakmai blogok és podcastok. Ezek az anyagok fontos tájékozódási pontok lehetnek, ha egy adott országgal vagy régióval szeretne az intézmény fellendíteni az partnerkapcsolatok vagy hallgatóborzó tevékenységet (pl. legújabb regionális trendek, képzési területek, erősségek és hiányterületek).
  - › Az EAIE szervezet honlapjáról pl. rendkívül színes és gazdag szakmai gyűjtemény (EAIE Library) érhető el, egyes anyagok ingyenesen, mások díj ellenében, vagy csak tagoknak ingyenesek. A kötetek, tanulmányok és e-bookok mellett letölthetőek például az évi háromszor megjelenő Forum magazin számai, mely az EAIE saját magazinja. [Linkek a mellékletben.](#)
- **Nemzetközi kiállítások, konferenciák szervezése**
  - › A nagyobb nemzetközi szakmai szervezetek általában rendszeres rendezvényeket szerveznek közösségük; a felsőoktatási intézmények és szervezetek számára – a kisebb webinaroktól a több napos, éves, kapcsolatépítő kiállításokkal egybekötött szakmai konferenciáig. Mivel a tagsági díj mellett bevételük nagy része tipikusan a konferencia-szervezésnek köszönhető, így a részvétel általában nyitott a tagsággal nem rendelkezők számára is. Ilyenek a TKA támogatásával megvalósuló intézményi fókuszú megjelenések is, pl. ilyenek voltak az EAIE éves konferenciái, valamint az online átállást követő virtuális konferenciájuk. Az intézmények részvételét a TKA is támogatja, [ld. 3. fejezet](#)).
- **Képzések és szakmai műhelyek**
  - › A felsőoktatás nemzetköziesítésének területén aktív intézményi kollégák számos képzésből és szakmai műhelyből profitálhatnak, melyeket nemzetközi szakmai szervezetek szerveznek.
  - › Például az EAIE a kézikönyv írásakor 53 trénerrel dolgozik együtt. Az évi két 1 hetes, alkalmanként már több mint 200

3. EAIE hírlevelek csak EAIE tagoknak érhetőek el jelenleg, azonban honlapjukon „My EAIE” online fiókot létrehozva is küldenek tájékoztató leveleket a legfontosabb rendezvényekről, képzésekről, publikációkról.

4. Feliratkozási lehetőség az ACA honlapján. A korábbi hírlevelek is megtekinthetőek: [Previous editions \(aca-secretariat.be\)](#)

résztvevővel megvalósuló tematikus EAIE Akadémia nevű képzéssorozaton túl pedig egyedi igényekre szabott ún. in-house tréningek megtartását is vállalják. Míg ezeken a képzések általában díj ellenében lehet részt venni, az EAIE rendszeresen szervez olyan szakmai webináriumokat és tart olyan webcastokat, melyek díjmentesek és honlapjukról utólag is szabadon megtekinthetők.

- **Szakmai hálózatok és peer-to-peer learning**
  - › Az egyes szakmai szervezetek tagjai tömörülhetnek kisebb szakmai munkacsoportokba (témaszpecifikus, regionális). Pl. a NAFSA-n belül működnek egyes USA államokat tömörítő regionális csoportok (pl. saját regionális konferenciákkal), különböző szakmai területet átölelő ún. tudásközösség és azokon belül is szakmai hálózatok, valamint számos, tematikus ún. Member Interest Group (pl. orvosképző egyetemek csoportjától az afrikai tagok csoportján át a fogyasztókkal élők nemzetközi oktatására fókuszáló csoportig).
  - › Az EAIE munkacsoportjai, az ún. Expert Community-k szakmai tartalommal töltik meg a szervezetet és biztosítják, hogy az EAIE munkája releváns maradjon, összhangban a legújabb szakmai aktualitásokkal. A kézikönyv írásakor 15 különböző Expert Community működik, melynek tagjai EAIE tagok lehetnek, azonban a tagsággal nem rendelkezők is követhetik az egyes csoportok tevékenységét, anyagait a LinkedIn-en keresztül.
- **Intézmények nemzetközi láthatóságának, presztízsének növelése**
  - › Az intézmény nemzetközi láthatóságának és elismertségének növekedését – már önmagában is – támogatja egy-egy nagy tagsági hálóval és/vagy presztízzsel bíró nemzetközi szervezethez való csatlakozás. Ezt tovább növelheti, ha a nemzetközi szervezet munkájában proaktívan vesz részt az intézmény, például az intézmény jó gyakorlatainak megosztása a szervezet konferenciáin, publikálás a szervezet kiadványaiban. A kapacitásokat figyelembe véve érdemes megfontolni azt is, hogy a szervezet/hálózat valamely „vándor” rendezvényének (éves konferencia, képzés, találkozó) házigazdája legyen az intézmény.
  - › Például az EAIE éves konferenciájára is – tagságtól függetlenül – minden évben lehetőség van absztrakt benyújtására, számos előadástípusra és előadói szerepre (pl. szekcióelőadáson elnök vagy panel tagja, poszterelőadás, workshop stb. – [ld. 3.2.5. fejezet](#)), továbbá folyamatosan várják azok jelentkezését is, akik szerzőként szeretnének hozzájárulni az EAIE munkájához (pl. EAIE blogon és magazinban: www.eaie.org/our-resources/write-for-eaie). Szintén várják azon intézmények jelentkezését, akik egy-egy rendezvény házigazda szerepét vállalnák. 2019 őszén Budapest adott otthont az EAIE Academy képzésnek, mely hozzájárult az ország és a régió pozicionálásához is a szervezetben és azon túl. A 34 országból érkező 220 résztvevővel ez a képzés volt az addigi legnagyobb EAIE Akadémia.

2.4.3. Az intézményi partnerkapcsolatok építésének alapjai

PARTNERKERESÉS

- A partnerintézmények keresése előtt fontos átgondolni, hogy kik lehetnek a releváns partnerek az intézmény számára az adott elvárásoknak és céloknak megfelelően, például az intézmény nemzetköziesítési stratégiája vagy pályázatok esetén szakpolitikai prioritások vagy specifikus pályázati elvárások (pl. konzorcium felépítésére vonatkozóan) alapján. **Így stratégiai döntések szerint meg kell határozni, hogy milyen szempontok alapján szeretné kiválasztani az intézmény a partnereit,** és adott esetben, hogy milyen módszerekkel akarja felmérni ezeket. Az együttműködés szintjétől (pl. tanszékközi együttműködések, intézményközi együttműködések, konzorciumi együttműködések) függően az preferenciák eltérhetnek. Ha az intézménynek van nemzetközi partnerségekkel kapcsolatban meglévő stratégiája, akkor is érdemes azt időszakonként áttekinteni, szükség szerint formálni.
- A kiválasztás során szempont lehet például a földrajzi elhelyezkedés, az együttműködés típusa (pl. mobilitás/cserkapcsolat, kutatási együttműködés, közös publikációk, kapacitásfejlesztés, közös vagy kettős diplomát adó képzések), az érintett célcsoportok (pl. hallgatói, oktatói vagy személyzeti mobilitás), az érintett képzések típusa (képzési szint, tudományterületek, teljes vagy részképzés, nyári egyetem), az együttműködés mélysége és időintervalluma (pl. több új, projektalapú, alkalmi együttműködés vagy a meglévő kapcsolatok új együttműködési területekre való mélyítése a fókusz), valamint az együttműködő felek száma (pl. bilaterális intézményközi szerződésektől a komplexebb, pl. üzleti, céges szférából érkező partnerekkel megvalósuló konzorciumokig).

- Fontos tisztában lenni az intézmény **saját belső működésével, tulajdonságaival, szükségleteivel** vagy akár fejlesztendő területével is, például: finanszírozási kérdések, az intézmény meglévő partneri körének, együttműködési területeinek értékelése, az adott együttműködés megfelelő szervezeti helye, hatékony belső eljárások, szolgáltatások fejlesztésének szüksége (pl. nyelvi, interkulturális, infrastrukturális), felelős kollégák kijelölése, a szervezeti egységek (pl. karok) elkötelezettsége egyes együttműködési formák iránt.
- **A potenciális partnerek feltérképezéséhez** érdemes kihasználni minden releváns fórumot. Ahogy [A felsőoktatás nemzetköziesítése c. kézikönyv](#) fogalmaz, a költséghatékony és eredményes megvalósításhoz „*olyan stratégiaközpontú partnerkeresésre van szükség, amely kiegészíti a meglévő, elsődlegesen személyes (oktatói-kutatói) kapcsolati tőkére épülő együttműködések. Elengedhetetlen, hogy a meghatározó tapasztalatokkal, kapcsolatokkal rendelkező oktatókat/kutatókat az egyetem aktívan bevonja a nemzetköziesítés stratégiai partnerségeinek kialakításába*”.
- Az egyéni szakmai kapcsolatokon túl kiindulási pontot jelenthetnek még a különböző szakmai fórumok, nemzetközi hálózatok, releváns szervezetek, mint például a nemzeti irodák (TKA és külföldi) vagy a külképviseltek (külföldre és Magyarországra akkreditált). Konkrét projektekhez (is) érdemes a partnerkereső adatbázisokat is áttekinteni, pl:
  - › EU partner search platform: www.eupartnersearch.com/Default.aspx
  - › TKA honlap partnerkereső: tka.hu/partnersearch
- [A felsőoktatás nemzetköziesítése c. kézikönyv](#) kiemeli, hogy a szerződésminták és sablonok mellett az intézmény munkája az is gördülékenyebbé teheti, ha az intézményen belül – pl. szabályzatban – rögzítésre kerülnek partneri megállapodások kötéséhez szükséges egyeztetési és döntési mechanizmusok, beleértve az egyes szereplők (pl. egységek, bizottságok) közötti munkamegosztást.

PARTNERSÉGI ADATBÁZIS

- A partnerek és együttműködések nyilvántartása nehézségekbe ütközhet, többek közt előfordulhat, hogy a központi nemzetközi iroda nem lát rá a karok, illetve főleg a tanszékek közt kötött, például személyes kapcsolati tőkére épülő megállapodásokra és azok tartalmának időközben történt változásaira, nem megfelelő vagy kellően rendszeres az intézményen belüli információáramlás e téren.
- Ennek kiküszöbölése érdemes egy **transzparens partnerségi adatbázist** létrehozni, mely átfogó képet ad az intézmény partneri hálózatáról, portfóliójáról. Fontos az adatrögzítés és nyilvántartás módszereit végiggondolni (pl. az analitikát szolgáló szoftvermegoldásokat), valamint az adatbázishoz való hozzáféréseket is (pl. mely kollégák férhetnek hozzá, könnyű-e hozzáférni, ki módosíthat adatot).
- Az így létrehozott átfogó és naprakész adatbázis szükséges alapja az adatalapú nemzetköziesítési törekvéseknek, stratégiai döntéseknek, valamint ezek értékelésének, továbbá segíti hatékonyan azonosítani a kapcsolódási pontokat és szinergiákat a partnerségek terén. Emiatt fontos az együttműködés tartalmának (pl. tudományterületek, képzési szintek), típusának (pl. hallgatócsere, kutatási együttműködés, közös képzés), valamint szintjének (pl. tanszék-tanszék, intézmény-intézmény közti, multinacionális konzorcium) rögzítése is.
- Az aláírt megállapodások, szerződések rögzítésén túl az adatbázis kiterjeszhető a hálózati együttműködések rögzítésére, valamint a partnerekkel közös konkrét projektek, kutatócsoportok, közös publikációk vagy a megvalósult közös rendezvények, valamint egyéb, nem intézményi partnerek – üzleti szféra, közösségi partnerek – nyilvántartására is. Ahogy [A felsőoktatás nemzetköziesítése c. kézikönyv](#) is kiemeli, a partnerségi adatbázis kibővíthető egyfajta dokumentumtárra, melyben a szerződéseken kívül egyéb, a partnerekhez kapcsolható fontosabb dokumentumot, releváns háttéranyagot is tartalmazza.

PARTNERSÉGEK ÉRTÉKELÉSE

- A meglévő **partnerségek periodikus értékelése** szintén fontos szempont. Egy partnerségi kritériumlista alapján javasolt értékelní a kapcsolatokat és mérlegelni, hogy melyek esetén van szükség beavatkozásra; legyen ez egyes akadályok elhárítása, az együttműködés feltételeinek módosítása vagy területeinek szűkítése, bővítése, vagy akár a teljes megállapodás felbontása. Fontos átgondolni, hogy egy-egy partnerség koordinálása (még mindig) a megfelelő szervezeti

egységénél van-e és azon belül a megfelelő kollégák látják-e el a feladatot. Az intézményi partnerségek is végső soron emberek együttműködésén, a köztük lévő kommunikáción múlnak, így olyankor a kapcsolattartó személyek megváltoztatása is új lendületet adhat a kapcsolatnak.

- Fontos az értékelés során **kategorizálni** is a kapcsolatot. A partnerségeknek sok típusa létezik az inaktív, azaz csak papíron létező, valamint az alvó, azaz csak egy alkalommal produktív típustól, a csak az egyik fél számára előnyös „élősködő” vagy aszimmetrikus viszonyokon át a magasabb célokat szolgáló együttműködésekig, melyek céljai túlmutatnak az adott partnereken és olyan témákra lehetne hatással, mint például a közösségi fejlesztések ^[5]. Fontos átgondolni, hogy ez alapján mennyire fenntartható az adott kapcsolat és mely esetekben van szükség cselekvési tervet felállítani a kapcsolat megmentésére vagy mélyítésére.

PARTNERKAPCSOLATOK ELMÉLYÍTÉSE

- A partneri kapcsolat létrejöttét követően rendkívül fontos a gyakori és rendszeres **kommunikáció** és javasolt a partnerségben elért eredmények rendszeres disszeminációja. A hagyományos kommunikáció csatornák mellett (mint e-mail és időközönként személyes találkozók) javasolt kihasználni a digitális átállás adta előnyöket, azaz az online tér olyan lehetőségeit, mint a videochat.
- A partnerségek mélyítése is stratégiai döntés, melyet alaposan meg kell fontolni még a jól működő kapcsolatok esetén is (pl. van-e elég intézményi kapacitás, elég megbízható-e a partnerkapcsolat, finanszírozási kérdések). A partnerség mélyülése jelenthet vertikális és horizontális irányt is, valamint a kettő kombinációját.
  - › Horizontális irányban egy adott együttműködési forma egyik szervezeti egységről a másikra is kiterjedhet, például az egyik karon jól működő hallgatócsere idővel más karok esetén is megvalósul ugyanazzal a partnerrel. Így egy központibb szintű partnerség jöhet létre.
  - › Vertikális irányban pedig az együttműködési formák mélyülhetnek, például egy tanszéken a személyes kapcsolati tőkére épülő, tanszék-tanszék közti oktatócsere mélyülhet közös kutatási projektekkel, vagy akár olyan konzorciumi formában való komplexebb együttműködéssel, melyek a kölcsönös kapacitásfejlesztésre, tudásszövetséggé alakulásra, innovatív tartalmak fejlesztésére irányulnak (ld. az Erasmus+ program intézmények közti együttműködések célzó pályázattípusait – ezen belül a centralizált típusokról a *További projektek és programok* c. kitekintő rész tesz említést).
  - › Ugyanígy a rövid távú, projektalapú együttműködések is mélyülhetnek egy hosszabb távú, stratégiai partnerséggé.
- Az úgynevezett nemzetközi stratégiai partnerségek egyre fontosabb szerepet töltenek be a nemzetköziesítési célok egyre sokszínűbbé válásával. A stratégiai partnerségek olyan két vagy több intézményből álló partnerségek, melyek a „normál” partnerségből idővel egyre szélesebb körű és egyre összetettebb partnerségekké váltak és számos együttműködési területre kiterjedő, kölcsönösen előnyös kapcsolatot jelentenek közös stratégiai célok mentén.

2.5. TKA mint híd az információáramlásban

A TKA híd szerepet is betölt, hiszen a saját projektjeivel és programjaival kapcsolatos információmegosztáson és disszemináción túl segít a partnerei és az felsőoktatási intézmények közti információáramlásban is. Ez kétirányú folyamat, azaz mind a partnerektől a magyar felsőoktatási intézmények felé, mind a magyar intézményektől a TKA partnerek felé történő információmegosztást támogatja a TKA.

INFORMÁCIÓMEGOSZTÁS A TKA PARTNEREKTŐL AZ INTÉZMÉNYEK FELÉ

A magyar felsőoktatási intézmények felé továbbított partneri hírek és felhívások érkehetnek a TKA-hoz közvetlenül a partnertől vagy a magyar és külföldi követségeken keresztül. Ilyenek többek közt

---

5. www.acenet.edu/Documents/IIA-Intl-Partnerships-P1-Final.pdf (letöltve: 2021.05.27)

- a külföldi egyetemektől a TKA-hoz beérkezett partnerintézményt kereső megkeresések,
- a partnerországok hallgatói, oktatói, kutatói pályázati felhívásainak továbbítása, melyeket lehetnek pl. a partnerországok minisztériumaitól, oktatási szervezeteitől (pl. Stipendium Hungaricum küldő partnerektől) vagy magyarországi követségeitől érkező nemzeti ösztöndíjprogramok felhívásai, vagy akár egy-egy külföldi felsőoktatási intézmény vagy oktatási szervezet saját ösztöndíjprogramjai,
- a magyar követségek kérésére tájékoztató, összefoglaló anyagaik továbbítása,
- hallgatótoborzó oktatási vásárokat, kiállításokat, konferenciákat szervező cégek releváns információinak továbbítása,
- olyan nemzetközi szervezetek és hálózatok aktualitásainak továbbítása, melyekben a TKA tagsággal rendelkezik, pl. ACA, WCGIC, IIE, COST ([ld. 2.4. Intézményi partnerkapcsolat-építés és nemzetközi hálózatosodás c. fejezet](#)).

Az intézmények felé történő információáramlás csatornáját tekintve a megosztás történhet

- a TKA rendszeres hírlevelein keresztül: [ld. alább](#)
- **intézményi levelezőlistákon** körlevél alkalmankénti kiküldése: ezek az egy-egy TKA-s ösztöndíjprogrammal vagy tevékenységtípussal foglalkozó intézményi kollégákat gyűjtő levelezőlisták (pl. Stipendium Hungaricum levelezőlista, Erasmus+ levelezőlisták, nemzetközi megjelenések kapcsolattartóinak levelezőlistái, nemzetközi alumni koordinátorok levelezőlistája). Ilyen lehet például egy partnerminisztérium sürgős ösztöndíj felhívása vagy egy partnerkereső megkeresés.
- a TKA központi honlapján hírként (tka.hu/hirek): ilyen lehet például egy külföldi felsőoktatási intézmény saját ösztöndíj felhívásának megjelentetése.
- a TKA honlapjának egy-egy specifikus menüpontjában: ilyen például a tka.hu/nemzetkozi/181/kulfoldi-oktatasi-vasarok-kiallitasok oldalon azoknak a nemzetközi felsőoktatási megjelenési lehetőségeknek a listája, melyeken a TKA szervezésben nem lesz intézményi megjelenési lehetőség, melynek frissítéséről hírlevél formájában is tájékoztatást adunk.

INFORMÁCIÓMEGOSZTÁS AZ INTÉZMÉNYEKTŐL A TKA PARTNEREK FELÉ

A TKA-nak is van szerepe a felsőoktatás nemzetköziesítésével kapcsolatos magyar eredmények nemzetközi láthatóságának terjesztésében. Ezeket az átfogó eredményeket és aktualitásokat számos csatornánk keresztül kommunikálja a TKA, legyen szó például

- egy-egy intézményi fókuszú kiállításon, szakmai konferencián előadott szekció- vagy poszterelőadásról ([ld. 3.2.5. fejezet](#)), egyéb rendezvényen elhangzó bemutatókról (pl. fogadáson, partnerkapcsolat-építő fórumon, intézménylátogatások, partneri tárgyalásokon), a TKA különböző szervezeti tagságainak köszönhetően széles körhöz elérő információkról. Ez utóbbinak jó példája az, hogy a TKA ACA tagságának köszönhetően rendszeresen, Európa-szerte olvashatnak az ACA tagszervezetek a magyar eredményekről és hírekről az ACA hírlevelein, vagy
- a TKA és a külügyi munkatársak közti együttműködés keretében megvalósuló információmegosztásról ([ld. 2.6. Külképviseletekkel való együttműködés c. fejezet](#)).

Fontos megemlíteni, hogy az egyes, releváns intézményi híreket, információkat a TKA is kommunikálja partneri köre felé. Ez egyrészt az intézményi honlapokon megjelenő aktuális hírek szemlélésével történik, másrészt szeretnénk buzdítani az intézményeket, hogy a TKA partnerei számára is releváns információkat közvetlenül is juttassák el számukra, a TKA Nemzetközi kommunikációért és Alumniért felelős csoportja felé a komm_nemzetkozi@tpf.hu e-mail címre. Ez lehet bármilyen relevánsnak ítélt aktuális, konkrét hír, beszámoló egy rendezvényről, elért eredmények disszeminációja, jó gyakorlatok megosztása, de akár partnerintézmények keresésében való segítségkérés is.

Az intézményektől a TKA partnerek felé történő információáramlás csatornáját tekintve a megosztás történhet

- a TKA rendszeres hírlevelein keresztül: [ld. alább](#)
- TKA honlapokon keresztül: ez esetben ez tipikusan a Study in Hungary honlapot jelenti, mely a bejövő és alumni hallgatókon kívül a potenciális partnerintézmények, oktatási szervezetek, valamint magyar és külföldi követségek számára is információforrás.

- A releváns intézményi híreket és eredményeket a TKA partneri hálózatán keresztül is el tudja juttatni szélesebb körhöz – ilyenek lehetnek a fentebb már említett TKA szervezeti-hálózati tagságai, valamint a külképviseleti hálózattal való együttműködés.
- Adott, indokolt eseten akár arra is van lehetőség, hogy konkrét híreket, aktualitásokat **közvetlenül is eljuttassunk egy adott partnerhez**. Ilyen lehet például egy magyar intézmény partnerkereső információs csomagja egy Stipendium Hungaricum partnerszervezet felé megküldve.
- Ebben a fejezetben nem térünk ki azokra a TKA rendezvényekre, melyeknek elsődleges, kifejezett célja a magyar felsőoktatási intézmények és a (potenciális) külföldi partnerintézmények vagy külügyi munkatársak közti kapcsolatépítés (ld. 3.1.3. Nemzetközi megjelenéseket kiegészítő rendezvények c. fejezet). Azonban szeretnénk kiemelni, hogy érdemes kihasználni az információmegosztás és -csere lehetőségét olyan **rendezvények során** is, melyeket
  - › a TKA egy-egy partneri körnek szervez és ahova az intézményi képviselők vendégként meghívást kapnak egy-egy programelemre. Ilyen lehet például
    - › a külföldre akkreditált magyar külképviseletek munkatársai számára évente szervezett felsőoktatási műhelykonferencián egy ún. „marketplace” programelem, ahol bemutatkoznak az intézmények, valamint
    - › hasonló networking programelemek a Stipendium Hungaricum külföldi partnerszervezetek (pl. oktatási minisztériumok vagy hattárszervezeteik) számára rendezett partnertalálkozó rendezvényeken.
    - › Ahogy későbbi fejezetekben is kitérünk rá, ezen felül természetesen a nemzetközi megjelenések során olyan ún. kiegészítő rendezvényeket is szervez a TKA, melyeknek elsődleges célja a networking.
  - › Továbbá, más szervezetek rendezvényei során is – például intézményi fókuszú kiállítások, szakmai konferenciák során. Amellett, hogy természetesen az ezeken való részvétel már eleve magában hordozza az intézmény promóciójának lehetőségét, érdemes szem előtt tartani, hogy a még több láthatóságot adó lehetőségeket is, mint egy szekcióelőadásban vagy poszterelőadásban való intézményi részvétel (a TKA-van együttműködésben, de akár önállóan is).

INTÉZMÉNYEK MUNKATÁRSAINAK KÜLDÖTT HÍRLEVELEK A NEMZETKÖZIESÍTÉS TERÉN

Míg az egyes TKA által koordinált programokkal foglalkozó intézményi kollégákat tömörítő levelezőlistákon (elsősorban) a programokkal kapcsolatos aktualitásokról kapnak tájékoztatást az intézmények, a TKA több hírlevelet is működtet, melyre nyitott a feliratkozási lehetőség minden érdeklődőnek. A TKA jelenleg az alábbi, nemzetköziesítés témaköre szempontjából releváns hírleveleket küldi ki rendszeres időközönként.

- **TKA központi hírlevél**
  - › A Tempus Közalapítvány minden hónap utolsó hetében hírlevelet küld a legfrissebb és legfontosabb aktualitásokról a köznevelési, szakképzési, felnőtt tanulási, felsőoktatási és ifjúsági területén, beleértve a pályázati lehetőségeket, nemzetköziesítés terén elért eredményeket, az oktatási és pályázati fókuszú TKA rendezvényeket és képzéseket, a legújabb TKA kiadványokat, cikkeket és interjúkat, sikeres pályázók projektjeiről szóló beszámolókat.
  - › A hírlevélre a www.tka.hu/hirlevel oldalon lehet feliratkozni.
- **Szakpolitikai hírlevél: „Oktatás és képzés az EU-ban és itthon”**
  - › A 2-3 havonta kiküldésre kerülő „Oktatás és képzés az EU-ban és itthon” nevű TKA hírlevél a döntéshozóknak és oktatási szakértőknek nyújt tájékoztatást európai oktatással és képzéssel kapcsolatos szakpolitikai témákról. Az információközvetítésen túl a hírlevél kifejezett célja, hogy segítse az egyes szakpolitikai anyagok, diskurzusok értelmezését, egyrészt az ezek háttérében álló szakmai megfontolások, kutatási eredmények (evidence-base) összefoglalásával, másrészt a konkrét intézményi, oktatási-képzési gyakorlathoz való kapcsolódásuk feltárásával.
  - › Feliratkozási lehetőség, további információk, valamint a korábbi hírlevelek tartalma a oktataskepzes.tka.hu/hu/szakpolitikai-hirlevel-150521105316 oldalon érhető el.
- **Nemzetközi megjelenési lehetőségekről szóló rendszeres intézményi tájékoztató levelek**
  - › Jelenleg nem hírlevél formában működik, mégis szeretnénk itt szót ejteni a nemzetközi megjelenésekről szóló tájékoztató leveleinkről, hiszen terveink közt szerepel ennek a tájékoztató levélnek az átalakítása hírlevél formára (pl. honlapon feliratkozási lehetőséggel), valamint egyeztetések folynak a felölelt témakörök további tágitásáról is.

- › Évi kb. 4 alkalommal kerül kiküldésre tájékoztató levelünk azokról a hallgatói és intézményi fókuszú nemzetközi rendezvényekről – vásárokról, kiállításokról, konferenciákról, webináriumokról – melyekre önköltségen, tehát nem a TKA koordinálásában lehet jelentkezni. Ezek a részvételi lehetőségek elsősorban a TKA-val kapcsolatban lévő vásárszervező cégek rendezvényei, valamint olyan rendezvények, melyeken a magyar követségek is részt vesznek (pl. Study in Europe kezdeményezés megjelenései).
- › Ezeknek a rendszeres tájékoztató leveleknek az indulásakor a hallgatótoborzó vásárok terén érintett kollégák voltak a célcsoportja. 2021. során kibővítettük ezt az intézményi fókuszú nemzetközi megjelenésekkel foglalkozó kapcsolattartóinkkal. Amennyiben Ön is szeretné a jövőben ezeket a tájékoztató leveleket megkapni, kérjük azt a studyinhungary@tpf.hu e-mail címen jelezzék számunkra.

AZ INTÉZMÉNYEK ÁLTAL KÜLDÖTT HÍREK HALLGATÓI CÉLCSOPORT SZÁMÁRA

Ahogy a [2.2. fejezetben](#) is hangsúlyoztuk, az intézményi kollégákat szeretnénk arra buzdítani, hogy a hallgatói célcsoport számára releváns híreket is továbbítsák számunkra.

- **Hírlevél Stipendium Hungaricum hallgatóknak**
  - › Az itt tanuló, beiratkozott Stipendium Hungaricum hallgatók számára a TKA havi rendszerességgel küld hírlevelet. A tartalom jelentős része az intézmény honlapjának, valamint a TKA honlapok szemlélésével került kiválasztásra. Lehetőség van, sőt szeretnénk kérni, hogy az intézmények közvetlenül is juttassanak el számunkra olyan releváns híreket, melyek bekerülhetnek a hírlevélbe.
- **Levelezőlista alumni hallgatóknak**
  - › A TKA jelenleg kéthavi rendszerességgel küld híreket, aktualitásokat és érdekességeket a TKA alumni honlapjára regisztrált volt és jelen hallgatóknak. Az alumni portrék mellett a tartalom jelentős része ez esetben is az intézmény honlapjának, valamint a TKA honlapok szemlélésével került kiválasztásra.
- A hírleveleken, levelezőlistákon kívül Study in Hungary honlapunkon (beleértve annak intézményi profilokat tartalmazó aloldalát), valamint a Study in Hungary Facebook hírfolyamban is lehetősége van az intézmények aktualitásait, eredményeit megjeleníteni ([ld. 2.2. TKA kommunikációs eszköztára nemzetközi marketinghez c. fejezet vége](#)).

2.6. Külképviseltekkel való együttműködés

2.6.1. A külképviseleti hálózat

Az elmúlt években kiemelkedően nőtt a külképviseltek szerepvállalása a magyar felsőoktatás nemzetközi népszerűsítése és az ösztöndíj-lehetőségek megismertetése terén. Mindez jelentős támogatást jelent abban, hogy a külföldi hallgatók száma dinamikusan emelkedik hazánkban. A nemzetközi promóció elképzelhetetlen lenne a magyar külképviseltek nélkül, ezért a TKA komoly hangsúlyt fektet az együttműködésre és a külképviseltek, valamint a felsőoktatási intézmények közötti kapcsolatok erősítésére. A pandémia előtt, **2019-ben például összesen 34 nemzetközi hallgatótoborzó és intézményközi kapcsolatépítő megjelenés során működtek közre a külképviseltek.**

Az együttműködés még szorosabbá tétele és a közös munkához való hatékony szakmai támogatás érdekében a TKA 2018 óta minden évben **felsőoktatási műhelykonferenciát** szervez a külképviseleti és felsőoktatási munkatársak számára. A rendezvény fontos találkozási, tapasztalatszerzési és információmegosztási lehetőséget biztosít. A résztvevő külképviseleti kollégák ismereteket gyűjthetnek a magyar felsőoktatási rendszerről, a hallgatók toborzásának lehetőségeiről és a javasolt kommunikációs eszközökről, valamint megoszthatják régiójuk kapcsán az elért eredményeket, kihívásokat és a felmerülő igényeket. Tájékozódhatnak arról, hogyan tudják támogatni a felsőoktatási intézményeket intézményközi partnerségek kiépítésében. Emellett a rendezvény keretében lehetőség nyílik a felsőoktatási intézmények és a külképviseleti munkatársak közt

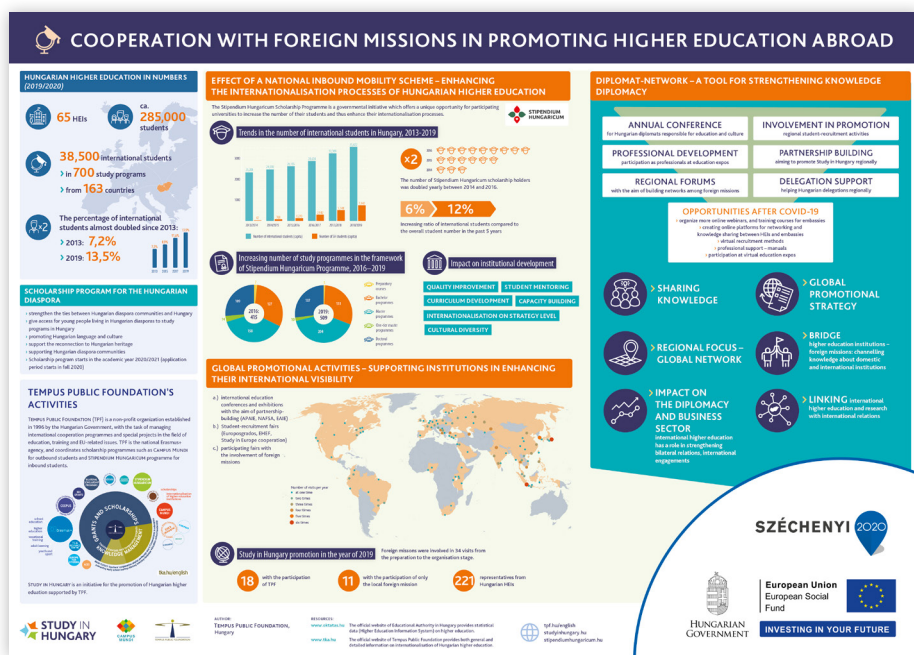
személyes kapcsolatfelvételre, egyeztetésekre is. (Ld. még: oktataskepzes.tka.hu/hu/a-diplomata-halozat-jelene-es-jovoje-a-magyar-felsooktatas-nemzetkozesiteseben)

Az elmúlt években a külföldre akkreditált missziók munkatársainak **részvétele a hallgatótoborzó vásárokon és intézményi fókuszú kiállításokon** nagymértékben nőtt, és aktív szereplőkké váltak a felsőoktatási intézmények közötti partnerségek előmozdításában is. A TKA által koordinált közös, delegációs megjelenések során az adott célország magyar külképviseletének bekapcsolódásával zajlik a program előkészítése és lebonyolítása (ld. alább a példákat). A képviselet nagyban hozzájárul az adott régióra, országra vonatkozó ismeretével és kapcsolati tőkéjével a sikeres megjelenésekhez. Ugyanakkor az intézményi fókuszú kiállításokon való részvétele egyben **képzési lehetőséget** is biztosít munkatársai számára a kiállítással párhuzamosan futó konferenciáknak köszönhetően.

A helyi képviselet bevonódása mellett az utóbbi időszakban több olyan megjelenésre is sor kerül, amelyen nem csak a helyi, hanem az adott régió más országaiba akkreditált magyar külképviseletek kollégái is részt tudtak venni. Ez kiváló lehetőséget teremt a régióban dolgozó külképviseleti munkatársak közti kapcsolatépítésére és tudáscseréjére, így a TKA kiegészítő rendezvényként több alkalommal szervezett ún. Külképviseleti Fórumokat a nemzetközi utak során. Ilyen volt 2019 tavaszán a Kuala Lumpur-i Magyar Nagykövetség közreműködésével megrendezett fórum, amelyen az intézményi munkatársak mellett 12 külügyes kolléga vett részt a délkelet-ázsiai, kelet- és dél-ázsiai régió 10 különböző országából, valamint a 2019 őszén a bogotái Magyar Nagykövetségen megvalósult fórum, melyen a Dél-Amerikában szolgálatot teljesítő, oktatásüggyel foglalkozó diplomaták 5 különböző ország állomáshelyéről érkeztek.

Ezek a tudásmegosztó és képzési lehetőségeken kívül a TKA további eszközökkel is támogatja a külképviseletek munkáját a felsőoktatás területén úgy, mint **felkészítés** az önálló vásári megjelenések, előadások előtt, valamint a 2021-ben megjelent külügy munkatársaknak készített kézikönyv segítségével.

A közös együttműködésnek és a kölcsönös szakmai és személyes támogatásnak köszönhetően a **magyar felsőoktatás promóciója terén egy stabil, aktív külképviseleti hálózat épült ki, amely tovább mélyíti mind a külképviseleti és intézményi kollégák, mind a szakterületen érintett külképviseleti munkatársak közötti hálózatosodást.** A nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő hálózatosodás folyamatát jól érzékelteti, hogy több rangos nemzetközi felsőoktatási konferencián is beavogatásra került a TKA kapcsolódó poszterelődása (Going Global 2019, Berlin; NAFA 2020).

Poszterelődás a 2020-as NAFA konferencián

A teljes mérethez kattintson ide: tka.hu/docs/palyazatok/2020_nafsa_cooperation_with_foreign_missions.pdf

Forrás: Tempus Közalapítvány

2.6.2. Külképviseltek szerepe a nemzetközi megjelenések terén

EGYÜTTMŰKÖDÉS A KÜLKÉPVISELTEK ÉS A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY KÖZT

A TKA szeretné felhívni a felsőoktatási intézmények figyelmét a külképviseltekkel való kooperáció előnyeire a nemzetközi kapcsolatépítésben. A lehetséges együttműködési területek sokféleségének érzékeltetésére kiindulópontként szerepel itt néhány az intézmények számára:

Külképviseltek közreműködése a közös nemzetközi megjelenések kapcsán:

- **standmunka támogatása** (pl. személyes részvétel, tolmácsolás biztosítása);
- **segítségnyújtás kísérő esemény szervezésében** (pl. intézménylátogatás vagy fogadás szervezése, fórumhoz helyszín biztosítása, vendégek meghívása, helyi előadók felkérése, információ az élő intézményközi kapcsolatokról);
- **logisztikai segítségnyújtás a delegáció számára** (pl. szálláskeresés, reptéri transzfer);
- **a delegáció szakmai, kulturális felkészülésének támogatása** (pl. helyi kulturális sajátosságok és a felsőoktatásban megjelenő eltérések, kiemelt tudományterületek ismertetése);
- **kommunikációs tevékenység támogatása** (pl. helyi sajtókapcsolatok mozgósítása).

Külképviseltek közreműködése a nemzetközi megjelenéseken túl:

- **önálló megjelenés** nemzetközi vásáron és kiállításokon – kapcsolódó szervezési feladatok;
- **Study in Hungary előadás tartása** a külföldi diákokat és intézményi kollégákat megszólító eseményeken (pl. a külföldi intézmények karrierbörzsjén);
- **TKA információs anyagok elhelyezése** a követségen, rendezvények során, partnereknek megküldve, valamint célországától függően a promóciós anyagok szövegének fordítása;
- **hírek, tájékoztatók közzététele** a külképviselő honlapján és közösségi média felületein;
- **egyéb, például kulturális rendezvények összekapcsolása** a felsőoktatás promóciójával.

Külképviseltek közreműködése a toborzás és kapcsolatépítő munkán túl

A külképviseltek számos egyéb területen is hozzájárulnak a nemzetköziesítési célokhoz, ami közvetetten támogatja az intézmények toborzási és kapcsolatépítési tevékenységét. Például:

- **a magyarországi tanulmányok iránt érdeklődő diákok támogatása** (pl. a magyarországi tanulmányokat megkezdő diákok számára kiutazás előtt tájékoztató, **felkészítő rendezvény** szervezése – kulturális különbségekről, vízumügyekről – szükség esetén személyes konzultáció biztosítása);
- **az Alumni Network Hungary hálózat bővítésének aktív támogatása** (pl. helyi alumni találkozók szervezése, helyszín biztosítása a találkozóhoz, szenior alumni tagok felkutatása).

EGYÜTTMŰKÖDÉS A KÜLKÉPVISELTEK ÉS A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK KÖZT

Az alábbiakban néhány példát sorolunk fel a lehetséges együttműködési területekre, valamint a már megvalósult kooperációkból emelünk ki pár kiemelkedő gyakorlatot. A konkrét együttműködési területek természetesen minden esetben intézményspecifikusak és az adott igények és kapacitások függvényében is alakulnak.

Külképviseltek közreműködése az általános információáramlásban

Naprakész információk biztosítása a régió, ország kapcsán:

- **az adott régió oktatási trendjeinek ismerete** hozzájárulhat az intézmény partnerkapcsolat-építési és hallgatótoborzási stratégiájának kialakításához, felülvizsgálatához (pl. hiányszakmák, keresett felsőoktatási szintek és területek, mobilitási trendek, nyelvtudás, magyar diplomák elismerése, kiemelt kutatási területek);
- **kulturális sajátosságok, különbségek** (pl. intézményi delegációk kiutazása, partnertalálkozók előtt, hallgatótoborzási kommunikációs technikák és hatékony csatornák meghatározásához);

Küldépviseltek közreműködése a hallgatótoborzás terén:

- **középiskolai roadshow** esetén iskolák javasolása az intézmény számára, segítségnyújtás a látogatás leszervezésében (pl. kapcsolatfelvétel, személyes részvétel a tárgyaláson);
- segítségnyújtás a megfelelő és megbízható **ügynökségek kiválasztásában**;
- az **intézmény információs anyagainak terjesztése** papír alapon és online;
- a **kiemelkedő intézményi hírek, eredmények terjesztése** a küldépviselőt online felületein.

Jó példa az intézményi és küldépviselői együttműködésre a hallgatótoborzásban: Küldépviselői támogatással nyílt meg 2021-ben két afrikai hallgatótoborzó iroda is: Nairoiban, Kenya fővárosában a Pécsi Tudományegyetem vezetésével, a Debreceni Egyetemmel, az International Business Schoollal és a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemmel közösen, valamint Ghána fővárosában, Accrában a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem hallgatói toborzóirodája. Az irodák célja a tanácsadás, a fiatalok felvételi eljárásának helyi szintű segítése.

Küldépviseltek közreműködése a partnerkapcsolat-építés terén:

- partnerintézmény keresése esetén **potenciális, az intézmény profiljába illő kapcsolatok javasolása** az intézményi számára, valamint az intézmény által „kiválasztott” potenciális partnerintézmények kapcsán egyeztetés arról, hogy milyen információval rendelkezik a küldépviselőt az adott intézményről;
- a potenciális partnerekkel való **kapcsolatfelvétel támogatása**, a tárgyalások megkönnyítése;
- kapcsolatfelvétel támogatása olyan **egyéb szervezetekkel (kutatóintézetek, szakmai szervezetek és hálózatok** a nemzetköziesítés területén, szakmai gyakorlati helyek stb.), amelyek az intézmény nemzetköziesítési stratégiája alapján fontos partnerek lehetnek;
- **szakmai támogatás az intézményi delegáció kiutazása során** (pl. részvétel a tárgyaláson, adott esetben helyszín biztosítása vagy helyszín keresésében nyújtott támogatás, tárgyalófelekkel való kapcsolatfelvétel és egyeztetés koordinálása, kiemelten minisztériumi szinteken);
- intézményi partnerkapcsolat-építést szolgáló **rendezvények hírének továbbítása** az adott ország releváns felsőoktatási intézményeinek (pl. meghívó intézményi nemzetközi hétre, az adott országból érkező előadó felkérésében nyújtott támogatás)

Jó példa az intézményi és küldépviselői együttműködésre a partnerkapcsolat-építésben: Az Accrába akkreditált magyar nagykövetség támogatásával indult meg a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem a jogelőd intézménye és a ghánai Council for Scientific and Industrial Research (CSIR) kutatóintézet egyeztetés a ghánai-magyar mintafarm projektről, amely egy kutatási célokból létrejött, magyar termesztési technológiát alkalmazó mintafarm. A két ország agrárkutatási intézményeinek összekötése mellett a nagykövetség az egyeztetési folyamatokat is végig koordinálta. Szintén hasonló jó gyakorlat a Magyar-Kenyai Fejlesztési Központ létrejötte, melynek keretében az Óbudai Egyetem a kenyai partneregyetemekkel közösen előszűrést végez informatikát tanuló kenyai diákok körében, akik magyarországi informatikai cégekhez jöhetnek projektmunka végzése céljából.

3

HALLGATÓTOBORZÓ ÉS INTÉZMÉNYI PARTNERKAPCSOLAT-ÉPÍTŐ NEMZETKÖZI MEGJELENÉSEK A TKA SZERVEZÉSÉBEN

3.1. A TKA megjelenéseinek típusai

3.1.1. Nemzetközi intézményi fókuszú kiállítások

Az **intézményi fókuszú kiállítások** előre tervezhetők, néhány világméretű kiállítással egybekötött konferencia mentén körvonalazódnak az elérni kívánt célok. Kevésbé régióhoz kötött megjelenések, hiszen a világ minden tájáról érkeznek oktatási szakemberek, potenciális partnerek a rendezvényekre. Azonban a megrendezés helyszíne, országa árnyalhatja a képet, ugyanis a megjelenés kapcsolódhat a térségben lévő kapcsolatok, egyezmények fellendítéséhez is. Másrészt a nagy kiállítások bizonyos földrajzi régiókat is lefednek, például Ázsia és a Csendes-óceán térsége, Észak- vagy Latin-Amerika.

Az **intézményi fókuszú kiállításokon** felsőoktatási szakemberek, felsőoktatási intézményi képviselők, vezetők és munkatársak, nemzeti szintű irodák és ügynökségek, toborzó irodák és különféle cégek vesznek részt partnerkeresés és saját tevékenységük népszerűsítése céljából. Ebből kifolyólag az elsődleges hangsúly az együttműködések kialakításán, partneri egyezmények megkötésén van. Az intézményi fókuszú kiállítások jellemzően szakmai konferenciával egybekötött rendezvények.

Az intézményi fókuszú kiállításokon való megjelenés céljai:

- a magyar felsőoktatás egészének népszerűsítése,
- a magyar felsőoktatási intézmények szakmai képviselete és promóciója,
- a meglévő intézményközi együttműködések erősítése és bővítése,
- a lehetséges új partnerekkel történő kapcsolatfelvétel elősegítése,
- szakmai tudáscsere, tájékozódás a globális/régiós felsőoktatási trendekről,
- hallgatói, oktatói, kutatói csere, valamint közös képzési programok kidolgozása.

A globális felsőoktatási szinten működnek olyan szervezetek, amelyek célja az oktatási szakemberek összefogása, az oktatásban és azon belül a felsőoktatásban zajló globális trendek megértése és a felsőoktatás nemzetköziesítése, nemzetközivé tétele. Ezek a világméretű felsőoktatási szakmai szervezetek bizonyos területi fókuszponttal, de nemzetközi szakmai közösségi hálózattal indítanak párbeszédet globális oktatási témák és problémák mentén.

Képzésekkel, tréningekkel, elemzésekkel és publikációkkal, nemzetközi szakértői szolgáltatásokkal támogatják a felsőoktatás fejlesztését nemzetközi szinten, és évente világméretű, konferenciával egybekötött kiállítással hívják egybe az érintett és érdeklődő oktatási szakembereket: felsőoktatási intézményekben dolgozókat, nemzeti oktatási szervezetek képviselőit, kormányzati kapcsolódású oktatási szakembereket, oktatáshoz kapcsolódó egyéb szervezetek képviselőit.

Működésük a tagsági bevételeken túl piaci alapú, az általuk nyújtott szolgáltatások közé tartoznak a szakértői vállalkozások és felsőoktatási témájú rendezvények. Szerepük azonban ezen túl igen jelentős, mivel a holdudvarukban megforduló oktatási szakemberek számára jelentős partnerkeresési potenciált és szakmai tudásmegosztást jelentenek világszinten. Ugyanakkor aktuális trendek, gyakran érzékeny közéleti-oktatási témák felszínre kerülését segítik elő, független szervezetekként pedig lehetőséggel bírnak szakmai szempontból és az oktatás lehetőségei felől vizsgálni azokat.

A TKA a korábbi évek során három szervezettel működött együtt, amelyek lefedik a világ felsőoktatási piacát.

European Association for International Education (EAIE)

Az EAIE nonprofit szervezetet 1989-ben alakult, amely azóta a felsőoktatás nemzetköziesítésében elismert európai központtá vált. Célja azoknak az egyéneknek a támogatása és összefogása, akik részt vesznek munkájuk során az intézményük nemzetköziesítésében. Tréningeket, konferenciákat szolgáltatnak számukra, ahol bővíthetik, és megoszthatják a tudásukat hasonló területen dolgozó oktatási szakemberekkel.

Az EAIE szervezet kapcsolatot ápol olyan kulcspartnerekkel, intézményekkel, amelyek segítik munkájukat a felsőoktatás nemzetköziesítésének előrehaladásában Európában és azon túl.

Ennek részeként rendezik meg Európa legnagyobb nemzetközi, felsőoktatással foglalkozó konferenciáját és kiállítását minden év szeptemberében, valamely európai nagyvárosban (2014 Prága, 2015 Glasgow, 2016 Liverpool, 2017 Sevilla, 2018 Genf, 2019 Helsinki, 2020 és 2021 online formában EAIE Community Exchange). Az esemény fontos találkozópontra a nemzetközi oktatási közösségben, az európai fókuszot megtartva, de a globális trendekbe ágyazottan.

Az éves kiállításon 2013 óta vesz részt a TKA, szakértői és szervezői munkával támogatja a magyar felsőoktatás megjelenését.

További információ: www.eaie.org

Asia-Pacific Association for International Education (APAIE)

A szervezet Szöulban alakult 2004-ben, az akkori alapító bizottságban 13 egyetem részvételével az ázsiai és csendes-óceáni térségből. Az APAIE célja az intézmények közötti együttműködések, nemzetközi programok, cserék és a minőségi oktatás támogatása az ázsiai régióban és azon túl. Az EAIE szervezethez hasonlóan segíti az oktatási szakemberek találkozását, partnerkapcsolat-építést, miközben fókuszában az ázsiai és csendes-óceáni régió mozgásba hozása, népszerűsítése és a globális véráramba való bekapcsolása áll.

Az APAIE minden év márciusában szervezi meg az ázsiai és csendes-óceáni térség egyik legkiválóbb nemzetközi oktatási fórumát, valamely régióbeli ország nagyvárosában (2015 Peking-Kína, 2016 Melbourne-Ausztrália, 2017 Kaohsiung-Tajvan, 2018 Szingapúr, 2019 Kuala Lumpur, 2022 online formában). A konferenciával egybekötött oktatási kiállításon oktatási szakemberek, felsőoktatásban dolgozók és a nemzetköziesítéssel foglalkozó munkatársak vesznek részt. A vándorrendezvény mindig a kijelölt országban talál társrendezőkre. A TKA 2014 óta szervez magyar megjelenést a kiállításon.

További információ: www.apaie.net

NAFSA – Association of International Educators (NAFSA)

A NAFSA nonprofit szervezetként a nemzetközi oktatás minden területével foglalkozik, a nemzetközi hallgatói tanácsadástól a kampuszok nemzetköziesítésén át a globális felsőoktatási, oktatási folyamatokig. Története régre nyúlik vissza, elődszervezetét 1948-ban hozták létre, akkor még fókuszáltabb szerepkörrel és célokkal, az amerikai egyetemek fejlesztésének érdekében. A ma is használatos nevét 1990-ben kapta, jelezve a szervezeti nyitást a tengerentúli, világszintű felsőoktatási folyamatok felé.

A NAFSA hasonlóan a fenti szervezetekhez többféle szolgáltatást nyújt a nemzetközi oktatási szakemberek számára, hogy tréningeken, online képzéseken, konferenciákon és tanulmányokban oszthassák meg a szakértőik által felhalmozott tudást és tapasztalatot.

Ezenkívül a szervezet minden év májusában a világ egyik legnagyobb szabású oktatási kiállítását szervezi meg Észak-Amerika valamely nagyvárosában (2014 San Diego, 2015 Boston, 2016 Denver, 2017 Los Angeles, 2018 Philadelphia, 2019 Washington D.C, 2020 online formában NAFSA eConnection, 2022 online formában és személyesen Denverben). A TKA 2014 óta állít ki az eseményen.

További információ: www.nafsa.org

Intézményi fókuszú kiállítások a világ más tájain

A teljesség igénye nélkül az alábbiakban felsorolunk néhány más intézményi fókuszú kiállítást, amin korábban megjelent a Study in Hungary brand a TKA szervezésében, de fontos megjegyezni, hogy számos egyéb szervezet is szervez rendszeresen intézményi fókuszú kiállításokat, konferenciákat.

A **Latin America and Caribbean Higher Education Forum (LACHEC)** a latin-amerikai és karib-tengeri térségre fókuszáló, rendszerint novemberben megrendezett konferencia és kiállítás. A latin-amerikai országok felsőoktatási szakemberein, intézményi képviselőin túl a világ minden tájáról érkeznek oktatásban dolgozó résztvevők, szakértők. A TKA 2014-ben vett részt a Bogotában megrendezett eseményen, mely konferencián több magyar szakértő is előadást, illetve workshopot tartott ([további információ a 2014-es rendezvényről itt elérhető](#)). Colombian Network for the Internationalization of Higher Education (RCI) oldalán: www.rcicolombia.org

A **Brazilian Association for International Education (FAUBAI)** szervezet 1988-ban alakult meg Brazíliában azzal a céllal, hogy programjain, szemináriumain, konferenciáin alkalmat adjon az oktatási szakemberek, nemzetközi intézményi munkatársak számára a szakmai találkozásra nemzeti szinten a brazil felsőoktatás fejlesztéséért, kapcsolatainak kiszélesítéséért. Mára nemzetközi méretű konferenciává és kiállítássá nőtte ki magát, amely támogatja a nemzetközi együttműködések, párbeszéd kialakulását, jó gyakorlatok megosztását a világ felsőoktatási szakemberei között, megtartva a brazil fókuszot. További információ: faubai.org.br

A **Going Global** a British Council évente megrendezett, kiállítással egybekötött konferenciája nemzetközi oktatásügyben dolgozó oktatási szakemberek, vezetők számára. Célja a nemzetközi tudásmegosztás, az oktatásban zajló globális folyamatok megértése, a döntéshozók és munkatársak közötti párbeszéd lehetőségének megteremtése globális szinten. További információ: www.britishcouncil.org/going-global

A **Canadian Bureau for International Education (CBIE)** szervezet komoly szakmai háttérrel rendelkezik, éves rendezvénye 50 éves múltra tekint vissza. Az egyik legkiválóbb nemzetközi felsőoktatási konferencia és kiállítás, amely minden évben Kanadában kerül megrendezésre. A kiállítás célja, hogy a felsőoktatási intézmények számára megjelenési lehetőséget biztosítson a nemzetközi felsőoktatási színtéren, elősegítse a hasonló területen dolgozó szakemberek tapasztalatcseréjét, valamint partnerkapcsolatok kiépítését és fejlesztését. További információ: cbie.ca

A **Conference of the Americas on International Education (CAIE)** szervezet célja, hogy az általa 2010-óta, két évente szervezett konferencia és kiállítás regionális fókuszú világkiállítássá váljon Amerikában. További információ: caie-caei.org/en/

3.1.2. Nemzetközi hallgatóborzók vásárok

A hallgatóborzók vásárok tervezése éves menetrend szerint történik. Az intézményi fókuszú kiállításokkal – APAIE, NAFSA, EAIE –, ellentétben nem állandó, hogy milyen vásárokon jelenik meg a Study in Hungary. Az éves hallgatóborzók terv mindig az aktuális igényeknek és lehetőségeknek megfelelően alakul. A TKA a célrégiók, célországok kiválasztása során több szempontot is tekintetbe vesz, mint például: a kormányzati célok és a magyar felsőoktatás nemzetköziesítési törekvései, a Stipendium Hungaricum és Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogram, valamint egyéb programokban megfogalmazott célkitűzések, a magyar felsőoktatási intézmények által priorizált, valamint a piaci alapokon megcélozható régiók, a magyar felsőoktatás képzés kínálata.

A **hallgatóborzók vásárokon** az adott célrégió vagy célország hallgatói számára – középiskolások, egyetemi hallgatók, szülők és tanárok – nyílik lehetőség a kiállító felsőoktatási intézmények, nemzeti pavilonok, valamint különféle cégek által nyújtott képzések és szolgáltatások megismerésére. Ebből kifolyólag az elsődleges hangsúly a hallgatók megnyerésén, az országpromóción és felsőoktatási marketingen van a hallgatóborzók érdekében.

A hallgatóborzók vásárokon való megjelenés céljai:

- a magyar felsőoktatás népszerűsítése és a felsőoktatási intézmények szakmai képviselete;

- az intézményi hallgatótoborzás támogatása, a toborzási munka segítése;
- a promóció segítése ösztöndíj-lehetőségekről szóló bemutatkozó előadásokkal, egyéb kommunikációs eszközökkel;
- a Stipendium Hungaricum, a Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogram, valamint más, TKA által koordinált ösztöndíj-programok megismertetése és népszerűsítése a részt vevő partnerországokban;
- a többi kiállítóval partnerkapcsolatok építése.

A nemzetközi hallgatói vásárokon való megjelenés célja a hazánkba irányuló mobilitás növelése, külföldi hallgatók toborzása magyarországi tanulmányok folytatására. A magyar felsőoktatás népszerűsítése és a magyar felsőoktatási intézmények szakmai képviselete mellett kiemelt feladat a képzési rendszer és képzés kínálat bemutatása, valamint a hazánkban elérhető ösztöndíj-lehetőségek megismertetése az érdeklődőkkel. A hallgatói vásárok során lehetőség nyílik partnerkapcsolatok építésére is, akár szervezett keretek között. A magyar felsőoktatási intézmények nemzetközi oktatási együttműködéseinek élénkítése, hatékonyságának növelése és új kapcsolatok kialakítása mind azt célozzák, hogy hosszú távon egyre több külföldi hallgató szerezzen diplomát magyarországi felsőoktatási intézményekben.

A toborzó munka során elengedhetetlen, hogy országspecifikus, napra kész információkkal is segítsük a látogatókat, és be tudjuk mutatni a potenciális hallgatók számára a magyar felsőoktatás pozitívumait és előnyeit.

A fenti prioritások mentén, a szaktárcákkal összehangoltan a TKA kijelöli azon külföldi hallgatótoborzó megjelenéseket, amelyekeken közös magyar felsőoktatási delegáció szervezésével részt kíván venni az adott évben. Ebben az esetben a TKA a kiutazó delegáció részére komplex szakmai programot állít össze. A hallgatói vásáron való részvétel mellett a TKA számos esetben saját szervezésű szakmai rendezvényeket, programokat is megvalósít a célországokban. A megjelenéseken a TKA delegált munkatársai mint központi szervezők vesznek részt.

Számos célországban olyan vásári megjelenés valósul meg, amelyen a magyar külképviselet képviseli a magyar felsőoktatást a standon, a TKA pedig szakmai koordinációval segíti a munkájukat. A hatékony együttműködésnek köszönhetően több esetben a magyar felsőoktatási intézmények számára is kiállítási lehetőség nyílik e vásárokon, egyes esetekben ingyenes standhasználat, regisztrációval az önköltséges kiutazás vállalása mellett.

Az aktuális megjelenésekről és lehetőségekről a koordinátori e-mail listákon adunk tájékoztatást, valamint negyedévente hírlevél formájában tájékoztatjuk az intézményeket a soron következő megjelenési lehetőségekre. Olyan kiállításokról is értesítjük a kollégáinkat, amelyen a TKA nem vesz részt, vagy ahol a külképviselet önállóan folytat hallgatótoborzó munkát a TKA szakmai támogatásával.

3.1.3. Nemzetközi megjelenéseket kiegészítő rendezvények

A két típusú – intézményi és hallgatói fókuszú – hagyományos, személyes jelenlétén alapuló megjelenéshez kapcsolódhatnak **társrendezvények**, amelyek a TKA saját szervezésében vagy a külképviselettel, illetve helyi partnerrel (pl. Stipendium Hungaricum küldő partnerek) együttműködésben zajlanak.

Az **intézményi fórum** célja, hogy a TKA saját rendezvény révén célzottabban és közvetlenül támogassa az intézmények partnerkapcsolat-építését az adott országban. A rendezvényen a résztvevő magyar felsőoktatási intézmények már meglévő, valamint potenciális partnerintézményei vesznek részt, emellett az adott országban releváns egyéb szereplők is meghívást kaphatnak (pl. helyi Stipendium Hungaricum küldő partner). Az előadások, workshopok mellett a fórum kiemelt programja a marketplace (intézményi körtárgyalások).

A fórum legfontosabb céljai:

- a magyar felsőoktatás és elérhető ösztöndíj- és együttműködési lehetőségek bemutatása és promóciója, aktualitások megismerése;
- az adott ország felsőoktatásának és elérhető ösztöndíj- és együttműködési lehetőségeinek és aktualitásainak megismerése;
- a kapcsolatok erősítése, fejlesztése a célországgal;

- intézményi együttműködések elősegítése és meglévő kapcsolatok mélyítése – különös tekintettel a hallgatói, oktatói és kutatói cserékre és közös képzések alakítására;
- tudáscsere a felsőoktatási trendekről, szakmai jó gyakorlatok megosztása.

A **fogadás célja**, hogy segítse az intézmények szakmai kapcsolatépítését, támogassa őket a partnerkeresésben, és alkalmat biztosítson az új partnerekkel való találkozásra. A fogadás annyiban különbözik a fórumtól, hogy míg ez utóbbi szervezett keretek között tartja a partnerek bemutatkozását és tárgyalását, valamint szakmai előadásokkal párosul, addig a fogadás egy informálisabb közegben biztosítja a párbeszéd lehetőségét a meghívottak számára.

A TKA által szervezett **intézménylátogatások célja**, hogy a magyar delegáció megismerkedhessen a helyi, régióbeli jelentősebb oktatási intézményekkel, valamint alkalmat adjon a partnerkapcsolat-építésre felsővezetői találkozások révén. Az intézményi fókuszú kiállítások szervezői általában a programba építve lehetőséget biztosítanak az intézménylátogatásra, amelyekhez díj ellenében lehet csatlakozni.

A TKA **hallgatói tájékoztatókat** is rendszeresen tart külföldön, nagyrészt a helyi külképviselet közreműködésével, amelyen az adott ország/régió hallgatóinak mutatja be Magyarországot, a magyar felsőoktatást és a TKA által elérhető ösztöndíj-lehetőségeket. A tájékoztatókon a hallgatók lehetőséget kapnak a személyes egyeztetésre a TKA munkatársaival, valamint az intézmények képviselőivel egyaránt. A hallgatói tájékoztatókon a helyi alumni hallgatók szerepe kiemelt jelentőséggel is bírhat (pl. élménybeszámolók).

Évtizedek óta sok külföldi hallgató dönt úgy, hogy Magyarországot választja felsőoktatási tanulmányai színhelyéül. Az **alumni találkozó célja**, hogy ezekkel a hallgatókkal diplomaszerezésük után is ápoljuk a kapcsolatot. Sok egykori hallgató kerül később olyan pozícióba világszerte, melyen keresztül szeretné megtalálni az együttműködés módját és lehetőségét hazánkkal, akár kulturális, gazdasági-politikai vagy tudományos területen is. Erre nyújtanak kiváló lehetőséget a nemzetközi alumni találkozók. Az első Magyarországon kívüli helyi nemzetközi alumni találkozóra 2017-ben Braziliában került sor. Ezt követően 2019-ben Vancouverben, Montrealban, New Yorkban és Varsóban kerültek megrendezésre alumni események a külképviseleti munkatársak segítségével. 2019 szeptemberében első ízben került megrendezésre Delhiben az Indiai-Magyar Felsőoktatási Fórum és Alumni Találkozó. Bővebb információ az alumni találkozókkal kapcsolatban a [2.3 Alumni Network Hungary c. fejezetben](#) érhető el.

Külképviseleti látogatás a magyar delegációnak lehetősége nyílik az adott ország helyi magyar képviseleti munkatársainak megismerésére, diplomáciai kapcsolatok és jövőbeni szakmai együttműködés kiépítésére.

Külképviseleti Fórum [ld. 2.6.1. A külképviseleti hálózat](#)

3.1.4. Virtuális megjelenések

VIRTUÁLIS HALLGATÓTORZÓ VÁSÁROK

A koronavírus megelőzően is már megjelentek a virtuális vásárok a hallgatótorzós területén, de a pandémia hozta új helyzet miatt a legnagyobb kiállításszervezők is átalakították a teljes portfóliójukat. Ebből kifolyólag a hallgatótorzós foglalkozó for profit szervezetek 2020-tól óriási fejlesztésekbe kezdtek, és 2020 júniusára már kész online torzós felületet mutattak be a virtuális hallgatótorzós események lebonyolítására.

A hallgatótorzós terén a gyors kommunikációra és információmegosztásra való igény minden eddiginél hangsúlyosabban jelenik meg. A virtuális kiállítás a földrajzilag különböző helyeken található felsőoktatási intézményeknek, hallgatóknak és torzós foglalkozó ügynökségeknek egymással való kapcsolatteremtésére ad lehetőséget, viszonylag csekély idő és anyagi ráfordítás mellett. A virtuális vásár tehát e tekintetben rendkívül költséghatékony és kényelmes megoldás. A hallgatók ingyenes hozzáférést kapnak számos résztvevő ország felsőoktatási intézményének kínálatához, és lehetőséget arra, hogy közvetlenül kapcsolatba léphessenek az intézmények képviselőivel.

A virtuális vásárookra történő intézményi felkészülést a hallgatótoborzó cégek nagyban segítik az online hallgatótoborzó felület működésének előzetes ismertetésével. A kiállítók minden esetben leírást kapnak, amely bemutatja az adott felület kezelését. A virtuális kiállítások szervezői felületeiken igyekeznek a „fizikai” megjelenésekhez hasonló funkciókat biztosítani, tehát lehetőség van közvetlen kapcsolatba lépni a kiállítókkal chat és videochat formájában, előadásokat/workshopokat hallgatni és tartani, amelyek alatt szintén biztosított a közvetlen kapcsolatfelvétel az előadóval és a hallgatósággal egyaránt. A partnerek előzetes megkeresésére és tárgyalási időpont egyeztetésére szintén van mód.

VIRTUÁLIS INTÉZMÉNYI FÓKUSZÚ KIÁLLÍTÁSOK

A hallgatótoborzó vásárokkal ellentétben az online intézményi fókuszú kiállításoknak szinte egyáltalán nem volt hagyománya a koronavírust megelőzően, így 2020 mindenképpen fordulópontnak tekinthető.

A partnerkapcsolat-építést segítő intézményi fókuszú kiállítások során kiemelt hangsúlyt kap a személyes jelenlét a sikeres és hatékony tárgyalások lebonyolításában. A 2020-as év tapasztalatai alapján egyértelműen látszik, hogy az online formában történő kiállítások a kapcsolatépítésre és az interaktív munkára korlátozottan alkalmasak. Ugyanakkor látható a kiállításszervezők belefektetett energiája és a folyamatos ezirányú fejlesztése annak érdekében, hogy a kiállítók igényeire szabva minél hatékonyabbá váljon a networking a virtuális térben.

A virtuális kiállításokhoz kapcsolódó konferenciákon való részvétel azonban – a költséghatékonyság mellett – a tudásszerzés és jó gyakorlatok cseréje szempontjából is eredményes és hatékony maradt. A hagyományos, személyes jelenlétben alapuló konferencián a párhuzamosan zajló szekcióelőadások, valamint a konferenciával egy időben zajló kiállítás miatt erősen szelektálni szükséges a programok között. A virtuális események nagy előnye, hogy az előre felvett, utólag is visszanezhető előadásoknak köszönhetően bárki egyéni preferencia alapján, időzónától függetlenül megnézheti az előadásokat.

3.2. Felkészülés a nemzetközi megjelenésekre

3.2.1. A felkészülés általános területei nemzetközi kiállítások előtt

A nemzetközi megjelenések előkészületei számos tényezőtől függhetnek, mint például a megjelenés típusa (hallgatótoborzó vásár vagy intézményi fókuszú kiállítás, online vagy offline), a célrégió vagy célország, az időzítés, a kiutazó delegáció létszáma és összetétele, az együttműködő partnerek, a megvalósítandó programelemek (vásár, fórum stb.). Azonban a felkészülésnek vannak általános elemei, amelyeket minden megjelenéskor fontos szem előtt tartani.

A megjelenést megelőzően a felsőoktatási intézmények kiutazó képviselőinek is érdemes mihamarabb, legalább **2-3 hónappal korábban megkezdeni a felkészülést a szakmai képviseletre**, és a megfelelő információkat, promóciós anyagokat begyűjteniük, hiszen **nem csak a saját intézményüket képviselik a megjelenés során, hanem az egész magyar felsőoktatást**. A magyar delegáció tagjaként fontos szerepet töltenek be a felsőoktatási kapcsolatépítésen túl, a Magyarországról alkotott kép kialakításában is.

Az alábbi területeken érdemes a kiutazónak felkészülni és szakmai tudását megalapozni:

MIRŐL? Az információ szintje	MIT? Az információ	KITŐL? Az információ forrása
Nemzetközi és hazai felsőoktatás	<ul style="list-style-type: none"> fontosabb nemzetközi és nemzeti oktatási trendek, stratégiák hazai felsőoktatás működése, struktúrája általános ismeretek a magyar felsőoktatási intézmények képzési profiljáról programszintű tudnivalók, elérhető programok és ösztöndíjak kommunikációs üzenetek a magyar felsőoktatás népszerűsítésére 	<ul style="list-style-type: none"> Európai Unió, EACEA (Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség) Oktatási Hivatal Tempus Közalapítvány Magyar Rektori Konferencia saját intézmény nemzetközi osztálya nemzetközi szervezetek honlapjai, hírlevelei (ACA, EAIE, APAIE, NAFSA stb.)
Saját felsőoktatási intézmény	<ul style="list-style-type: none"> kiállítás háttere, tudnivalók a megrendezés helyszíne, felsőoktatási rendszere, keresett tudományterületek lehetséges és meglévő partnerek a kiállításon túl hazai és intézményi tapasztalatok a célországgal, korábbi kiállítással kapcsolatban részvevők feltérképezése 	<ul style="list-style-type: none"> kiállítást szervező honlapja, hírlevele, kiadványai saját intézményi tapasztalatok, korábban kiutazott kollégák saját intézmény partneri múltja, potenciális partnerek – karok, nemzetközi osztály TKA tapasztalatok külképviselő (felkészítő nap alkalmával)

A felkészülés sokrétű, ugyanakkor egyedi: függ az intézménytől és a felsőoktatási kapcsolataitól, partnereitől, a megcélzott hallgatói bázistól, valamint az intézmény kiállításon vagy vásáron elérni kívánt céljaitól.

Alapismeret a magyar felsőoktatásról, programokról, intézményekről:

- a kiállító intézménynek a fent leírtak alapján feladata és érdeke is, hogy megfelelő alapismeretekkel rendelkezzen a magyar felsőoktatásról, annak rendszeréről, a többi megjelenő felsőoktatási intézmény profiljáról, és hogy a standmunka során is segítsék egymást ezen információk megosztásával;
- a felkészülést támogatják a meglévő kiadványok, a TKA által küldött forgatókönyv, a delegáció tagjaival történő folyamatos egyeztetések;
- a felkészülés mindig két- vagy többirányú a TKA és az intézmények, felkészülést segítő partnerek között, amelyben az intézmény kezdeményező, aktív szerepe is hangsúlyos.

TKA és az intézmények közös felkészülése – információátadás, folyamatos kétirányú kommunikáció:

- mire kell számítani a rendezvényen: menetrend, standmunka, standdal és kiadványokkal kapcsolatos információ, feladatok a standon és standon túl;
- régióspecifikus háttértudás megosztása;
- standbeosztás;
- új, „kezdő” résztvevők bevonása, felkészítése (jelen kézikönyv és a forgatókönyv alapos tanulmányozása);
- kiküldetéssel kapcsolatos adminisztratív ügyek: megbízási szerződés, szükséges adatok bekérése, szakmai beszámoló minta;
- fél napos felkészítő nap a TKA központjában (vagy virtuálisan) a küldöttség tagjai számára: általános és szakmai tudnivalók átbeszélése, meglévő tapasztalatok és tudás megosztása, utazással és szállással kapcsolatos ügyek, vízum kérdése;
- kiadványok: kiállítói broszúra aktualizálása;
- szórányanyagok, reprezentációs ajándékok egyeztetése;
- adott ország külképviselővel való kapcsolatfelvétel, információmegosztás a régióban való kapcsolatépítés segítése érdekében.

Ismeretek a megjelenést biztosító országról/régióról

- hasznos információk, tudnivalók összegyűjtése az adott országról, vízumügyekről, egészségügyi helyzetről (oltások) és a felsőoktatás rendszeréről;
- kulturális sajátosságok, beszélt nyelvek;
- felsőoktatási rendszer és sajátosságok, adott szakterületen elismert felsőoktatási intézmények;
- az intézmény korábban kialakított partnerkapcsolatainak státusza;
- fontos részét képezi az előkészületeknek, hogy a megjelenés előtt a TKA felveszi a kapcsolatot az adott országban található magyar külképviselettel (konzulátus, nagykövetség stb.). A külképviselet közreműködése kulcsfontosságú lehet a helyi viszonyok megismerésében, arra való felkészülésben, a helyi partnerek elérésében és a reprezentációban. A TKA által szervezett társrendezvények szervezésében is fontos szerepet töltenek be.
- legtöbb esetben a megjelenéseket megelőző felkészítő napon is bekapcsolódik az adott külképviselet munkatársa.

TKA által megküldött anyagok a felkészüléshez:

- forgatókönyv (fontos címek, elérhetőségek, delegáció kontaktlistája, menetrend dátumokkal és időpontokkal);
- intézményi kiállításhoz standbeosztás;
- standszám és floorplan a kiállítók elhelyezkedéséről;
- a kiállítást szervezők által megküldött hasznos információk továbbítása (pl. a csomagküldésről, kiállítás alatti szabályokról);
- felkészítő nap előadásanyagai;
- Study in Hungary kiállítói brosúra (benne a tudományterületi mátrix) elektronikus megküldése;
- helyi térkép és tájékoztató anyagok.

3.2.2. Felkészítő nap a nemzetközi megjelenések előtt

Minden megjelenés előtt a TKA felkészítő egyeztetést tart a delegáció számára, jellemzően 2-3 héttel a megjelenés előtt, hogy az intézményi kollegáknak elég idejük legyen a szükséges előkészületekre.

A felkészítő nap általános célja, hogy segítséget nyújtson az adott megjelenésen résztvevő felsőoktatási intézmények delegáltjai számára a megjelenésre való hatékony felkészülésben. Alkalmat teremt a delegációtagok egymással való találkozására, tapasztalataik megosztására mind az adott régióval, mind pedig felkészülési gyakorlatukkal kapcsolatban. Emellett a program tájékoztatást nyújt a TKA nemzetközi megjelenéseinek irányairól, céljairól, ugyanakkor lehetőséget a TKA-munkatársak számára az intézmények igényeiről, meglévő kapcsolatairól és gyakorlatairól való tájékozódásra.

Az egyeztetés minden esetben a desztinációhoz kapcsolódó országspecifikus ismertetővel kezdődik (gyakran pl. az adott külképviselet munkatársainak bevonásával) annak érdekében, hogy (az általános ismereteken túl) a delegáció minél pontosabb képet kapjon az adott ország felsőoktatási rendszeréről, a hallgatótoborzás, illetve az intézményi partnerkapcsolat-építés specifikumairól, lehetőségeiről. A felkészítő napon a TKA más csoportjainak kollégái is rendszeresen előadnak. Egyrészt bemutatásra kerülnek a TKA által koordinált elérhető ösztöndíj-lehetőségek és azok statisztikái a célország vonatkozásában, másrészt a munkatársak hasznos kommunikációs tippeket és tudnivalókat is megosztanak.

Ezt követően az adott kiállítás jellegzetességeinek bemutatására, korábbi tapasztalatok megosztására, valamint – attól függően, hogy intézményi vagy hallgatói vásárról van-e szó – a felkészülés lépéseinek átbeszélésére kerül sor. A TKA által szervezett egyéb kapcsolódó rendezvények ismertetése is fontos része a programnak, különös tekintettel a delegáció tagjainak szerepkörére vonatkozóan (pl. előadás megtartása, partnerek meghívása). A program végén az adminisztrációval kapcsolatos praktikus információk megosztására kerül sor.

3.2.3. Nemzetközi megjelenésekre felkészítő képzés

A TKA a nemzetközi megjelenéseken résztvevő és a területen dolgozó intézményi munkatársak számára évente szakmai műhelyt szervez. Célja az aktualitások és az éves menetrend ismertetésén és megvitatásán túl a tudásmegosztás, valamint az egységes megjelenésekre való közös és kölcsönös szakmai felkészülés.

A műhely a TKA nemzetköziesítési tevékenységeibe ágyazottan mutatja be az aktuálisan tervezett intézményi partnerkapcsolat-építő és hallgatótoborzó tevékenységeket. A prioritások, célrégiók ismertetése mellett fontos szempont, hogy szakmai fórumot teremtsen a különböző felsőoktatási intézményekből delegált munkatársak számára, hogy megismerjék egymás jó gyakorlatait, valamint lehetőséget adjon az intézmények részéről a folyamatok átbeszélésére, ötletek megfogalmazására.

A műhely tanulóterepet teremt azon intézményi munkatársak részére, akik még nem vettek részt nemzetközi megjelenésen. Ugyanakkor fórumként szolgál a már tapasztalt kollégák számára a felvetődő kérdések, javaslatok megvitatására a minél hatékonyabb közös és egységes megjelenések érdekében.

3.2.4. Felkészülés az intézményi partnerkapcsolat-építésre

Az intézményi fókuszú kiállítás központi célja a **partnerkapcsolatok építése**.

- Már meglévő kapcsolatok esetében ez jelentheti azok felfrissítését, az alvó kapcsolatok felébresztését, személyes egyeztetések lebonyolítását az intézményi kapcsolatokban fellépő problémák orvoslására, avagy személyes, reprezentációs meeting megvalósítását a kapcsolat megerősítésére.
- Ezentúl új, potenciális partneri egyezmények, partnerségek keresése a cél, amely jelenti az intézményi szakmai kapcsolati háló bővítését, kétoldalú együttműködések, valamint hallgatói, oktatói és kutatói cserékről szóló megállapodások előkészítését és megkötését.

A partnerségek kialakítása tudatos és célzott felkészülést kíván meg, ugyanakkor **legalább 20-30%-ban érdemes helyet hagyni a véletlenszerű szakmai találkozásoknak is**. Ha csak tervezett találkozóink vannak a standon, akkor az odaérkező érdeklődők számára nem adunk lehetőséget, hogy megismerkedjenek a magyar felsőoktatással és partneri kapcsolatot teremtsenek hazánk intézményeivel. Sok esetben ugyanis két motivációval érkeznek a standra:

1. Már meglévő és jól működő kapcsolattal rendelkeznek magyar intézménnyel, jó tapasztalataik alakultak ki a közös munka során, így szeretnék kibővíteni kapcsolati hálójukat más magyar intézményekkel is.
2. Egyáltalán nincs magyar kapcsolatuk, és szeretnék e területre is kiterjeszteni kapcsolati hálójukat. (Esetleg más közép-európai országgal már van kapcsolatuk, és a régióban szeretnének terjeszkedni.)

Rengeteg potenciál van a véletlenszerű – standra érkezőkkel, más kapcsolatépítő tevékenység során velünk kapcsolatba kerülő szakemberekkel való – találkozásokban. Ezt érdemes tehát figyelembe venni a felkészülés során az alábbi módon:

Saját intézmény megismerése

- nemzetköziesítési stratégia, fejlesztési terv, intézményi, kari elvárások a megjelenés kapcsán, részvétel célja
- saját intézmény angol nyelvű honlapjának tanulmányozása – mit lát egy lehetséges partner?
- intézményi szóróanyagok, videók összegyűjtése, megismerése

Potenciális partnerkapcsolatok áttekintése és kapcsolatfelvétel

- Egyeztetés a karokon, nemzetközi, alumni és marketing osztályokon dolgozókkal a saját intézményen belül
  - » milyen meglévő kapcsolatokkal rendelkeznek a konferencia-részvevőket, kiállítókat áttekintve;
  - » milyen képzési területben, szintben érdekeltek, az együttműködés milyen formái felé nyitnak;

- A kiállítás résztvevői adatbázisában való előzetes partnerkeresés, és előzetes tárgyalási időpontok egyeztetése:
  - » meglévő partnerek feltérképezése, kapcsolatfelvétel és személyes egyeztetés szervezése;
  - » potenciális új partnerek felkutatása – időpontkérés;
  - » 20-30% szabad kapacitás meghagyása a véletlenszerű találkozások érdekében.

A konferencia résztvevői listáját érdemes megosztani, hogy kari szinten is feltérképezhessük a potenciális és már meglévő partnereket. Kiutazóként érdemes intézményi szinten gondolkoznunk a partnerkereséskor.

A megbeszéléseket segítő háttérdokumentumok előkészítése

- együttműködési szerződések listája, dokumentumminta előkészítése
- Erasmus és más partnerek listája
- toborzó ügynökségek listája, ügynöki szerződésminta
- (idegen nyelvű) képzési programok listája
- kutatási területek, témák
- nyári egyetemek listája
- megbeszélésekről készülő emlékeztető minta (alapadatok, megbeszélés témája, további lépések)

3.2.5. Előadás az intézményi fókuszú kiállításhoz kapcsolódó konferencián

Az intézményi fókuszú kiállításokkal párhuzamosan konferencia is zajlik, amely szintén fontos színtere az intézményi partnerkapcsolatok megalapozásának. A különböző felsőoktatási intézmények képviselői és oktatási szakértők mellett hallgatói és intézményi szolgáltatásokat nyújtó szervezetek munkatársai (pl. ügynöki hálózatok, diplomaelismertetéssel foglalkozó szervezetek, utazással, szállással és biztosítással foglalkozó hallgatói szolgáltatások stb.) vitathatják meg egymással a felsőoktatás trendjeit. A fent felsorolt rendezvények évente több ezer, nemzetközi oktatási együttműködések terén jártas oktatási szakembernek biztosítanak lehetőséget a tapasztalatcserére, ezért is fontos, hogy a magyar felsőoktatási intézmények a konferencia keretében bemutatkozzanak, és megosszák legfrissebb kutatási eredményeiket a nemzetközi hallgatósággal.

A konferenciaelőadások nem promóciós, hanem szakmai céllal szakértői témákban készülnek. A nemzetköziesítési területén aktív szakemberek számára a konferenciaszervezők általában jelentkezési lehetőséget biztosítanak konferenciaelőadás, workshop vagy poszterelőadás megtartására. Az absztraktok benyújtási határideje akár egy évvel a rendezvény kezdete előtt is lehetnek; az APAIE, NAFSA és EAIE konferenciák esetében tipikusan 7–10 hónap. Mivel számos esetben növeli az absztrakt jóváhagyásának esélyét az, ha több partner közös absztraktot nyújt be, így ilyen szempontból is rendkívül fontos a korai tervezés.

A benyújtható témakörök legtöbbször adottak, igazodnak a konferencia témájához (a nagyobb kiállítással egybekötött éves konferenciáknak mindig van egy konkrét témája az adott évben). Az absztraktok bírálata általában komoly és hosszas procedúra (kivételek lehetnek például azok a kisebb konferenciák, ahol fizetős lehetőség az előadás, azonban ezek sokkal inkább tekinthetők promóciós, mint szakmai előadásoknak). A jóváhagyott absztraktok előadói számára általában kedvezményes konferencia-regisztráció biztosított.

TIPP

Bátran éljünk a szereplés lehetőségével! Egyrészt a magyar felsőoktatási intézmények is rendelkeznek megmutatni érdemes jó gyakorlatokkal, tapasztalatokkal, amelyek a konferencia résztvevői számára érdekesek, hasznosak lehetnek. Másrészt kiváló lehetőség arra, hogy széles körben ismertséget szerezzünk a külföldi szakmai közönség körében – a magyar felsőoktatásnak, a saját intézményünknek, valamint személyes szempontból is. Egy-egy előadás sok további szakmai lehetőséget hozhat magával. Pl. a poszter előadásokat szakmai folyóirat szerkesztők is rendszeresen látogatják: egy poszterelőadás akár publikációs lehetőséget is teremthet.

A leggyakoribb előadástípusok az alábbiak:

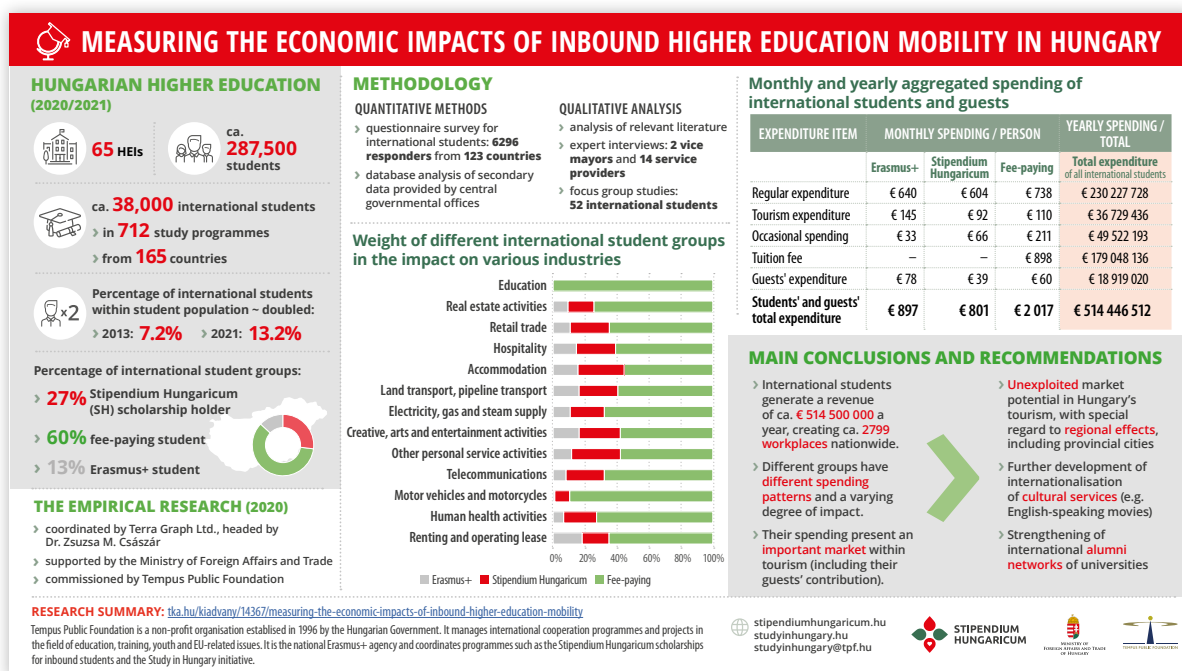
Session előadás

"Klasszikus" előadás a konferencia programjába illesztve. Az absztrakt legtöbbször benyújtható egy intézmény/szervezet saját előadásaként, valamint úgynevezett joint session-ként is. A joint session esetén több együttműködő fél közösen nyújtja be, és adja elő a prezentációt. A bekerülési esélyeket nagyban növelheti, ha az előadók eltérő ország(ok)ból, régiókból érkeznek.

Poszterelőadás:

Egy szakmai témában összeállított, nyomtatott poszter (vagy online kiállítás esetén ennek elektronikus változata). A konferencián egy kiállítási térben függesztik fel a nyertes posztereket, melyek jellegükből adódóan inkább rövidebb szöveges magyarázattal ellátott infografikák, mint hosszabb folyó szövegek. A poszter előadója egy adott, előre meghatározott időpontban a poszter mellett állva (online konferencia esetén virtuálisan) mutatja be az érdeklődőknek a szakmai témát. Így ezek általában informális, sokszor "one-on-one" beszélgetések, melyek networking szempontból is értékesek az előadó számára.

A TKA eddigi poszterelőadásai (2018-ig visszamenően) [itt megtekinthetők és letölthetők](#).

A TKA EAIE 2021 virtuális konferenciára készített posztere

Forrás: Tempus Közalapítvány

Workshop

Az akár fél vagy egy napot is felölelő, szakmai előadók által megtartott workshopok gyakran a standard regisztrációs csomagon felül, extra díj fizetése ellenében érhetőek el, így ezek tipikusan a konferencia programja előtt ("pre-conference workshop") kerülnek megrendezésre. A bekerülési esély növelése érdekében a session előadásokhoz hasonlóan javasolt ez esetben is közös absztraktot beadni egy vagy akár több partnerintézménnyel/szervezettel.

3.2.6. Felkészülés a hallgatótoborzásra

Bár a hallgatótoborzó vásár elsődleges célja a hallgatók toborzása, a magyar felsőoktatás és az idegen nyelven elérhető képzések népszerűsítése hallgatói körben, fontos aspektusa a partnerkapcsolat-építés is. Egyiket a másiktól nem lehet és nem is szükséges teljes egészében elválasztani. Érdemes a megjelenésnek otthont adó országban vagy városban már meglévő és potenciális partnerekkel előzetesen felvenni a kapcsolatot, és találkozót szervezni akár intézménylátogatás keretében is.

A felkészülés általános módja megegyezik a partnerkapcsolat-építő kiállításokéval, így az alábbiakban azokat szerepeltetjük, amelyek kiemelten a toborzó vásárok esetében hangsúlyosak.

Hallgatótoborzás esetében, ha van rá lehetőség, érdemes a felkészülésbe és a standmunkába egyaránt bevonni volt vagy jelenlegi hallgatókat is, hiszen náluk hitelesebb forrás nem létezik. Ebben segítséget nyújthat az [Alumni Network Hungary portál](#) is, amin keresztül lehetőség van kapcsolatba lépni volt hallgatókkal egy-egy megjelenés előtt.

A hallgatótoborzó vásárokra való felkészülés során specifikus ismeretek szerzése:

- az adott ország vagy régió hallgatói bázisa;
- a toborzásban érintett célközönség azonosítása (pl. a diákok mellett a szülők megszólítása)
- a felsőoktatási rendszer működése a célországban, képzési struktúra alapján a toborzás során érintett képzési szintek, esetleg tudományterületek (pl. hiányterületek);
- a saját intézmény számára releváns, célország-specifikus profilok beazonosítása;
- a célországban kínálható együttműködési, mobilitási programok, ösztöndíjak (különös tekintettel a Stipendium Hungaricum és a Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogramra);
- a kiállításon jelenlévő más nemzeti pavilonok, intézmények megismerése, hasonló kínálattal rendelkező intézményi profilok felkutatása,
- intézményi döntés függvényében a jelenlévő toborzó ügynökségek, szolgáltató cégek feltérképezése.

A saját intézményünkben érdemes adatot begyűjteni az alábbiakról:

- intézményi stratégia az adott régió/ország kapcsán
- az adott országból/régióból érkező hallgatók, oktatók száma, képzési profiljuk megoszlása a saját intézményben;
- a saját intézményből az adott országba/régióba kiutazó hallgatók, oktatók száma;
- a megvalósult mobilitások formája, ideje;
- az intézményben az idegen nyelvű képzés és cserekapcsolatok során szerzett tapasztalatok (pl. a bemeneti követelmények kapcsán problémás pontok az adott országból felvételizők számára), melyeket a toborzó munka során érdemes figyelembe venni;
- létező intézményközi együttműködések, megállapodások (egyetem neve, kapcsolattartó a saját intézményben és a partnerintézményben, együttműködés státusza);
- létező kutatási együttműködések és azok lehetőségének feltérképezése.

3.2.7. Felkészülés virtuális hallgatói és intézményi fókuszú megjelenésekre

A virtuális hallgatótoborzó vásárok korábban is népszerűek voltak, azonban a koronavírus okozta új helyzet miatt az intézményi fókuszú kiállítások és konferenciák is online platformon kerültek megrendezésre. A felkészülés általános módja megegyezik a fentiekben leírtakkal, így a következőkben a felkészülés azon elemeit szerepeltetjük, amelyekre nagyobb hangsúlyt szükséges fordítani virtuális megjelenések esetén.

Elmondható, hogy a virtuális tér legnagyobb hátránya a személytelenség, ugyanakkor van számos előnye is, amelyek az online térben jobban, gyorsabban, hatékonyabban működnek. A virtuális kiállítások szervezői igyekeznek alaposan felmérni előre az kiállítók igényeit, hátterét, így az előzetes információk birtokában, személyre szabottabbá lehet tenni a virtuális megjelenést.

A szervezők sok esetben előre regisztráltatják az érdeklődő hallgatókat a vásárokra. Így a regisztráció során előválogatott érdeklődőkről, már mielőtt beszélni kezdünk velük, láthatunk bizonyos alapinformációkat, így előre felkészülve hatékonyabban tudjuk őket tájékoztatni. A beszélgetés után pedig rövid megjegyzéseket tehetünk a hallgatói profilokhoz, így mikor a vásárt követően megkapjuk az érdeklődők listáját, személyre szabott összefoglaló e-mailt küldhetünk nekik.

A fenti újításoknak is köszönhetően az intézmények célzottabban tudnak felkészülni az online vásárra, jobban tudják üzeneteiket targetálni, a számukra fontos célcsoportot elérni.

Virtuális megjelenések esetén a vásáron résztvevő érdeklődők számára utólag mindig pontos adatokat közölnek a szervezők. A részvételi arány lényeges szempont az intézmények számára is, hiszen az előző évi látogatottsági adatok fontosak annak eldöntésben, hogy a jövőben melyik kiállításszervezővel dolgozzanak együtt.

Intézményi kapcsolatépítés esetében, ami az előkészületeket illeti, a résztvevői listák előzetes átnézése, megszólítandók kiválasztása, beosztása hasonlóan nagy jelentőséggel bír, mint a fizikai rendezvények esetében. Emellett fontos az agenda összeállítása, melyben meghatározzuk, hogy milyen információt szeretnénk intézményünkről átadni, és milyen információkra van szükségünk a partnertől. Fontos a kérdések előre történő megtervezése, melyek alapján beazonosíthatók a kapcsolódási pontok. Célszerű az átküldendő anyagokat előzetesen összegyűjteni (megosztásra pl: intézményi bemutatkozó, intézményi landing page, linkek, leírások, videók, leprellők stb.).

Mindkét kiállítástípusra vonatkozóan elmondható, hogy alaposan elő kell készíteni a virtuális „standot” – amennyiben az intézménynek van külön standja (tájékoztató videók, szóróanyagok, grafikai design, célrégióknak megfelelő intézményi leírások, marketing szövegek) és az intézmény marketing stratégiáját. Továbbá, fontos, hogy a szervezők által megadott időszakban folyamatosan legyen elérhető munkatárs.

3.3. Megjelenés és standolás

3.3.1. Általános tudnivalók a standon

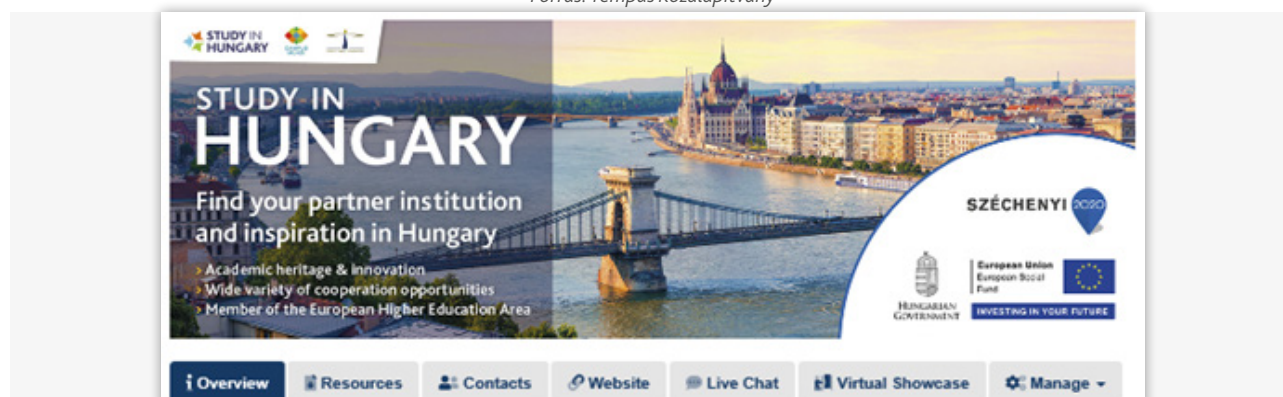
A TKA által szervezett nemzetközi megjelenéseken a magyar delegáció együttesen képviseli a magyar felsőoktatást, így annak szellemében végzi feladatát. A koordinációt a TKA látja el, azonban az intézmények szerepe és felelőssége is a megfelelő standmunka, a stand rendben tartása, az egyenlő hozzáférés biztosítása, a másik intézménnyel szembeni segítő szándék megvalósítása. A megjelenés lebonyolítása során a TKA számít az intézmények aktív szerepvállalására, kezdeményezésére és közreműködésére.

Fontos különbség az intézményi fókuszú kiállítások és a hallgatótoborzó vásárok között a stand felépítése, a standbeosztás, valamint a standolás ideje, módja. A különbségek elsősorban abból erednek, hogy míg a toborzó vásárok fókuszában a hallgatók elérése és a standon történő megszólítása áll, addig az intézményi fókuszú rendezvényeken más típusú feladatok is jelentkeznek. A kiállítással párhuzamosan konferencia is zajlik, így az intézményi képviselők folyamatos mozgásban vannak, előadásokon és tárgyalásokon vesznek részt, ami rugalmas beosztást kíván meg a standon.

A virtuális felületek is eltérnek egymástól attól függően, hogy a rendezvény intézményi fókuszú virtuális kiállítás és konferencia vagy hallgatótoborzó vásár.

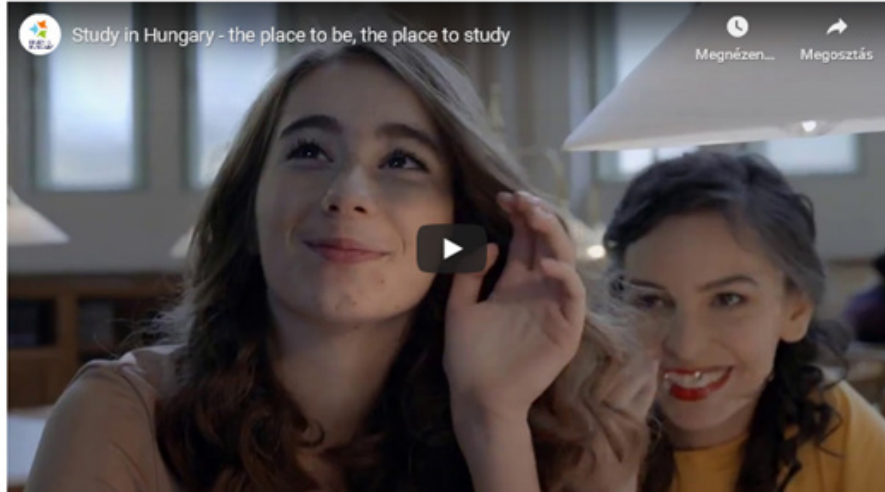
Példa intézményi fókuszú virtuális kiállításra (NAFSA 2020 eConnection)

Forrás: Tempus Közalapítvány

The Study in Hungary initiative is managed by the Tempus Public Foundation and supports the internationalisation of Hungarian higher education by enhancing student mobility and institutional partnership building.

Tempus Public Foundation is the national coordinating body in charge of the management of most international mobility programs and grants in Hungary – has more than 20 years of experience with programs like Erasmus, Erasmus+, CEEPUS, etc.

Példa hallgatói fókuszú virtuális vásárra (BMI Connect Live Mexico, Caribbean, Central & South America)

Forrás: Tempus Közalapítvány

Lobby

Your booths All booths Chat booths Video broadcast booths

Study in Hungary

Why is it worth choosing Hungary? Learn more about it and have your own study in Hungary experience! Here you can find information

ENTER

EDUCATION IN IRELAND

World-class standards. Warmest of welcomes.

Education in Ireland

Education in Ireland is the national brand under the authority of the Minister for Education and Skills and is responsible for the

ENTER

STUDY IN IRELAND

Cork Institute of Technology

CIT is Ireland's largest Institute of Technology, becoming Munster Technological University (January 2021). CIT's undergraduate and

ENTER

Dundalk Institute of Technology - Ireland

Griffith College Ireland

Institute of Technology Carlow

talk global study

Broadcast Schedule

Study in Hungary Seminar Room
🕒 0u. 3:10 - 0u. 6:30

Study in Ireland Seminar Room
🕒 0u. 3:20 - 0u. 6:00

International Seminars Room
🕒 0u. 3:50 - 0u. 4:40

SEMINARS

STUDY IN IRELAND SEMINARS

14:30 - 14:50 Study at University of Limerick
15:00 - 15:20 Study at University College Dublin
15:30 - 15:50 Study at University College Cork
16:00 - 16:20 Study at Dundalk Institute of Technology
16:30 - 16:50 Study at National College of Ireland

Your Booth Representative

Study in Hungary

Would you like to study in Hungary?

With over 1,000 years of history, Hungary is one of the oldest countries in Europe. Located in Central Europe and with an estimated population of over 10 million people, Hungary is a member state of the European Union since 2004 and the Schengen Agreement.

Hungarian higher education institutions, located all over the country, offer quality education in different fields of studies for a fair price and many scholarship programmes are available for international students. Together with the country's central location in Europe and its vibrant cultural life, Hungary is a perfect study destination!

Five reasons to Study in Hungary:

- Studying in Hungary means studying in Europe.
- A European degree is key to the global job market – get one in Hungary! High quality education for a fair price – studying in Hungary is a great investment.
- Living and studying in Hungary is fun – you can discover its rich culture, vibrant student life and world heritage sites.
- Safe and friendly learning and living environment – mentors, international student networks and many more!
- Whether you study IT, medicine, arts, engineering, business or agriculture – Hungarian education combines traditional knowledge with innovative, new trends. For more information visit our [website](#).

Intézményi fókuszú kiállítások	Hallgatótoborzó vásárok	VIRTUÁLIS intézményi fókuszú kiállítás	VIRTUÁLIS hallgatótoborzó vásárok
STANDMUNKA CÉLJA			
<ul style="list-style-type: none"> többirányú, standolás és információnyújtás, konferencialátogatás, külsős tárgyalások lebonyolítása, más partnerek elérése a standokon 	<ul style="list-style-type: none"> hallgatók megszólítása és információnyújtás a standon 	<ul style="list-style-type: none"> tárgyalások lebonyolítása, (chat szobákban, előzetes időpont-egyeztetés alapján) partnerek keresése, információnyújtás (chat box, email, üzenőfal) 	<ul style="list-style-type: none"> hallgatók figyelmének felkeltése, információnyújtás
STAND JELLEGE			
<ul style="list-style-type: none"> egy nagyobb (kb. 25-30 m²), egybenyitott, egységes designnal rendelkező stand nincsenek intézményi pultok, mivel nem kívánja meg a folyamatos standolást központi TKA standrész segíti a partnerek elirányítását 	<ul style="list-style-type: none"> egységes arculattal rendelkező stand, intézményi profilok szerint felosztva minden intézmény rendelkezik kiállítói pulttal, ahol folyamatosan standol központi TKA standrész segíti a hallgatók tájékoztatását, orientálását 	<ul style="list-style-type: none"> egy egységes Study in Hungary arculattal rendelkező virtuális stand áll rendelkezésre kiállító intézmények rövid ismertetése a felületen, intézményi honlapra vezető linkekkel 	<ul style="list-style-type: none"> intézményenként külön virtuális standok állnak rendelkezésre
STANDBEOSZTÁS			
<ul style="list-style-type: none"> 2-3 intézmény standol egyszerre, kb. 2 órás intervallumban 	<ul style="list-style-type: none"> mindenki egyszerre standol, a standbeosztás a fizikai felosztásra vonatkozik a standon belül 	<ul style="list-style-type: none"> a standolásra megadott időszakban a TKA munkatársai valamint a résztvevő FOI képviselők is elérhetők 	<ul style="list-style-type: none"> a standolásra megadott időszakban a kiállító intézmény képviselői (TKA standon a TKA munkatársai) elérhetők, chat szobákon keresztül nyújtanak információt egyenként az érdeklődő hallgatóknak
STANDDEKORÁCIÓ			
<ul style="list-style-type: none"> általános Study in Hungary dekoráció és információ, az intézménynevek felsorolása 	<ul style="list-style-type: none"> egységes Study in Hungary arculat, de intézményi pultok mögött intézményi képzési profil és logó 		
FELSZERELÉS, BÚTORZAT			
<ul style="list-style-type: none"> tárgyalási helyek kialakítása, nyitott és átjárható stand 	<ul style="list-style-type: none"> pultok választják el a standot a kiállítótértől, kevésbé átjárható, nem hosszú tárgyalási célt szolgálnak 		
SZÓRÓANYAGOK			
<ul style="list-style-type: none"> intézményi szóróanyagok ötletes kihelyezése, cél az átláthatóság 	<ul style="list-style-type: none"> intézményi szóróanyagok az intézményi pultokon 	<ul style="list-style-type: none"> Study in Hungary, valamint intézményi szóróanyagok feltöltésre kerülnek a felületre 	<ul style="list-style-type: none"> Study in Hungary, valamint intézményi szóróanyagok feltöltésre kerülnek a felületre

A hagyományos megjelenések esetén a kiutazást megelőzően a delegáció tagjai megkapják a pontos **programleírást, forgatókönyvet és standbeosztást**. A standbejárásra kijelölt időben közösen ellenőrizhetik, hogy a technikai feltételek fennállnak-e, kihelyezhetik szóróanyagaikat, szóróajándékaikat. A rendezvény ideje alatt a standhoz látogató VIP vendégről a TKA munkatárs tájékoztatja a többi intézményt.

A standfoglalást és megrendelését, a **standdekorációt**, valamint a **berendezés** beszerzését többnyire a TKA vállalja a finanszírozó program keretein belül. Vásártól függően igyekszünk lehetőséget adni olyan extra **kényelmi szolgáltatások intézményi megrendelésére**, amelyek program általi finanszírozására nincsen mód, mint például az internet vagy több áramforrás biztosítása a standon.

Amennyiben a **közös és egységes megjelenés erősítésére az intézmény felajánlásokat** tesz (dekorációs ötlet, közös figyelemfelhívó akció a standon, kóstoló kínálása a standon), **minden esetben kérjük, keresse az aktuális megjelenést szervező kollégát** a további egyeztetés érdekében.

Kérjük figyelembe venni az **aktuális kiállítás vagy vásár szabályzatát** is. Általában nem lehetséges, vagy csak előzetes bejelentés és díj ellenében van mód ételek és italok kínálatára a standon, amelyet megadott szolgáltatótól szükséges megrendelni (fogadás fogalma alá tartozik). Kisebb kóstoló kínálata (magyar édesség, keksz vagy csoki) lehetséges izlésesen tálalva a standon, de kérjük, hogy előzetesen egyeztessenek a szervező kollégával.

BIZTONSÁG

A vásár alatt különös figyelmet kell szentelni az értéktárgyak biztonságos elhelyezésére. A TKA zárható szekrényeket biztosít, azonban felelősséget nem tud vállalni az intézményi képviselők értékeiért. Javasolt a rendezvény ideje alatt a szekrényeket minden esetben használni és kulccsal zární. Értéktárgyat a nyitvatartási időn túl (laptop, fényképező, személyes értékek) nem tanácsos a szekrényekben hagyni, legfeljebb szóróanyagot vagy esetleg kevésbé értékes szóróajándékot. A pultron értéket ne tároljunk, mobiltelefont ne rakjunk ki. A kihelyezett laptopokat, tableteket ne hagyjuk őrizetlenül.

3.3.2. Megjelenés az intézményi fókuszú kiállításokon

A személyes megjelenésen alapuló, hagyományos kiállításon való feladatok alapvetően három részre oszthatók:

1. standon való megjelenés, standolás, partnerfogadás a standon
2. standon kívüli tárgyalások, konferenciaelőadások látogatása
3. off-programok, külső partnerkapcsolat-építési események

A rendezvény minél jobb kihasználása érdekében érdemes mindhárom programterületen részt venni és lehetőséget teremteni a partnerkeresésre. Az off-programok, szervezett kirándulások és egyéb **informális események kiváló terepei a jó partneri kapcsolatok megalapozásának**. A tudatos és előzetes készülés és időpont-egyeztetés mellett érdemes rugalmas időtervet készíteni, hogy lehetőséget adjunk a **spontán kapcsolatépítésre**.

A **stand tartalommal való megtöltése közös feladat**, a magyar delegáció tagjai közösen felelnek azért, hogy a standon folyamatos legyen az információnyújtás, az odaérkező partnerek elirányítása és a standon való bemutatkozás, valamint a stand kiadványokkal és szóróajándékokkal való izléses felszerelése. (A stand rendben tartásáról [ld. a 3.4. Etikai alapelvek c. fejezetet.](#))

A **stand befogadási kapacitása miatt a TKA standbeosztást készít** a felsőoktatási intézményi képviselők számára. A beosztás szerint a delegáció tagjai csak a fogadóidejükben használhatják a standot az alábbi feladatok ellátására (a standbeosztás betartásáról és szabályairól [ld. a 3.4 Etikai alapelvek c. fejezetet.](#)):

- partneri találkozók, megbeszélések lebonyolítása;
- standolás, információnyújtás és tárgyalás a standhoz érkező érdeklődőkkel.

Egyéb módszerek a partnerek fogadására és megszerezésükre:

- névjegykártyák gyűjtése: Érdemes a kapott névjegykártyákat jegyzettel ellátni magunk számára, hogy a későbbiekben tudjuk a kapcsolódási pontot, és a kiállítást követően a megbeszéltek alapján tudjuk felkeresni a partnert.
- üzenőfüzet: A standon van lehetőség egy központi füzet készítésére, amelybe a standra érkező és számunkra nem releváns, érdeklődő partnerek névjegykártyáját tűzzük. A névjegyek mellé képzési terület vagy konkrét intézménynév is írható. Érdemes a kiállítás alatt folyamatosan tanulmányozni az üzenőfüzetbe írtakat, hogy ha szükséges, a számunkra releváns partnert felkeressük.
- sorsolás és fogadás a standon: A partnerek számára szervezhető nyilvános fogadás a standon standolási időben. Amennyiben a TKA nem szervez, kérem, kezdeményezés esetén forduljanak a szervező munkatárshoz. Névjegykártyák segítségével sorsolást is kialakíthatunk a standon, amelyről érdemes Save the date kártyákat készíteni, hogy a sorsolás idejére visszatérjenek a partnerek, avagy e-mailben értesítjük őket a nyereményről.
- további akciók a standon: Változatos akciókba kezdhetünk a potenciális partnerek figyelmének felkeltése érdekében, amelyekről kérjük, hogy előzetesen egyeztessenek a szervező munkatárssal. (Korábbi jó példák: óriás magyaros színező, lemosható tetoválás készítése stb.)

Más intézménnyel folytatott tárgyalás során érdemes kiemelt figyelmet fordítani az előzetesen összeállított agenda használatára, valamint a jegyzetek készítésére. A megbeszélés végén célszerű összegzésképp egyeztetni a kontaktadatokat, rögzíteni azokat a témákat, kérdéseket, amelyekre egy későbbi alkalommal szeretnénk visszatérni, valamint sorba szedni azokat az anyagokat, amelyeket el fogunk küldeni. Természetesen fontos, hogy a tárgyalópartnertől mi is kérjünk anyagokat.

TIPP 1

A tárgyalási időpontokat érdemes a TKA által megküldött **standbeosztásnak** megfelelően szervezni. Az intézményi fő-kuszu kiállítások esetében a résztvevők kb. kétórás intervallumban váltják egymást a standon, és két-három intézmény veheti igénybe a magyar kiállítóteret egy időben.

1. Lehetőség van tárgyalásokat szervezni a standolási időnkre.
2. Érdemes azonban kihasználni a standolási időt valós standolásra, hogy helyet adjunk a potenciális partnerekkel való tárgyalásoknak. A standolási időnkön kívülre könnyen szervezhetünk tárgyalásokat a kiállítás helyszínén biztosított tárgyaló területekre. Azonban a standon értékes órákat tölthetünk az odaérkezőkkel folytatott beszélgetéseknek és kialakult spontán tárgyalásoknak köszönhetően. Merjünk élni a lehetőséggel!

TIPP 2

A találkozókát érdemes a konferenciaprogram ismeretében szervezni, és a meglátogatni kívánt konferenciaelőadás időpontjára nem szervezni egyéb programot. Szekcióelőadásokat, poszterelőadásokat érdemes beiktatni a saját programunkba – rengeteg információt, inspirációt lehet szerezni, jó gyakorlatokat megismerni, tapasztalatokat megosztani.

3.3.3. Megjelenés a hallgatóborzó vásárokon

A személyes megjelenésen alapuló, hagyományos hallgatóborzó vásárok esetében az egyik legfontosabb feladat a **hallgatói elérhetőségek gyűjtése, megszerezése** a megfelelő információk bekérésével:

- név
- képzési terület, mely iránt érdeklődik
- képzési szint, mely iránt érdeklődik
- e-mail cím

Az adatokat a standon szolgálatot teljesítő munkatársak maguk gyűjtik be a hozzájuk látogató érdeklődőktől, és intézik a hallgatók megkeresését a vásárt követően. Azonban a TKA az intézmény kérése esetén készséggel látja el központi (pl. ösztöndíj-lehetőségekről szóló) információkkal is a vásáron regisztrált hallgatókat.

A **stand tartalommal való megtöltése** a hallgatótoborzó vásáron is közös feladat, és ugyanúgy közösen felelnek a magyar delegáció tagjai azért, hogy a standon folyamatos legyen az információnyújtás, az oda érkező partnerek elirányítása és a standon való bemutatkozás, valamint a stand kiadványokkal és szóróajándékokkal való ízléses felszerelése. (A stand rendben tartásáról [ld. a 3.4 Etikai alapelvek c. fejezetet.](#))

Fontos, hogy a kiállító intézmények a TKA-val együttesen **minél vonzóbbá tudják tenni** a „Study in Hungary” standot a látogató közönség számára. Ennek számos eszköze lehet (videóvetítés, kreatív játékok, ajándékok stb.), amelyek adott vásár tekintetében a stand méretétől, formájától, elhelyezkedésétől függően alakulnak a TKA és a delegáció tagok egyeztetése és a rendelkezésre álló eszközök alapján. A résztvevő intézmények kezdeményezését a TKA mindenkor örömmel veszi.

A standmunkába számos esetben a **helyi magyar külképviseletek munkatársai és alumni diákok** is bekapcsolódnak. A megjelenések kapcsán a TKA felméri az adott régióban már meglévő partneri hálózatot, felveszi a kapcsolatot a külképviseletekkel, és egyeztet a lehetőségekről. Adott ország kapcsán az egykor Magyarországon tanult, külföldi hallgatók meghívása segítséget jelenthet a kiállítások/vásárok alkalmával, akár toborzási vagy a helyszínen tolmácsolási feladatok ellátásában. A Magyarországon végzett diákokkal történő előzetes kapcsolatfelvételhez az intézmények is nagy segítséget nyújthatnak.

A megjelenés rangját emeli **VIP személyek látogatása** a standon, mely egyúttal a média figyelmét is a standra irányíthatja. Ezekre a látogatásokra általában előre egyeztetett módon kerül sor, és azok menetrendjéről, lebonyolításáról a TKA tájékoztatja a delegációtagokat.

Partnerekkel is van lehetőség a standon találkozót szervezni, amelyhez néhány tárgyaló asztal rendelkezésre áll a standon.

A hallgatói vásárok szerves része a standolási munkával párhuzamosan zajló kiállító **promóciós előadások**, amelyek 30–50 perces keretben, közvetlen egymás után, a vásár helyszínén külön teremben, előre meghirdetett sorrendben zajlanak. Az előadások célja, hogy a kiállítók a közönség számára tömör, lényegre törő információkat adjanak országról, intézményükről. A lehetőséget a TKA is igyekszik minden alkalommal kihasználni, ebben az esetben az előadás részleteiről előre egyeztet a delegáció tagjaival is.

3.3.4. Standdekoráció

A stand funkcióját tekintve eltér a különböző típusú megjelenések, azaz intézményi fókuszú kiállítások és hallgatótoborzó vásárok esetében ([ld. 3.4.2. Jelenlét a standon c. fejezetet.](#)) Ennek megfelelően a dekoráció is más feladatot tölt be mindkét esetben.

Intézményi fókuszú kiállítások:

- Hol? – nagyobb, egybenyitott standtér: átjárhatóság, tárgyalási helyek biztosítása, nincsenek külön intézményi pultok
- Kinek? – intézményi partnerek felé történő kommunikáció
- Mit? – általános országpromóció és a magyar felsőoktatásról főbb üzenetek, kiállító egyetemek felsorolása, elérhető képzési nyelvek és szintek feltüntetése

Hallgatótoborzó vásárok

- Hol? – egy nagyobb standtér intézményi pultokkal felosztva
- Kinek? – hallgatóknak, tanároknak, szülőknak, partnereknek történő kommunikáció
- Mit? – az általános országpromóció és a magyar felsőoktatásról, ösztöndíj-lehetőségről szóló főbb üzenetek mellett intézményi felirat, logó, kép és képzési lista az intézményi pult mögött

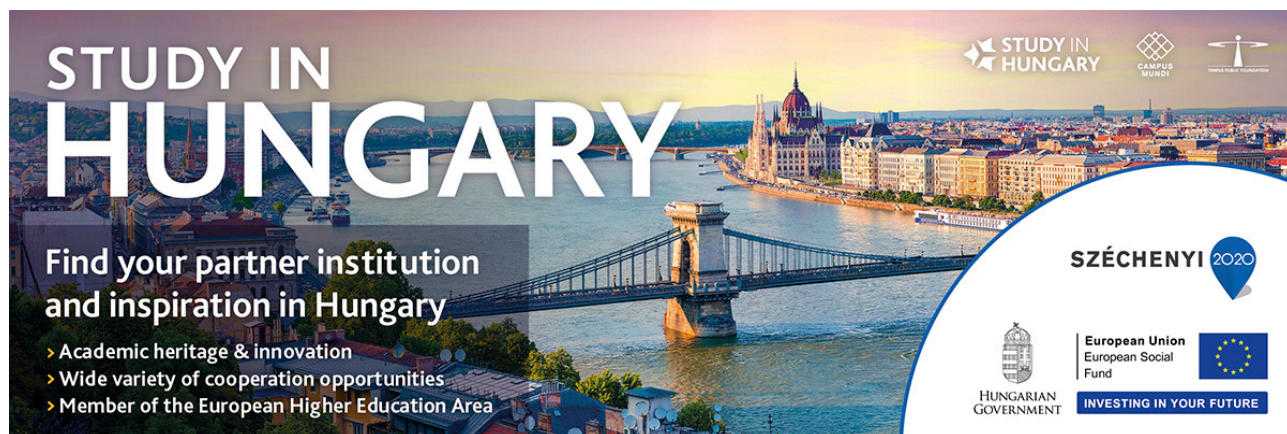
A TKA feladata, hogy felmérje a közös megjelenést elősegítő standdal, háttérfallal és dekorációval kapcsolatos lehetőségeket és igényeket. **A hallgatótoborzó vásárok esetében a standdekoráció intézményi részeit a TKA egyezteti az intézményekkel**, a tervet elektronikus úton elküldi a résztvevő kollégáknak ellenőrzésre (képzési lista, képek és logó ellenőrzése).

Előfordulhatnak olyan megjelenések is, ahol nincs épített vázszerkezet és helyben nyomtatható, rögzített panelfal, hanem asztalok és székek állnak rendelkezésre. Ez esetben a TKA roll-up vagy x-banner felületeket készít, amelyek szintén az egységes arculati elemeket hordozzák, így egységes standláványt nyújtanak.

Fontos szempont a grafikai elemek tervezésekor, hogy:

- ki a célközönség,
- mit szeretnénk üzeni a felületeken,
- milyen nyelven közvetítsük üzeneteinket.

Példa intézményi fókuszú kiállításra:

Forrás: Tempus Közalapítvány

Példa hallgatótoborzó vásárra:

Forrás: Tempus Közalapítvány

3.4. Etikai alapelvek

Jelen etikai alapelvek a hagyományos, személyes megjelenésen alapuló nemzetközi megjelenéseken dolgozó, standoló özszes kolléga számára kötelező érvényűek.

3.4.1. Általános alapelvek

- A kiállításon vagy vásáron való részvételt az intézményi képviselők együtt vállalják, a feladatokat azonos megosztásban végzik a TKA koordinálásában, támogatásában.
- A TKA munkatársai a standfelelősök, és ügyelnek a stand működtetésére, üzemeltetésére. Feladatuk az információszolgáltatás és -továbbítás, az időbeosztás betartatása, ők a szervezési feladatok fő koordinátorai. Ezen feladatokra a TKA munkatársak távollétében – előzetes megegyezés alapján – az intézményi képviselők is beoszthatóak.
- A külföldi megjelenések alkalmával, a szakmai programok közötti szabadidővel mindenki maga rendelkezik. A TKA munkatársak felé nem elvárás szabadidős programok szervezése, kizárólag a szakmai programok lebonyolítása.
- A TKA munkatársak igyekeznek minél szélesebb körű információt nyújtani az intézményekről, de egyéb kötelességek teljesítése miatt nem áll módjukban az intézmények helyettesítése azok standolási idejében. Kérjük a beosztott intézményi képviselőket, hogy a standidejükben és annak időkeretét nem túllépve, legyenek jelen a standon.
- A TKA munkatársai segítik, és támogatják az intézmények partnerkeresését, és elirányítják az érdeklődőket hozzájuk, szükség esetén fogadnak névjegykártyát, és szóróanyagot biztosítanak.
  - » Ilyen értelemben a TKA feladatköre elsősorban támogató jellegű, mely az általa koordinált programokról, ösztöndíjakról, együttműködési lehetőségekről, illetve a magyar felsőoktatásról történő általános információnyújtást, partneri egyeztetéseket foglalja magában.
- Amennyiben egy adott intézményt képviselő nem tartózkodik a standnál, a többi kollégának nem kötelessége helyettesítése, és a részletes információnyújtás a másik intézményről. Azonban kérjük, hogy ajánlják fel az érdeklődőknek azt a lehetőséget, hogy az üzenőfüzetben üzenetet és elérhetőséget hagyjanak. Ennek hiányában adjunk szóróanyagot és névjegykártyát, foglalkozunk az érdeklődőkkel, ha a standon épp szolgálatot teljesítünk. A standról távozó kolléga fontos, hogy tájékoztassa a többi kollégát visszatértének várható időpontjáról.
  - » A magyar stand zökkenőmentes működése érdekében az intézmények támogatják egymást, elérhetőséget és kiadványt adnak az érdeklődőknek, partnereknek.
- A **Study in Hungary stand a magyar felsőoktatást reprezentálja**. Standkapacitástól függően lehetőséget kapnak a standolásra azok az intézmények is, melyek önköltségből finanszírozzák részvételüket, és előzetesen jelzik részvételi szándékukat a magyar standon a TKA felé.
- Tekintettel arra, hogy közös standon dolgozunk, figyelünk arra, hogy a másik intézményt ne akadályozzuk a munkájában.
- Az etikai kódex legfontosabb szabálya:
  - » Ne viselkedj úgy a kollégáiddal, ahogy az Neked sem esne jól.

3.4.2. Jelenlét a standon

JELENLÉT A STANDON INTÉZMÉNYI FÓKUSZÚ KIÁLLÍTÁSOKON

- Az intézményi képviselő standolási idejében a standon tartózkodik, és segíti a magyar felsőoktatás népszerűsítését. Saját partnerein és előre egyeztetett tárgyalásain túl fogadja az érdeklődőket, és szükség szerint elirányítja a megfelelő kollégához vagy a TKA munkatársához.

- A korlátozott standkapacitás miatt csak a standolási időben, azaz a kijelölt fogadóóráiban fogad partnereket a standon, vagy standol a pultoknál. Azaz, standolási időn kívül nem dolgozik a standon, hanem lehetőséget ad a beosztott kollégának, hogy akadálymentesen folytathassa partnereivel megbeszéléseit, és végezze munkáját a kiállításon.
- A standolás kezdési idejére az intézményi képviselő időben érkezik, különös figyelemmel a reggeli időpontokra. A kiállítás kezdése előtt legalább tíz perccel korábban érkezik, hogy a standot felkészíthessük az egész napos kiállításra. Amennyiben nem a nyitáskor van beosztva, a standbeosztás kezdő ideje előtt legalább 5 perccel megérkezik a standra, hogy a másik kolléga időben át tudja adni a standolást.
- Online kiállítás esetén, amennyiben van kijelölt standolási idő, fontos, hogy ne legyünk huzamosabb ideig távol az online felülettől.

JELLENLÉT A STANDON HALLGATÓTOBORZÓ VÁSÁROKON

- A hallgatókat toborzó vásárok esetében nem készül standbeosztás, mindenki lehetőség szerint egy időben standol a számára kijelölt pultnál. Mind a hagyományos, mind az online vásárok esetén fontos, hogy pultot üresen ne hagyjunk huzamosabb ideig, igyekezzünk a lehető legtöbb időt az odaérkező hallgatókkal foglalkozni. Természetesen tárgyalások, egészségügyi szünetek, ebéd- és kávészünetek beiktatására lehetőség van.
- Mivel a toborzó vásárokon a kollégák egy időben tartózkodnak a standon, a legfontosabb etikai szabály, hogy tekintettel legyünk az odaérkező hallgatókra, és tartsuk tiszteletben a kollégák munkáját, hagyjunk teret mindenki érvényesülésére.

3.4.3. Stand rendben tartása, értékek a standon

- A hagyományos vásárokon a stand rendben tartása közös érdek, minden intézményi képviselő felelős érte.
  - » Az intézményi fókuszú kiállítások esetében a rendért felelnek legfőképp a standbeosztás szerint jelenlévő intézményi képviselők.
  - » A hallgatótoborzó vásárok esetében minden intézményi képviselő a saját pultját rendben tartja, és figyel a stand általános kinézetére, segíti a TKA munkáját ebben.
- A stand zárása során olyan állapotban zárjuk a standot, hogy az másnap nyitható legyen.
- Az intézményi képviselők felelnek a csomagjaik elpakolásáért; a csomagok, dobozok, táskák és épp nem használatos szóróanyagok és ajándékok az erre kijelölt, zárható szekrényekben tárolandók.
- A szóróanyagok és a szóróajándékok pulton való igényes elhelyezése, azok folyamatos utánpótlása az intézmény feladata. A folyamat koordinálását segítik a TKA munkatársak.
- A közös standfelületekre (polcok, pultok, brosúratartók) kihelyezett szóróanyagok kapcsán biztosítani kell a partnerek, illetve a hallgatók felé a kiállítás egész ideje alatt az egyenlő hozzáférést. Különösen igaz ez az intézményi fókuszú kiállításokra, amelyeken az intézmények nem rendelkeznek saját pultokkal.
  - » A kollégák tiszteletben tartják egymás anyagait, nem helyezik át, és nem takarják el a másikat.

3.5. A megjelenés után

ADMINISZTRATÍV LEZÁRÁS A TKA FELÉ

A TKA szakmai beszámolót vár a hazaérkezést követően öt munkanapon belül minden kiküldött intézményi képviselőtől, amelyben a rendezvénnyel kapcsolatos tapasztalatok, a tárgyalási eredmények, megismert jó gyakorlatok bemutatását kéri. A beszámoló a TKA által küldött formanyomtatványon készíthető el, amelyet a kiküldött által aláírva postán szükséges

beküldeni. A TKA szervező munkatársai a szakmai beszámolók, valamint saját beszámolóik nyomán jelentést készítenek a felelős Minisztérium felé a megjelenés eredményességéről.

A TKA a szervezéssel, a megjelenéssel kapcsolatos véleményeket, javaslatokat is szívesen fogad. Az elégedettség és a fejlesztendő ötletek, valamint a meglévő gyakorlatok visszaigazolása fontos alapul szolgál a jövőbeli megjelenések szervezéséhez. A TKA a kiutazó intézmények körében a nemzetközi megjelenések (virtuális megjelenésekre vonatkozóan is) hatásfelmérését is bevezette. A vásárokat, kiállításokat megelőzően és azt követően kitöltött kérdőívek nagyon fontos információkkal szolgálhatnak a megjelenés eredményességéről. Ehhez kérjük majd a kiutazó intézményi munkatársak közreműködését.

A MEGJELENÉSEK SZAKMAI UTÓKÖVETÉSE

Mint ahogy a [2. fejezet Intézményi szervezésű részvétel a nemzetközi megjelenéseken](#) című keretes részében már említettük, a nemzetközi megjelenéseken való részvétel egyik leglényegesebb, ha nem a leglényegesebb, eleme a megjelenésen való részvétel szerteágazó utókövetési feladata. Az utókövetési feladatok pontos és alapos végrehajtása hozzájárul a személyes/hallgatói/intézményi bizalom megerősödéséhez, valamint a későbbi hosszantartó partnerkapcsolatok, illetve hallgatói továbbtanulási döntés megalapozásához. A megjelenések közvetlen utókövető feladatairól az említett fejezetben már írtunk, azonban érdemes észben tartani, hogy az utókövetés hosszadalmas, akár évekig tartó folyamat is lehet, amire a kapcsolatból pl. egy aláírt intézményi MoU születik.

MELLÉKLET – Javasolt tájékoztatósi pontok listája

FELSŐOKTATÁSI MOBILITÁSI STATISZTIKÁK

NEMZETKÖZI ADATBÁZISOK

› Eurostat, Learning mobility database	https://ec.europa.eu/eurostat/data/database
› IIE Project Atlas, Global Mobility Trends	iie.widen.net/s/rfw2c7rrbd/project-atlas-infographics-2020 www.iie.org/Research-and-Insights/Project-Atlas/Explore-Data
› OECD	www.oecd-ilibrary.org/education/data/oecd-education-statistics_edu-data-en
› The World Bank, DataBank	databank.worldbank.org/home.aspx
› UNESCO, Global Flow of Tertiary-Level Students	uis.unesco.org/en/uis-student-flow

HAZAI ADATBÁZISOK

› OH Felsőoktatási statisztikák	dari.oktatas.hu/fir_stat_pub
› KSH Oktatási statisztikák	www.ksh.hu/stadat?lang=hu&theme=okt
› KA Erasmus+ felsőoktatási statisztikák	tka.hu/palyazatok/1016/statisztikak
› TKA Stipendium Hungaricum programhoz kapcsolódó statisztikák	tka.hu/palyazatok/7619/statisztikak

HASZNOS INFORMÁCIÓS ADATBÁZISOK, TUDÁSBÁZISOK

FELMÉRÉSEK, ADATFELVÉTELEK, ELEMZÉSEK

› Bologna with Student Eyes	www.esu-online.org/publications/bologna-student-eyes-2018-2/
› Diplomás pályakövetési rendszer	www.diplomantul.hu/
› EAIE Barometer	www.eaie.org/our-resources/barometer.html
› Erasmus+ Impact Studies	ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/erasmus-impact-study_en
› Erasmus+ Staff Mobility Comparative Data Analysis	aca-secretariat.be/wp-content/uploads/2021/03/TCA-Report-16-March-2021_FINAL-1.pdf
› Eurobarometer	europa.eu/eurobarometer/screen/home
› Eurostudent – magyarországi adatfelvétel	www.felvi.hu/felsooktatasimuhely/EUROSTUDENT
› Eurostudent	www.eurostudent.eu/ tka.hu/docs/palyazatok/1_andrearozelindhofer_shortened.pdf
› HEInnovate Country Review Hungary	www.oecd.org/industry/supporting-entrepreneurship-and-innovation-in-higher-education-in-hungary-9789264273344-en.htm

KUTATÁS-FEJLESZTÉSI PROJEKTEK EREDMÉNYEI

› Erasmus+ Project Results Platform, korábbi (lezárt) projektek adatbázisa	ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects_en
› Developing Innovative Approaches and Tools for Internationalisation at Home (ATIAH) Erasmus+	research.ncl.ac.uk/atiah/
› Realising the potential of the international mobility of staff in higher education (REALISE)	realise-erasmusplus.fr/content/project-description
› Systemic university change towards internationalisation (SUCTI) Erasmus+ project	suctiproject.com/outputs/
› Teach with Erasmus+ (TWE) project	teachwitherasmus.eu/
› Erasmus+ disszemináció	erasmusplusz.hu/erasmus_disszeminacio
› UniWells: Supporting internationalisation of HE through professionalising services for mobile academic staff	uniwelis.saia.sk/en/

FELSŐOKTATÁSI RANGSOROK

NEMZETKÖZI FELSŐOKTATÁSI RANGSOROK

- › Academic Ranking of World Universities (ARWU) www.shanghairanking.com
- › Leiden Ranking www.leidenranking.com
- › Quacquarelli Symonds (QS) World University Rankings: Top Universities | Worldwide university rankings, guides & events www.topuniversities.com
- › Times Higher Education (THE) World University Rankings: Academic & University News | Times Higher Education (THE) www.timeshighereducation.com
- › U-Multirank: 2021 World University Rankings www.umultirank.org

HAZAI FELSŐOKTATÁSI RANGSOR

- › HVG Felsőoktatási rangsor eduline.hu/rangsor

AJÁNLOTT FORRÁSOK

- › Egyetemek a nemzeti és globális rangsorok kereszteződésében tka.hu/kiadvany/10194/egyetemek-a-nemzeti-es-globalis-rangsorok-keresztezodeseben
- › A felsőoktatási rangsorokról részletes információs háttér ranking.elte.hu/hu/kezdolap/

EU-S FELSŐOKTATÁSI TRENDEK, IRÁNYELVEK

- › Az Európai Oktatási Térség hivatalos honlapja education.ec.europa.eu
- › Az Európai Oktatási Térséggel kapcsolatos szakpolitikai dokumentumok education.ec.europa.eu/resources-and-tools/documents
- › Összefoglaló oldal az európai oktatási térségről ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area_hu
- › Az Európai Bizottság Oktatásügyi, Ifjúságpolitikai, Sportügyi és Kulturális Főigazgatósága minden évben kiadja az Oktatási és Képzési Figyelőt, amely bemutatja a tagállamok előrehaladását az EU oktatási és képzési stratégiája keretében kitűzött célok vonatkozásában education.ec.europa.eu/about/education-and-training-monitor
- TKA oldala az Európai Felsőoktatási Térség Reformja kapcsán (EHEA) tka.hu/nemzetkozi/59/europai-felsooktatasi-terseg-reformja

HAZAI FELSŐOKTATÁS (trendek, statisztikák, képzések)

SZAKPOLITIKAI DOKUMENTUMOK

- › Fokozatváltás a felsőoktatásban. A teljesítményelvű felsőoktatás fejlesztésének irányvonalai (2014) docplayer.hu/11659990-Fokozatvaltas-a-felsooktatásban
- › » In English: A Change of Pace in Higher Education. www.ehea.info/media.ehea.info/file/Hungary/61/2/Hungary_Higher_Education_Strategy_2014_584612.pdf
- › A Magyar Rektori Konferencia elismerési munkacsoportja által elvégzett munka eredményei. Összegzés és ajánlások. Budapest: Magyar Rektori Konferencia (2019) Forrás: www.mrk.hu/2019/05/24/elkeszult-a-kreditelimeresi-munkacsoport-jelentese/
- › Kutatás-fejlesztési és innovációs helyzetelemzés és jövőkép: a nemzeti KFI stratégia megújítása nkfi.gov.hu/hivatalrol/szakpolitika-strategia/kfi-helyzetelemzes

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY HASZNOS TÁJÉKOZTATÓ OLDALAI

- › Összefoglaló oldal felsőoktatási intézményeknek tka.hu/celcsoportok/20/felsooktatasi-intezmenyeknek
- › Nemzetköziesítés a felsőoktatásban tka.hu/nemzetkozi/54/nemzetkoziesites-a-felsooktatásban
- › Kreditelismerés erasmusplusz.hu/kreditelimeres_a_gyakorlatban, valamint tka.hu/nemzetkozi/11988/kreditmobilitas-es-kreditelismertetes
- › Mobilitási ablak tka.hu/nemzetkozi/11987/mobilitasi-ablak (valamint a témában: tka.hu/kiadvany/8360/utmutato-a-mobilitasi-ablak-bevezetesehez-magyarorszagon)
- › Ösztöndíjlehetőségeket lásd lejjebb

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY ÁLTAL SZERVEZETT KONFERENCIÁK ANYAGAI

- › 2021. évi Campus Mundi és Stipendium Hungaricum konferencia "A felsőoktatás nemzetköziesítése" címmel tka.hu/rendezveny/15700/a-felsooktatas-nemzetkoziesitese-2021
- › 2020. évi Campus Mundi konferencia (virtuális) "A járványhelyzet hatása a felsőoktatás nemzetköziesítésére" címmel tka.hu/rendezveny/14087/a-jarvanyhelyzet-hatasa-a-felsooktatas-nemzetkoziesitesere-a-tempus-kozalapitvany-konferenciaja-a-campus-mundi-program-tamogatasaval-online
- › 2019. évi Campus Mundi konferencia "A felsőoktatás nemzetköziesítése hatékony eszközökkel" címmel tka.hu/rendezveny/11572/a-felsooktatas-nemzetkoziesitese-hatekony-eszkozokkal
- › 2018. évi Campus Mundi konferencia "Fókuszban a minőségfejlesztés – az oktatók szerepe a felsőoktatás nemzetköziesítésében" címmel: tka.hu/rendezveny/9660/fokuszban-a-minosegfejlesztes-az-oktato-k-szerepe-a-felsooktatas-nemzetkoziesiteseben
- › 2017. évi Campus Mundi konferencia "Trendek és kihívások a felsőoktatás nemzetköziesítésében" címmel: tka.hu/rendezveny/8212/trendek-es-kihivasok-a-felsooktatas-nemzetkoziesiteseben-konferencia
- › 2019. évi országos nemzetközi koordinátori találkozó tka.hu/palyazatok/12883/orszagos-nemzetkozi-koordinatori-talalkozo-2019

A HAZAI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK IDEGEN NYELVŰ KÉPZÉSEINEK LISTÁJA

- › Study in Hungary képzéskereső felülete studyinhungary.hu/study-in-hungary/menu/find-a-study-programme/study-finder.html
- › Stipendium Hungaricum program keretében megpályázható képzések apply.stipendiumhungaricum.hu/courses/search/id/14614441-m8bkaj

HASZNOS INFORMÁCIÓK MAGYARORSZÁGON TANULÓ KÜLFÖLDI HALLGATÓKNAK

- › Általános információk a magyarországi tanulásról studyinhungary.hu
- › Megélhetési költségek studyinhungary.hu/living-in-hungary/menu/your-costs-of-living.html
- › Users' Guide to Hungary tka.hu/docs/palyazatok/usersguide_to_hungary_2020_cm.pdf

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY KIADVÁNYAI: KUTATÁSOK, ELEMZÉSEK ÉS JÓ GYAKORLATOK

KUTATÁSOK, FELMÉRÉSEK, ELEMZÉSEK

- › www.tka.hu/nemzetkozi/5174/tanulmanyok-kutatasok
- › tka.hu/kiadvanyok

KÉZIKÖNYV-SOROZAT A FELSŐOKTATÁS NEMZETKÖZIESÍTÉSÉHEZ

- › tka.hu/nemzetkozi/67/kezikonyv-a-felsooktatas-nemzetkoziesiteséhez-felsooktatasi-szakembereknek

HAZAI JÓ GYAKORLATOK

- › Nemzetköziesítünk c. disszeminációs kötetek – a magyar felsőoktatási intézmények nemzetköziesítési jó gyakorlatai [Nemzetköziesítünk – Felsőoktatási intézmények nemzetköziesítési jó gyakorlatai – Tempus Közalapítvány \(tka.hu\)](https://www.tka.hu/nemzetkozi/182/konferenciak-muhelyek#15394)
- › TKA tudástár tka.hu/tudastar
- › Felsőoktatás-módszertani adatbázis htka.hu/nemzetkozi/9770/felsooktatas-modszertani-adatbazis
- › Erasmus+ projekttermékek és módszertanok erasmusplusz.hu/erasmus_disszeminacio

TKA POSZTERELŐADÁSAI KÜLFÖLDI KONFERENCIÁKON

- › tka.hu/nemzetkozi/182/konferenciak-muhelyek#15394

JELENTŐS NEMZETKÖZI ÉS NEMZETI SZINTŰ SZAKMAI SZERVEZETEK, HÁLÓZATOK

EURÓPAI SZÉKHELYŰ ÉS/VAGY FÓKUSZÚ SZERVEZETEK

- › Academic Cooperation Association (ACA) aca-secretariat.be
- › European Association for International Education (EAIE) www.eaie.org
- › European University Association (EUA) eua.eu
- › International Association of Universities (IAU) iau-aiu.net

» JELENTŐS NEMZETI SZINTŰ SZERVEZETEK

British Council (Egyesült Királyság)	British Council The UK's international culture and education organisation → www.britishcouncil.org/going-global
Campus France (Franciaország)	www.campusfrance.org
Dutch organisation for internationalisation in education (Nuffic, Hollandia)	www.nuffic.nl/en
German Academic Exchange Service / Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD, Németország)	www.daad.de
Polish National Agency for Academic Exchange (NAWA, Lengyelország)	nawa.gov.pl/en/
Erasmus+ nemzeti irodák honlapjai	ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact/national-agencies_hu

ÉSZAK-AMERIKAI SZÉKHELYŰ ÉS/VAGY FÓKUSZÚ SZERVEZETEK

› Association of International Education Administrators (AIEA)	www.aieaworld.org
› NAFSA - Association of International Educators (NAFSA)	www.nafsa.org
› Consortium for North American Higher Education Collaboration (CONAHEC)	CONAHEC: Consortium for North American Higher Education Collaboration
› Council on International Educational Exchange (CIEE)	CIEE – Nonprofit, NGO leader in international education and exchange since 1947
› Institute of International Education (IIE)	www.iie.org

» JELENTŐS NEMZETI SZINTŰ SZERVEZETEK

› American Council on Education (ACE, USA)	www.acenet.edu
› Canadian Bureau for International Education (CBIE, Kanada)	CBIE Global Leader in International Education – cbie.ca
› Mexican Association for International Education / Asociación Mexicana para la Educación Internacional (AMPEI, Mexikó)	AMPEI – Asociación Mexicana para la Educación Internacional – uach.mx

LATIN-AMERIKAI SZÉKHELYŰ ÉS/VAGY FÓKUSZÚ SZERVEZETEK

» JELENTŐS NEMZETI SZINTŰ SZERVEZETEK

Association of Brazilian Higher Education Institutions Officers for International Relations (FAUBAI, Brazília)	FAUBAI – Brazilian Association for International Education
Colombian Network for the Internationalization of Higher Education / Red Colombiana para la Internacionalización de la Educación Superior (RCI, Kolumbia)	rcicolombia.org/en/

AUSZTRÁL ÉS ÚJ-ZÉLANDI SZÉKHELYŰ ÉS/VAGY FÓKUSZÚ SZERVEZETEK

› Association of International Education Administrators (AIEA)	Anie Network
--	--

» JELENTŐS NEMZETI SZINTŰ SZERVEZETEK

International Education Association of South Africa (IEASA, Dél-Afrika)	IEASA – www.ieasa.studysa.org
---	--

ÁZSIAI SZÉKHELYŰ ÉS/VAGY FÓKUSZÚ SZERVEZETEK

› Asia-Pacific Association for International Education (APAIE)	www.apaie.net
--	--

» JELENTŐS NEMZETI SZINTŰ SZERVEZETEK

› China Education Association for International Exchange (CEAIE, Kína)	en.ceaie.edu.cn
› China Scholarship Council (CSC, Kína)	www.csc.edu.cn
› International Education Center (IEC, Grúzia)	iec.gov.ge/en-us/
› Japan Network for International Education (JAFSA, Japán)	www.jafsa.org/en/
› Japan Student Services Organization (JASSO, Japán)	www.jasso.go.jp/en/
› Korean Association of Foreign Student Administrators (KAFFSA, Koreai Köztársaság)	www.kaffsa.kr/en/
› National Institute for International Education (NIIED, Koreai Köztársaság)	niied.go.kr/eng/main.do

EGYÉB, NEMZETKÖZI TEMATIKUS HÁLÓZATOK

Felsőoktatási szakembereket tömörítő hálózatok

- › Climate Action Network for International Educators (CANIE, klímavédelem) www.can-ie.org/
- › World Council on Intercultural and Global Competence (ICC, interkulturális kompetenciák) iccglobel.org/
- › European Cooperation in Science and Technology (COST) www.cost.eu/

Tájékoztató központok hálózatai

- › EURAXESS hálózat euraxess.ec.europa.eu/ (kutatók mobilitásának támogatása)
- › ENIC-NARIC hálózatok <https://www.enic-naric.net/> (külföldi diplomák és szakmák elismerése)
- › APNNIC hálózat <https://apnnic.net> (külföldi diplomák és szakmák elismerése az ázsiai és csendes-óceáni régióban)
- › Külföldre akkreditált magyar kulturális, oktatási és tudománydiplomácia szakdiplomata hálózata culture.hu/hu/budapest

HALLGATÓTOBORZÓ SZERVEZETEK, ÜGYNÖKSÉGEK, INFORMÁCIÓS PORTÁLOK

- › Study in Europe konzorcium ec.europa.eu/education/study-in-europe_en
- › Begin Group begingroup.com/en/
- › BMI bmiglobaled.com/about-bmi/
- › Education Abroad: University & College Study Abroad Programs www.educations.com/
- › FPP Edumedia fpp.world/
- › Higheredme www.higheredme.com/
- › Studyportals studyportals.com/
- › UNIAGENTS www.uniagents.com/
- › UNISERV www.uniagents.com/

MOBILITÁSI ÖSZTÖNDÍJPROGRAMOK

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY ÁLTAL KOORDINÁLT PROGRAMOK

- › Stipendium Hungaricum program stipendiumhungaricum.hu
- › Erasmus+ program erasmusplusz.hu és erasmus-plus.ec.europa.eu
- › Diaszpóra Felsőoktatási Ösztöndíjprogram diasporascholarship.hu
- › Államközi Ösztöndíjak tka.hu/palyazatok/3005/allamkozi-osztondijak
- › CEEPUS program www.ceepus.info és tka.hu/palyazatok/114/ceepus
- › Egyéb pályázati programok tka.hu/palyazatok
- › Ösztöndíjkereső hallgatóknak tka.hu/celcsoport/81/osztondijkereso

PÉLDÁK TOVÁBBI UNIÓS, VALAMINT KÜLFÖLDI ÉS NEMZETKÖZI SZERVEZETEK ÁLTAL KOORDINÁLT PROGRAMOKRA

- › Európai Unió: Erasmus+ centralizált pályázatok erasmusplusz.hu/erasmus_centralizalt_palyazatok
- › Európai Unió: Marie Skłodowska-Curie Akciók ec.europa.eu/research/mariecurieactions
- › Egyesült Államok: Fulbright program (Hungarian-American Fulbright Commission) www.fulbright.hu
- › Közép- és Kelet-Európa: Visegrádi Ösztöndíjak (Nemzetközi Visegrádi Alap) www.visegradfund.org/apply/mobilities/
- › Indonézia: Darmasiswa Indonesian Scholarship (indonéz állami ösztöndíjprogram) darmasiswa.kemdikbud.go.id
- › Koreai Köztársaság – Global Korea Scholarship (dél-koreai állami ösztöndíjprogram) www.studyinkorea.go.kr/en/sub/gks/allnew_invite.do
- › Kína – Chinese Government Scholarships (kínai állami ösztöndíjak) www.csc.edu.cn és campuschina.org
- › Japán állami ösztöndíjak www.hu.emb-japan.go.jp/itpr_hu/culture_scholarship.html

PÉLDÁK TOVÁBBI UNIÓS, VALAMINT KÜLFÖLDI ÉS NEMZETKÖZI SZERVEZETEK ÁLTAL KOORDINÁLT PROGRAMOKRA

- › Európai Unió: Erasmus+ centralizált pályázatok erasmusplusz.hu/erasmus_centralizalt_palyazatok
- › Európai Unió: Marie Skłodowska-Curie Akciók ec.europa.eu/research/mariecurieactions

A TKA-hoz beérkező partneri ösztöndíjfelhívásokat hozzátesszük honlapunkon tka.hu/hirek

Emellett mindenképp érdemes tájékozódni az aktuális lehetőségekről

- › a külföldre akkreditált magyar és a Magyarországra akkreditált külföldi külképviseletek honlapján,
- › a kulturális és nyelvi intézetek honlapjain, beleértve a Magyarországon működő külföldi intézeteket, valamint a külföldre akkreditált magyar kulturális intézeteket, a Liszt Intézeteket is culture.hu/hu/budapest/kulfoldimagyarintezetek, és
- › az adott ország "Study in.." honlapjain is (az uniós országok esetében: ec.europa.eu/education/study-in-europe/country-profiles_en)

HASZNOS SZAKIRODALMAK

- › Beelen, J., & Elspeth, J. (2015). Redefining Internationalization at Home. In A. Curai, L. Matei, R. Pricopie, J. Salmi, & P. Scott, **The European Higher Education Area: Between Critical Reflections and Future Policies** (old.: 67–80). Dordrecht: Springer
- › Deardorff, D., De Wit, H., Heyl, D., & Adams, T. (2012). **The Sage Handbook of International Higher Education**. Thousand Oaks, CA: Sage.
- › Hudzik, J. (Szerk.). (2015). **Comprehensive Internationalization. Institutional pathways to success**. London and New York: Routledge
- › Knight, J. (2003). Updating Definition of Internationalization. *International Higher Education*, 33, 2–3. doi: <https://doi.org/10.6017/ihe.2003.33.7391>
- › Kovács, G. & Temesi, J., **A magyar felsőoktatás egy évtizede, 2008–2017**. Budapest: Nemzetközi Felsőoktatási Kutatások Központja, Budapesti Corvinus Egyetem.
- › Leask, B. (2009). **Using Formal and Informal Curricula to Improve Interactions between Home and International Students**. *Journal of Studies in International Education*, 13(2), 205–221.
- › OECD (2021). Education at a Glance 2021: OECD Indicators, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/b35a14e5-en>
- › OECD. (2019). Trends Shaping Education. Paris: OECD Publishing. Forrás: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/6ae8771a-en/index.html?itemId=/content/publication/6ae8771a-en>
- › Puntaney, K. ed. (2019). **The International Education Handbook: Principles & Practices**. NAFSA Association of International Educators.
- › Robson, S. (2017). Internationalization at Home: Internationalizing the university experience of staff and students. *Educacao revista quadrimestal*, 368–374
- › Streitwieser, B. (ed.) (2014). **Internationalization of Higher Education and Mobility**. Oxford Studies in Comparative Education. Oxford, Symposium Books, 2014.
- › van der Zwaan, B. (2017). **Higher Education in 2040 – A Global Approach**. Amsterdam University Press. <https://library.oapen.org/bitstream/handle/20.500.12657/31675/625978.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

